

Izšla ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za leto-
semstvom Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifi.

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 3072 in 3084, ponoči tudi
št. 3034.

Rekopis se ne vrača.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravitelj: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3034.Izdatnik: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 3034.Podružnice: Maribor, Aleksandrova
št. 23 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem črt. zavodu: Ljubljana
št. 11.443 - Praha čisto 78.180
Wien, Nr. 305.441.

Ljubljana, 2. junija. Duhovi so se v naši državi nekoliko pomirili. Toda razpoloženje je še vedno zelo napeto in vsak trenutek more vest o novih incidentih, demonstracijah po italijanskih mestih povzročiti nove nemire.

Italijanski tisk hvalljivo odločnost naše vlade, da je sklenila predložiti netunjske konvencije parlamentu; naglašajo pa pri tem, da se je efekt vladne odločitve občutno zmanjšal z manifestacijami po jugoslovanskih mestih, s katerimi se neprikriven razodeva protitalijanski razpoloženje Jugoslavije.

Mi sodimo k temu, da se je z manifestacijami le pokazala prava notranja vrednost vsakršnih dogovorov med Italijo in Jugoslavijo, ki ne bodo mogli nikdar dobiti pomena preko formalnega obsega, dokler ne prenehajo ekonomske in politične ekspanzivne težnje Italije na Balkanu.

Italijanski tisk se baha, da je francosko in angleško časopisje obsojalo protitalijanske demonstracije, ki so se vršile po jugoslovanskih mestih. To prvič ni popolnoma točno, in drugič v kolikor je, je vzrok drugje, ne pa morada v resničnem nerazpoloženju proti Jugoslaviji. Zopet se tu pokaže ona nedostanost naše diplomatske propagande, ki se je grajala že tolikokrat. Italijanska razpoloža z ogromnim aparatom, ki informira inozemski tisk v italijanskem smislu; ta aparat seveda ni javljal po Evropi, kake manifestacije so se vršile po italijanskih mestih, kako so se tamkaj ščevali množice za vojno zoper Jugoslavijo in se sramotil narod z vzhodne strani Jadrana. Naša propaganda ni zapada informirala pravčasno in v polni meri o pravem obsegu manifestacij. Zato bi Evropa mogla dobiti vtis, da smo v Jugoslaviji za vojno, v Italiji pa da so za mir in spravo. Ali ta račun je vendarle preenostaven, zakaj mi smo dali že tolikokrat dokaze o resnični miroljubnosti, da nihče, komur je kolikaj od tega, da se informira objektivno, ne more jugoslovanskih manifestacij smatrati za ščuvanje na vojno, marveč samo za to, kar so bile, to je za izraz splošnega javnega ogorčenja nad načinom, kako Italija izrablja svojo pozicijo, ki si jo je pridobila že z londonskim paktom. Nihče se med nami ne navdušuje na vojno in nihče si je ne želi; to bo potrdil vsakdo, kdor se je kolikaj pomudil med nami in se skušal poučiti o pravem našem razpoloženju.

Da tudi Italijanska propaganda ni mogla popolnoma mystificirati zapadnega javnega mnenja, odseva najbolj iz znamenite izjave oficijoznega angleškega lista, ki pomeni zelo določno lekcijo fašistični Italiji. Ta angleški glas je za nas velike vrednosti, ker nam priča, da vendarle gledajo objektivneje na jugoslovansko - italijanski spor tudi tamkaj, kjer so doslej običajno imeli za naše pritožbe gluha ušesa.

Angleški članek naglašja, da je italijanska ofenzivnost prisilila Jugoslavijo iskati zaslonbe celo pri Nemčiji. Prijateljstvo z Nemčijo, to je za nas poglavje zase, o katerem bo mogoče govoriti ob drugi priliki, ali naglasiti je treba, kolik vtis so pri nas in na Nemškem ter v Avstriji napravili barbarski nastopi Italijanov proti manjšinam in vedno hujšajoče manifestacije fašističnih množic proti sosednim državam. Sama od sebe se vsiljuje misel na sodelovanje med Nemci in Jugoslaveni in niti ni treba zanjo vladnega pritiska ali propagande. Niti med Nemci niti med nami ni bilo srčnih nagnenj za prijateljstvo, ali razvoj dogodkov, sila razmer je dovela do paralelne akcije. Baš nasilna politika Italije je povzročila, da ima danes vsako paktiranje med našo in rimsko vlado značaj papirnatih diplomatskih del, dočim je na drugi strani zblizala duhove, ki so si bili še večeraj vse prej nego prijateljski razpoloženi. Vse to pa prihaja spontano in ni niti naša zasluga niti krivda.

Pravična in demokratična stvar ima danes še mnogo bolj kot nekdaj šampante na svoji strani. Italija fašizma te vrste argumente popolnoma zavrača, ali prepričala se bo prej ali slej, da ji temeljito podcenjuje. Ako se nam posreči, da prepričamo Evropo o svoji pravici in resnici, smo storili mnogo in napravili zelo važno stopnjo k končnemu uspehu.

Kralj na Belju
Beograd, 2. junija p. Kralj je danes dopoldne ob 9. odpotoval na Belje, kjer ostane do 6. t. m., nakar se zopet vrne v Beograd.

Ministri v Sloveniji
Beograd, 2. junija p. Minister socialne politike g. Čeda Radović je nocoj odpotoval v Ljubljano na inspekcijo, minister ver Simonović pa se je odpeljal na Bled, kjer namerava prebiti binkoštno praznike. Poljedelski minister št. Stanković je že večeraj odpotoval v Ljubljano k otvoritvi veselja.

Čsl. vojni minister v Dalmaciji
Dubrovnik, 2. junija n. Danes je dospel semkaj češkoslovaški vojni minister dr. Udržal s soprogo, ki ostane del časa na našem Primorju.

„Resnejših dogodkov se ni treba bati!“

V Londonu in Parizu so prepričani, da je napetost med Italijo in Jugoslavijo že pojenjala

Beograd, 2. junija, p. Glasom poročila iz Pariza je francoski ministrski predsednik Poincaré večeraj sprejel našega pariškega poslanika g. Spalajkovića ter imel z njim dveurno konferenco. Podrobnosti tega razgovora niso znane, domneva pa se, da so se tikali v glavnem razmerja med Italijo in Jugoslavijo.

Istovrstno poročalo iz Londona o dolgi konferenci, ki jo je imel naš tamkajšnji poslanik Gjurjič z angleškim zunanjim ministrom Chamberlainom. Ni dvoma, da so tvorili oboje sili med Italijo in Jugoslavijo tudi predmet tega razgovora.

Viharji v finančnem odboru se nadaljujejo

Opozicija zahteva zadoščenje za prelito kri. — Tudi seje finančnega odbora odgodene

Beograd, 2. junija p. Danes popoldne se je vršila seja finančnega odbora, ki je bila zopet zelo viharna. Izvivalno postopanje vlade napram opoziciji, zaplenba listov in prepoved shodov KDK ter nastop vladne večine na zadnji seji Narodne skupščine so duhove še bolj razburili. Opozicija je tudi sejo finančnega odbora izkoristila v to, da manifestira nezadovoljstvo naroda zaradi takega postopanja. Tako je prišlo tudi na današnji seji do tako viharnih prizorov, da je moral predsednik sejo zaključiti, preden le bilo izbrpan dnevni red. Poslanec Svetozar Pribičević je v daljšem govoru ilustriral kvarno početje vlade. opozarjal jo na to, da moralo take provokacije neminovno dovesti do resnih zapletiljev, če ostane sedanj režim še nekaj časa na krmlu in če bo še nadalje imela glavno besedo dr. Korošecova krvava politika.

Ze pred pričetkom seje je prišlo med vladno večino in opozicijo do zelo ostrega nastopa, ko je opozicija očitala vladni večini, da zagovarja in ščiti nasilja dr. Korošecove policije.

Sejo je ob 5.20 otvoril predsednik dr. Subotić ter odredil čitanje zapisnika. Posl. Pribičević je ugovarjal, da je zapisnik netočen. Obirno je pojasnil, zakaj je prišlo na zadnji seji finančnega odbora do tako viharnih nastopov ter izjavil med drugim: »Nocoj je umrla nova žrtev policijskega nasilja, človek, ki se le kot gost mudil v kavarni in ki so ga zaklali žandarjski baloneti. Katoliški duhovnik dr. Korošec nosi za to odgovornost. Dr. Korošec je obiskal ranjene žandare, šel pa je mimo žrtve svoje politike.

Dr. Žerjav: »Pa se še hudujete, če vam pravimo, da ste barbari.«

Pribičević je v svojih nadaljnjih izjavah ostro napadel demokrate, češ, da so svoječasno privedli v Narodno skupščino golega človeka, ki ga je pretepla policija in napravila iz tega evroski škandal. Sedaj pa, ko teče po beograjskih ulicah kri, ko v bolnicah umirajo žrtve policijskega nasilja, ne našteje demokrate niti besede, da bi to obsodili.

Posl. Drilevič: Demokrate so hujši od radikalov. Sedaj tudi vemo, zakaj se je številno njihovih poslancev pri zadnjih volitvah podvolilo. Policija jih je izvolila.

Pribičević: Posl. Demetrovič je že na zadnji seji naglasil, da ne pustimo delati, dokler ne dobimo zadoščenja za prelito kri. Vi tega niste upeševali in se izizivate; tri dni plemite naše liste, a ne dopustite ankete, da se ugotove krivci in narod pomiri. Vi se vsemu temu smejete. Dr. Korošec prepoveduje naše shode, njegova lastna stranka pa sme kljub njegov »generalni prepovedi« svobodno zborovati. To so nezasižane provokacije. Danes sem posečil 14letnega valenca, ki ga je vaša policija skoraj ubila. Dečko se je vračal domov in je zbežal pred bližnjo hišo, ko je opazil, kaj se godi. Zandar je prihitel k njemu in mu s kopitom razbil glavo. Mi smo vam predlagali kompromis, a vi niste pristali na predlagano anketo. To vaše postopanje obsoja vsa javnost in vaši volilci so sedaj z nami. Oni najodločneje obsolajo vaše barbarstvo in vas bodo onljivali, če se pokaže pred njimi. Ob 12. uri vam kličemo, pazite, kaj delate!

Dr. Žerjav: Takemu notranjemu ministru ne pustimo delati.

Pribičević: Mussolini zaradi nas ni dal ubiti niti enega Italijana, vi pa zaradi Italije v masah ubijate naše ljudi.

Timotijević: Mussolini ubija in to še kaj! Pobit je vse najboljše v Italiji.

Drilevič: Čujte, čujte! Posl. Vilder je le malo razžalil italijanskega poslanika, pa ste ga kaznovali z izključitvijo od treh sej. Ali ne slišite, kako žali Mussolinija Timotijević? Kje pa so Korošecovi žandari, da ga primejo!

Med vladno večino in opozicijo je nastal strahovit prepir, ki je trajal več minut. Nato je dobil besedo posl. Demetrovič, ki je zahteval popravek zapisnika, nakar je predsednik odredil glasovanje o zapisniku. Četudi je bila opozicija v večini, je predsednik proglasil zapisnik za sprejet in odredil prehod na dnevni red.

Prva točka dnevnega reda je bila odobritev stavbnega lesa za zgradbo 900 hiš za dobrovoljce-koloniste. Po ekspoziciji ministra Andrića je podal posl. Pribičević izjavo, da bo opozicija glasovala za ta predlog, ker gre za dobrovoljce, ne pa za vladno. Pred glasovanjem je prišlo ponovno do prepiranja med vladno večino in opozicijo. Na obtožbo opozicije zaradi prelivanja krvi je demokratski poslanec Sečerov izjavil, da tudi vladna večina te dogodke obžaluje.

V Beogradu z zadovoljstvom beležijo razveseljivo dejstvo, da stoji ugledno angleško časopisje kljub italijanskemu hujšanju topot odkrito na naši strani. Sicer piše zelo rezervirano, vendar pa opozarja na potrebo, da Italija preneha s svojo izvivalno politiko, ki prebivalstvo Jugoslavije vedno znova razburja.

Londonski in pariški listi presojajo položaj zelo optimistično in so prepričani, da je najhujše razburjenje že minulo; resnejših zapletiljev se ni treba bati.

Predlogi in interpelacije poslancev KDK
Beograd, 2. junija p. KDK je vložila za prihodnjo sejo Narodne skupščine celo vrsto najhujših predlogov, ki se nanašajo na pe-reča vprašanja. Med drugimi so vloženi sledeči predlogi:

Dr. Žerjav predlaga ukinitve duhovniške breme do zakonske ureditve duhovniških prejemkov.

Dušan Ivančević zahteva od notranjega ministra pojasnila, zakaj je bila zaplenjena beograjska »Reč« dne 1. junija, posl. Kosanović glede zaplenbe istega lista dne 2. junija in posl. Pribičević glede zaplenbe 3. junija.

Posl. Pribičević zahteva, naj vlada tekom 14 dni predloži Narodni skupščini zakon, ki bo jamčil popolno svobodo besede in zborovanja. Posl. Sava Kosanović zahteva, naj se v Beogradu mesto žandarmerije uvede posebna mestna policija. Posl. Mijo Stuparić zahteva kredit 5 milijonov Din za regulacijo Save in njenih pritokov.

Posl. Juraj Demetrovič zahteva od notranjega ministra pojasnila, zakaj je prepovedal shode KDK na Sušaku in v Osjeku, ko se vendar istočasno vrši n. pr. shod SLS v St. Ilju pod Turjakom in ko smejo tudi ostale vladne stranke prirejati svoje shode.

Posl. Ivan Kralj zahteva anketo, ki naj preišče, kdo, kdaj, komu in na podlagi katerega pooblastila je bilo dano v zakup jugosloven sko pristanišče na Reki in zakaj vlada to skriva. Nadalje zahteva ankete, ki naj preišče delovanje monopola soli, gospodarstvo na Belju in razdelitev kreditov drž. hipotekarne banke.

Posl. Milan Kostić zahteva od notranjega ministra pojasnila glede zaplenbe beograjskih »Novosti«.

Nova žrtev beograjskega krvotilja
Beograd, 2. junija p. Večeraj popoldne ob 5. je umrl v splošni državni bolnici trgovski potnik Stevan Sterija, 67letni stavec, ki je bil ob priliki brutalnega nastopa beograjske žandarmerije pred »Ruskim carjem« smrtno-nevarno ranjen.

Po odredbi policije je bilo njegovo truplo že snoči ob 10. na skrivnem pokopano, na da bi bila o njegovi smrti obveščena njegova v Beogradu bivajoča obdružina in ne da bi bila izvršena sodna obdukcija. To postopanje policije je izzvalo v beograjski javnosti splošno ogorčenje, vrhu tega pa nasprotuje sanitarnim predpisom, po katerih je dovoljeno mrliča pokopati šele 24 ur po njegovi smrti. Poslanci KDK bodo to vsekakor čudno postopanje spravili pred Narodno skupščino in zahtevali od notranjega ministra pojasnila.

Uspeh ge Zikove v Sofiji
Zagreb, 2. junija n. Glasom poročila iz Sofije je gostovala večeraj v tamošnjem državnem gledališču primadona zagrebaške opere ga Zdenka Zikova, ki je v vlogi »Toske« dosegla izreden uspeh.

Dr. Korošec v kopališču
Beograd, 2. junija p. Notranji minister dr. Korošec je nocoj odpotoval v kopališče Koviljača, kjer namerava ostati preko pravoslavskih binkoštnih praznikov.

Zaupnica grški vladi
Atene, 2. junija. s. Zbornica je izrekla vladi zaupnico s 138 proti 69 glasovom.

Aca Stanojević - Vukičević naslednik?

Politična napetost vedno večja, položaj vlade vedno težavnejši. — Vesti o možnosti koalicije med radikali in KDK

Beograd, 2. junija, p. Napetost med poedinimi političnimi skupinami je dosegla vrhunec in to ne samo med vladno večino in opozicijo. Tudi v vladnih strankah je nastopila taka atmosfera, da je postal položaj neznosen. To se zlasti opaža v odnosih med demokrati in radikali, pa tudi v radikalnih vrstah samih je situacija tako zaostrena, da mora priti do izbruha. Po splošni sodbi je postala situacija vlade ne- vzdržna.

Kralj je danes odpotoval v Belje, kjer ostane preko pravoslavskih binkoštnih praznikov, nakar se dne 6. junija vrne nazaj v Beograd. Tega dne bi imela po informacijah v popolnoma zanesljivo informiranih krogih pasti odločitev, ali naj vlada poda ostavko ali ne. Ta dan bo po teh informacijah odločen za nadaljnji razvoj situacije.

V vseh političnih krogih že delajo načrte za nove kombinacije. Zadnja seja radikalnega poslanskega kluba je proti želji g. Vukičevića izpadla tako, da je bila njemu po zahtevi vladnih krogov sicer izražena zaupnica, vendar pa se je s tem njegov položaj bolj poslabšal kakor ojačal. G. Vukičević je bil na tej seji prisiljen priznati, da edino g. Aca Stanojević uživa splošno zaupanje v radikalni stranki in ga je s tem povsem nehoti sam designiral za svojega naslednika. V gotovih krogih delajo s polno paro na to, da bi prišlo pod predsedstvom Ace Stanojevića do sestave koalicijske vlade med ra-

dikalni in KDK. V demokratskih, zlasti pa v klerikalnih krogih je opaziti veliko vznemirjenost, ker bi v tem slučaju ne prišli v poštev, posebno ne klebo po teh informacijah odločen za nas-podom Vukičevićem.

Napetost med radikali

Beograd, 2. junija, r. Zaupnica, ki si jo je dal izglasovati na zadnji seji radikalnega poslanskega kluba g. Velja Vukičević, postaja čimdalje bolj misteriozna. Že takoj po seji so njegovi nasprotniki naglašali, da klub sploh ni glasoval o zaupnici, marveč da se je vršilo zgolj glasovanje o predlogu Ilije Mihajlovića glede načina glasovanja. Dvomljivost zaupnice je še bolj podčrtalo dejstvo, da je g. Vukičević sam izdal komuniké, ki naglašja, da mu je bila izrečena zaupnica.

To dejstvo podčrtavajo tudi vsi današnji beograjski listi, ki prinašajo obširne izjave poedinih članov radikalnega kluba. »Politika« naglašja, da ima g. Vukičević v radikalnem klubu sicer večino, da pa je prav tako nepo-bitno dejstvo, da so nastopili proti Vukičeviću najuglednejši prvaki radikalne stranke. Opozicija proti Vukičeviću je v radikalnem klubu brez ozira na šte-vilo tako močna, da ni mogoče iti preko nje na dnevni red. V radikalnih krogih priznavajo, da je položaj skrajno napet in da je g. Vukičević moral v zadnjem hipu popustiti.

Italijani napovedujejo Marinkovićevo vlado

Zanimive informacije »Corriera della Sera«. — Odpoklic Bodrera je baje koncesija Jugoslaviji. — Mussolini se zahvaljuje zaderskim fašistom

Rim, 2. junija. s. Fašistično časopisje še vedno živahno razpravlja o dogodkih in razmerah v Jugoslaviji. »Corriere della Sera« meni, da se je vihar v Jugoslaviji polegla in da si je Vukičevićeva vlada zasigurala večino v skupščini. List piše, da je doznal iz dobro poučenega vira, da bo predstoječa prugrupacija kabineta dovela dr. Marinkovića na odgovorno mesto ministrskega predsednika.

O novem italijanskem poslaniku v Beogradu Galliu poročajo listi, da spada med najbolj agilne funkcionarje zunanjega ministrstva. Smatrajo ga za velikega diplomatskega taktika. S tem da je Italija od-poklicala generala Bodrera, je s svoje strani

doprinesla k zmanjšanju napetosti med obema državama, ker Bodrero zaradi svojega energičnega nastopa ni koristil ureditvi sporov med Jugoslavijo in Italijo.

Mussolini je po podjatkiju fašistične stranke osebno izrekel fašističnemu komisarju v Zadru svojo pohvalo za postopanje fašistov in meščanov v Zadru o priliki kongresa vojnih prostovoljcev. Fašistični provincijalni listi trdijo, da se pripravljajo nova nasilstva proti Italijanom v Dalmaciji, ker je gotovo, da bodo italijanski zavodi in društva v Dalmaciji na jutrišnje obletnico aventinske ustave razobesili italijanske trobojnice.

Zopeten konflikt med rudniki in železnico

Ker se vlada ni držala sklenjenega dogovora, so premogovniki ustavili dobavo premoga. — Bati se je novih redukcij rudarjev

Beograd, 2. junija p. Med generalno direkcijsko državnih železnic in rudarskimi podjetji je prišlo ponovno do ostrega konflikta, ki je imel za posledico ustavitev nadaljnje dobave premoga za državne železnice. Svoječasno je bil med generalno direkcijsko, odnosno prometnim ministrom in rudarskimi podjetji sklenjen dogovor, po katerem bi generalna direkcijska sporazumno z rudarskimi podjetji izdelala

nov pravilnik o dobavi premoga za državne železnice. S 1. junijem t. l. pa je generalna direkcijska brez predhodnega obvestila uveljavila nov pravilnik, ki določa povsem drugačne pogoje za dobavo premoga. Rudarska podjetja so zaradi tega s 1. junijem ustavila nadaljnjo dobavo premoga za državne železnice in reducirala obrat v premogovnikih na minimum. Zaradi tega je postalo mnogo rudarjev brezposelnih.

Davidovičev odgovor Pribičeviću

Dr. Korošec tudi g. Davidovića ni točno informiral. — Očitna kršitev ustave

Beograd, 2. junija p. O. Svetozar Pribičević je sprejel danes novinarje in jim podal daljšo izjavo, v kateri je naglašal med drugim:

Dne 31. maja sem poslal g. Ljubi Davidoviću pismo, v katerem sem ga opozoril na prepoved shoda KDK na Sušaku, pa tudi na to, da nosi njegova stranka odgovornost za zatiranje zborovalne svobode. (Pribičevićovo pismo smo objavili že v večerajšnji številki Op. ur.) Na to pismo sem prejel od g. Davidovića danes sledeči odgovor: »Prejel sem od notranjega ministra obvestilo o prepovedi shodov KDK na Sušaku in v Osjeku. G. minister mi je izjavil, da je izdal to prepoved na osnovi zakonov in jo motivira s tem, da bi shod na tako občutljivi točki, kakor je Sušak, neposredno po še svežih incidentih in po vznemirjenju, ki še traja, lahko dovedel do še težjih incidentov. Čim pa bodo odpadli ti razlogi, bo prepoved ukinita.«

Kakor vidite, g. Davidović nikjer ne omenja prepovedi shoda v Osjeku, kar je dokaz, da notranji minister tudi g. Davidoviću ni povedal pravega razloga za to svojo prepoved. Če bi se že mogli vpoštevati razlogi glede Sušaka, češ da je tik ob italijanski meji, ne more biti italijanska meja povod za prepoved shoda v Osjeku. Delegaciji KDK je dr. Korošec izjavil, da je izdal generalna navodila vsem državnim oblastem, da glede na zunanje-politični položaj do nadaljnjega zadržijo vse shode. Smatral je za potrebno posebej naglašati, da ta prepoved

ni naperjena proti KDK in da so prepovedani vsi shodi brez izjeme. Toda g. Korošec ni govoril resnice. Iz njegovega »Slovenca« je razvidno, da se vrši istega dne, ko je prepovedan shod KDK na Sušaku shod njegove lastne stranke v St. Ilju, a radikali bodo imeli shod na Ubu pod milim nebom.

Povodom izjave dr. Korošca je klub KDK ugotovil, da minister nima pravice suspendirati zborovalne svobode. Glasom striktnih deloob ustave pripada ta pravica samo Narodni skupščini, ki lahko v slučaju vojne prepovede shode za vso državo ali v slučaju pobune za one pokrajine, kjer bi izbruhnila pobuna. Ker je dr. Korošec v svoji izjavi pred delegacijo KDK priznal, da je kršil ustavo, bo vložila KDK proti njemu še drugo obtožbo zaradi kršitve ustave. Obtožnica se že sestavlja in bo v prihodnjih dneh predložena Narodni skupščini. V posebnih vlogi bomo obtožili dr. Korošca tudi radi krivoprelitja v Beogradu in drugih krajih države.

Važne spremembe pri beograjski policiji

Beograd, 2. junija. 6. Z ozirom na zadnje krvave dogodke v Beogradu so bile na zahtevo univerzitetne oblasti izvršene važne personalne izmenjave. Šel političnega oddelka policijske direkcije Milan Acimović in njegov pomočnik Života Simić sta premeščena v ministristvo notranjih zadev.

Misterijozna smrt gorilškega Slovenca

Eden najboljših gorilskih kulturnih in gospodarskih delavcev je bil od zločinske roke umorjen. — Nehote se vsiljuje primera z Matteottijevo smrtjo

Gorica, 31. maja.

Bivši enega najpomembnejših slovenskih src na Gorickem je zastavila zločinska roka! Vlada Tušarja, kojega ljubezen do rodne grude je bila neizmerna, ni več med nami. Po dvotedenskem iskanju so ga našli ubitega, bese-ga, oropano in brez dokumentov v pritoku reke Po, v bližini Campagna Ferrara.

Njegova tragična usoda je ostala do sedaj nepojasnjena. Svoj dom v Cerknju je zapustil v petek, 18. maja, ko je odpotoval v Trst, kjer je imel uradno opravilo radi glavne zalozbe tobaka. Ker se do prihodnje srede ni vrnil, so se v skupini nesreče pričela po njem poizvedovanja, tako od privatne kot oblastne strani. Šel po njem se izgubi že pri Sv. Luciji. V Trstu se ni zgledil v uradu, kamor je bil namenjen — tudi v nobenem prenočišču ni prijavljen. Binkoštni ponedeljek so prešli svojci brezobno obvestilo, da je bilo najdeno njegovo truplo v bližini Ferrare.

Kakšne sile so zanesle Tušarja onkraj morja, kamor sploh ni bil namenjen? Kakšne muke je prestopal, preden je bil vržen v reko? In zakaj je bila potrebna ta mučeniška smrt? Možna so vsestranska ugotovila, nehoti pa se vsakemu vrine primerjava s Matteottijevo usodo. Morda se kdaj razmotajo doslej nevidne niti, kojih pričetek je vsekakor iskati v Cerknju.

Pokojujnik, v 49. letu starosti, je bil kot trgovec in posestnik ter kot samcem gmotno zelo dobro situiran, kot absoluten jurist globoko naobražen. Do skrajnosti flegmatičnega značaja ni bil nikdar agresiven, ne pod Avstrijo in ne pod Italijo. Kot vztrajen delavec na kulturnem in gospodarskem polju pa je vedno stal v prvih vrstah vseh naprednih organizacij, osobito pri Kmetijski posojilnici. Ljudstvo na Cerkljanskem, kjer ni imel nobenega sovražnika, plače za njim.

Slava njegovemu delu in spominu!

Južni Kitajci zasedli Peking

Maršal Čangtsolin se je umaknil v Mandžurijo. — Položaj v Pekingju

Tokio, 2. junija (be.). Južnokitajski čete so zasedle Peking. Maršal Čangtsolin se je umaknil v Mandžurijo.

Tokio, 2. junija (be.). Maršal Čangtsolin je zapustil Peking. Nad mestom se vrše sestava komandantov. Južni kitajski čete zasedajo Peking brezopredelnost v ponedeljek.

London, 2. junija (be.). Situacija na Kitajskem se je zadnje dni v toliko spremenila, da zapusti Čangtsolin v kratkem Peking in se umakne s jedrom severne kitajske armade v Mandžurijo. Kateri poročajo, da je Čangtsolin, organizator glavne vojaške severne kitajske armade Jangtunga in Šanghajskih obrambnih front, da se bo glavna severna kitajska armada lahko v redu umaknila proti severu. Napreže se bodo vršili zadnji boji, ako bodo južni kitajski čete prenočile napredovale proti severu, na črti Linfio, to je 30 milj južno od Pekinga. Severne kitajske čete so pri-

čele s izpraznitvijo glavnega mesta. V Pekingu se je organiziral odbor, v katerem sta dva bivša kitajska ministrata predsednika, ki ima nalogo, da bo za časa medvladja vzdrževal v glavnem mestu mir in red.

Včeraj je kitajski Čangtsolin sestopil inozemskih misli, katerim je izjavil, da je skrenil vse, da se bo varovalo inozemsko imetje in življenje inozemskih državljanov. Čangtsolin je zagotovil, da Peking in Tientsin ne bosta vključena v bojno ozemlje. Inozemski poselniki, ki je dojen diplomatskega zbora v Pekingu, se je zalivali maršal Čangtsolin za protektorat, katero so uživali inozemski državljanji za časa njegovega režima v Pekingu. Akoravno je v mestu za sedaj situacija zelo napeta, upajo tamonjši inozemski krogi, da je na razpolago dovolj inozemskih čet v obrambo inozemskih državljanov in inozemskega imetja.

Laži pobožnega „Domoljuba“

Vsako sredo izide v Jugoslovanski tiskar ni list, kamor odlagajo svoje duševne proizvode po protežni „ečni duhovnik; kljub temu pa je ta list tako poln raznih laži in obrekovanj, da je to celo za klerikalno glasilo malo prehudu. Tudi zadnji „Domoljubov“ uvodnik je zopet mojstersko delo iz krivljavanja resnice in vzorcev, kako je treba s nesramnostjo trošiti med narod najogabnejše laži.

V dolgoletni opoziciji ni naša SLS opustila nobene prilike, kjer se je čelo rovariti proti naši državi. S slastjo so njena glasila mastno ponatiskovala vse neprijazne izjave nam sovražnega inozemstva in z očitnim veseljem razblinjala in napihovala vse notranje neusphe. Sedaj pa, po kriznem zakonu s radikali, v „Domoljubu“ trobiti slavo vladi in proslavljati vsak korak vlade, pa naj si je š. tako jasno, da so nje-mi ukrepi v škodo države in naroda.

Ratifikacija netunjskih konvencij je brez dvoma stvar, ki se ne sme izvesti kar že noč in brez revizije vsaj onih členov, ki najbolj škodujejo našim interesom. Razburjenje, ki se je polastilo našim najzavrednejšim slojem in je doseglo vrhunec ravno v krajih, ki bodo neposredno oškodovani po konvencijah, je dokaz, da je delo ki ga pripravlja vlada, slabo. Zato je ostanina laži, ako trdi „Domoljub“, da je vse opravljeno ogorčenje našega naroda plod umetne agitacije. Res je, da večina naše zavedne javnosti „črkito odklanja netunjske konvencije in je poslanci KDK izvršujejo samo svojo sveto dolžnost, ako vlado na to opozarjajo.

Samo klerikalec, ki nima čuta za politično moralo, lahko iz tega prizadevanja poslancev KDK skuje hujkanje na vojno z Italijo. Bilo je pa treba res brezvestnega perese za tako zavijanje. „Domoljubov“ pobožni sodnik brez srca nam napiše, da so pretekli ponedeljek v Narodni skupščini iz vrst poslancev KDK padli klici: „Hočemo vojno! Tedi klavec ni slišal nihče, ker jih ni bilo, toda „Domoljub“ jih rabi, da dokaže, kako samo „pametna politika SLS“ onemogoča vojno...

Hinavski klerikalci tudi očitajo drugemu, kar so sami delali med svetovno vojno: sedli so za pečjo in blagoslovili odhajajoče, ču za Avstrijo gre, naš boj je svet in boju dopadljiv, pojdi in pobijte so vraznike prejšnje habsburške hiše!

Mi smo bili s strani „Domoljubovih“ go-spodov pripravljani na marsikako lopovščino, ker poznamo iz prakse njih moralni nivo, ali višek predznosti so dosegli z naj-novejšim člankom, kjer dolže poslance in celo KDK vojne hujkanja, ko že ni po-slabljeno, kako so sami podžigali plamen sovražstva zoper Srbe in Ruše, samo da bi njih klerikalna svar prospera, pa naj to di slovensko ljudstvo tlačenai habsburškim rabljem in gne na boljše za svoje tirane.

Ministri in borze

Beograd, 2. junija. V javnosti se ziva-hno komentira dejstvo, da je bil na da-najšnji seji upravnega odbora beograjske borze izvoljen za predsednika borze znan-ji minister dr. Marinković, za podpredsed-nika pa bivši finančni minister dr. Milan Stojadinović.

Odgoditev konference Male antante?

Bukarešta, 2. junija. Po vestih iz oficijelne-vira se bo najbrže zaradi zadnjih dogodkov v Jugoslaviji in Italiji odgodila konferenca Male antante, ki bi se morala vršiti 18. junija v Bu-karešti.

Volitve v celjsko Mestno hranilnico

V torek zvečer je imel celjski občinski svet sejo, na kateri je med drugim izvolil tudi novi upravni odbor Mestne hranilnice. SDS je predlagala, naj bi se vršile volitve v to gospodarsko korporacijo po čistem proporciju, kar pa je večina odklonila. Pred izvedbo volitev je podal v imenu kluba SDS obd. svet. dr. Kalan izjavo, da je volitev upravnega odbora Mestne hranilnice prurajena. Ko je minister trgovine in in-dustrije lani razpustil upravni odbor, je bila vložena proti temu odloku pritožba na Dr-žavni svet. Predno je Državni svet o zade-vi sodil, je novi občinski svet postavil na dnevni red volitev novega upravnega odo-bora. Na pritožbo SDS je minister odredil, da se volitev odgode. Od tedaj se še ni nič spremenilo in zato ni pravilno, da se sedaj vrše volitve, dokler najvišja sodna instanca ni izrekla končne besede o veljavnosti raz-pusta bivšega upravnega odbora. Zato izjav-ljamo, da si glede pravnega položaja, ki utesne nastali po razsodi Državnega sveta, pridržujemo popolnoma proste roke in da današnja volitev našemu pravnemu stališču nikakor ne more prejudicirati. Protestiramo pa tudi proti temu, da se današnje vo-litve ne vrše po čistem proporciju. Pri pogajanjih nam je bil priznan proporcij; danes se nam pa ponuja samo 5 mandatov me-sto 6, ki bi jih morali dobiti po principu čiste-ga proporcija. Tudi s tega stališča pro-testramo proti volitvi.

Kljub tej izjavi je kleroradikalna večina izvedla volitve. Izvoljeni so bili gg.: Ste-fan Borlek, lesni trgovec (rad.); Ivan Brač-ko, profesor (SLS); Franc Burger, notar (rad.); Franc Dolžan, klepar (SDS); Karel Gričar, trgovec (SDS); Miloš Hohnjec, kipa-r (SLS); Valentin Komavil, vodja borze dela (soc.); dr. Ernest Kalan, odvetnik (SDS); dr. Anton Kunst, zdravnik (SLS); Karel Lofner, trgovec (SDS); Janko Možina, upravitelj letnišnice (SLS); Fran Mravljak, profesor (SDS); Andro Posavec, lekarnar (rad.); Franc Rebeushegg, hotelir (Nem.); dr. Vekoslav Vrščič, odvetniški kandidat (SLS); dr. Slav Zangger (Nem.); dr. Aloj-zij Gorican (rad.); in Josip Zumer, hotelir (SLS).

Polet nad Ljubljano

Potniki, ki bi radi danes poleteli z letalom „Ljubljana“ nad Ljubljano, naj bodo ob 10. ure dalje na letališču v Šiški

Prihod delegatov na inženjerski kongres

Za kongres Udruženja jugoslovanskih in-ženjerjev in arhitektov v Ljubljani vlad-a splošno zanimanje. Na kongres se je odzva-lo nad 350 delegatov iz vseh važnih centrov naše kraljevine. Že v petek so prispeli predstavniki raznih inženjerskih korporacij iz Beograda, Sarajeva, Zagreba in celo iz Kumanova. Na glavnem kongresu sicer ni bilo velikih oficijelnih sprejemov, toda ljub-ljanska sekcija je pripravila vse, da je spre-jela svoje tovariše in jih po programu na-stanila. Treba je bilo premagati velike težkoče, ki jih je pripravljali odbor ljub-ljanske sekcije s predsednikom inž. Mač-kovskim in tajnikom inž. Bevcem častno rešili.

Včeraj dopoldne so sprejeli člani ljub-ljanske sekcije Udruženja najprej delegato iz Beograda in Zagreba in nato iz ostalih mest kakor iz Subotice in iz Sarajeva. Prisrčno je bil sprejet bivši pomočnik prometnega ministrstva inž. Avramović. Dopoldne so se došli g. stje korporativno udeležki otvoritve ljubljanskega večereja popoldne pa so ogledovali zanimivosti me-sta. Veliko število, nad 200 jih je posetilo mestno knjižnico. Pozdravili jih je ravnatelj g. Pestotnik, ki je posamezniki skupinam razkazoval vse moderne tehnične naprave knjižnice. Gostje so bili nato pogosteni in so vsi z najboljšimi priznanji o modernih ureditvi knjižnice vračali v mesto. Ob pol 18. se je v veliki dvorani kazine vršilo velezanimivo predavanje predsednika Udu-ženja inženjerjev in arhitektov inž. Avra-movića, ki se ga je udeležilo odlično šte-vilo gostov in domačih inteligentov. Predavanje se bo nadaljevalo danes ob 18. v zbornični dvorani na magistratu.

Zvečer so gostje posetili operno gledališ-če, kjer se jim je na čast vršila slavno-stna predstava Prokofjeve opere „Zaljubl-jen v tri oranže“.

Z mednarodne konference dela

Zeneva, 2. junija. (be.) Danes so se na konferenci konstituirale komisije, ki imajo proučevati pripravljanja, ki so na dnevnem re-du. Prva komisija, ki se bavi z vprašanjem preprečanja nesreč v splošnem, šteje 42 članov. Druga komisija, ki se bavi s problemom varstva delavstva, ki je zaposleno pri nakladanju in razkladanju ladij sestoji iz 24 članov. Tretja komisija, ki ima nalogo da prouči vprašanje nesreč pri prikloplje-nju železniških vagonov šteje 18 članov. Četrta komisija se bavi s vprašanjem mi-nimalnih mezd in šteje 42 članov. Med dru-gim so se sestavile kakor v prejšnjih letih komisije na podlagi pravilnika, ki štejejo 30 članov. Druga komisija, ki ima proučiti letna poročila držav o izvedbi ratificiranih konvencij, šteje 18 članov. Konferenca je popoldne ratificirala sestavo komisij, ki so se takoj sestale, da pričnejo s delovanjem. Dela komisij se bodo pričela v ponedeljek in se bodo nadaljevala tekom celega pri-hodnjega tedna. Mednarodni biro dela je bil obveščen, da je Finska ratificirala kon-vencijo glede nočnega dela v pekarnah, Če-škoslovaška pa konvencijo glede pomostva-ljenja inspekcije izseljencev na ladjah.

Bolezen min. predsed. Švehle

Praga, 2. junija. S Bulctin o zdravstvenem stanju ministrskega predsednika Švehle ve-li, da so v zadnjem času izgubile bolečine v prsih in težkoče srca. Srčno delovanje, krvni pritisk in urin so normalni. Bolečine v trebuhu, ki so iste naravi kot bolečine v prsih, zelo otežkočajo bo-lezen. To je edini vzrok za dosedanje resno sta-nje bolnika. Vendar pa se more tudi v tem oziru upoštevati izboljšanje.

Brezposelnost v Sloveniji in Inozemci

Tujci po nepotrebnem spodjedajo kruh domačinom. — Pasivna rezistenca mnogih industrijskih podjetij

Brezposelnost je pri nas razmeroma zelo velika. Posebno občutna je med kvalificiranim strokovnim delavstvom in nameščenci, krizo brezposelnosti pa še vedno poostrejuje dotok in nameščanje inozemskih delavcev. To je za neka-tere panoge naše industrije, zlasti za nove, razumljivo, ker nam primanjkuje domačega strokovno izvežbanega osebja. Nimamo zadostnih strokovnih šol in tudi drugače ne skrbimo dovolj za strokovni naraščaj. Že sedaj je n. pr. zelo občutno pomanjkanje primernih tekstil-nih strokovnih šol, ki bi se morale usta-njavljati paralelno z ustvarjanjem tek-stilne industrije. V raznih predpisih je sicer predvideno, da morajo podjetja sama skrbeti za domači strokovni na-raščaj, toda podjetja se za te predpise ne brigajo. Tudi inozemci, ki bi morali nuditi našim ljudem strokovno izobraž-bo, to delo često sabotirajo, kar je po-verse naravno.

Tu bo potrebna energičnejša akcija, in sicer od strani oblastnega odbora, kakor tudi od strani občin, ako že dr-žava hoče biti pri tem vprašanju še na-dalje brezbrizna. Inspekcija dela pred-laga v svojem poročilu za leto 1927., naj se vsa podjetja, ki zaposlujejo ino-zemske moči, obdavčijo z visokim dav-kom; ta naj bi se stekal v poseben fond, iz katerega bi se vzdrževale strokovne šole in s katerim bi se izpo-polnilo naše delavstvo s pomočjo sti-pendij za potovanje v inozemstvo. Pa-meten predlog. Tu se nudi zadosten in socialno pravičen vir denarnih sred-tev za vzgojo domačega strokovnega naraščaja, kolikor ga še nimamo. Tu pridejo predvsem v poštev tekstilne to-varne, elektrotehniška podjetja, kovin-ska in oblačilna stroka itd.

Številke inspekcije dela pravijo, da je bilo v letu 1927. izkazano do 2000 ino-zemcev, zaposlenih v raznih naših in-dustrijah. Pri pregledovanju prizadetih industrij postane človeku nerazumljivo, kako se more v nekaterih, celo starej-ših industrijskih panogah motivirati ne-nadomestljivost inozemcev. Tako izka-zuje na primer ljubljanska inspekcija dela samo v trgovini 132 inozemcev! Kaki posebni specialisti bi to mogli biti? Prepričani smo, da more vsak naš v trgovski šoli in v praktičnem živ-ljenju izvežban človek nadomestiti tu-di najbolj kvalificiranega inozemca. Saj smo vendar znani kot solidni in dobri trgovci.

In kakšne posebne kvalifikacije so potrebne v prevozništvu? Tudi tu je lepo število mest zasledenih po inozem-cih, ko je vendar jasno, da taka pod-

jetja ne zahtevajo nobene izjemne strokovne kvalifikacije, kakršne bi ne mogli imeti tudi domačini. Število ino-zemcev v stavilski industriji hoče do-kazati, da so naši inženjerji in delo-vodje kljub dobri šolam in kljub dol-goletnemu praktičnemu udejstvovanju še vedno nesposobni nadomestiti ino-zemca. Tudi, ako od izkazanih inozem-cov odstojemo naše primorske Sloven-ce, ostane število še vedno nerazumitl-vo visoko.

Posebno kritična je brezposelnost v tehnični, zlasti v elektrotehnični stro-ki. Kaj nam pomagajo naša prvovrstna tehnična fakulteta in njen električni o-delek, razne strokovne šole in tečaji, ko pa vsa ta naša solidna učnost — po mnenju mnogih podjetij — še vedno zaostaja za inozemsko. Ponos in čast naših šol in profesorjev zahtevata, da znanju našega tehničnega naraščaja pri-bore popolno avtoriteto in branijo ena-kovrednost našega strokovnega znanja z inozemskim. Tu bi morali zlasti vse-učiliški profesorji krepko poseči vmes.

Brezposelnost med kvalificiranim de-lavstvom utrja tudi dejstvo, da oblastva premalo nadzira izvajanje zakonskih predpisov glede kvalifikacije za razne zaposlitve. Tako je n. pr. točno pred-pisana kvalifikacija elektrovođij v elek-trarnah, toda elektrarne teh predpisov ne upoštevajo in mesta delovodij od-dajajo bolj šušmarjem mesto strokovno izšolanim in izvežbanim močem. Otdod najbrže tudi izvira od inspektorja dela v Ljubljani v letnem poročilu ugotov-ljeno dejstvo, „da se pri dveh največ-jih elektrarnah instalacije v splošnem ne izvršujejo točno po predpisih, da so instalacije, izvršene po monterjih navi-denih elektrarn, v splošnem nepredpise-ne in nepravilne. To se more zgoditi le, ako dela nadzirdajo strokovno ne-kvalificirane moči. Tu gre tudi za vprašanje življenske varnosti in zato mora-jo oblasti kvalifikaciji osebja posvečati pač drugačno pažnjo. Oblasti naj se tu-di prepričajo, ali so njim svoječasno javljene strokovne moči še na svojih mestih in ali niso bile morda zamenja-ne po nekvalificiranih osebah; tako namreč mnoga podjetja prakticirajo, da namesto in oblastim javijo za prvi čas kvalificirano moč, pozneje pa to odpu-ste, ne da bi spremembo prijavili.

Po desetih letih državne samostojno-sti bi pač ne smeli več govoriti o brez-poselnosti kvalificiranega delavstva, ko je bilo vendar časa dovolj, da se to kvalificirano moč, pozneje pa to odpu-popolni in polnovredno nadomesti ino-zemske moči.

Originalna goljufa

Varišva, 2. junija. g. Pred apelacijskim sodiščem se je danes vršila zanimiva raz-prava. Za časa volilne borbe sta dva moža otvorila v mestu Suvalki volilni urad ter sta ustanovila stranko pod imenom „Stran-ka katoliških malih kmetovalcev“. Z veliko spretnostjo se jima je posrečilo v kratkem času osnovati 800 krajevni organizacij v okolici. Za stranko sta pridobila veliko šte-vilo članov. Vsak član je moral plačati članarino treh zlotov in 3 zlate za pristopnino. Članom so obljubljali, da bodo protežirani pri izvedbi agrarne reforme. Trgovala pa sta tudi z mandati za senat ter sta zahtevala 2000. za poslanske mandate pa 1000 zlotov. Te ponudbe so imele velik odziv med bo-gatimi kmeti. Goljufa sta nato še sklenila pogodbo z neko stranko, kateri sta obljubi-la, da bosta v nekaterih okrajih delala zanjo propagando. Zato sta dobila 200.000 zlotov. Policija je na končno vendarle prišla na go-ljufijo. Eden od goljufov je bil obsojen na 2 in pol leta, eden pa na eno leto težke ječe. Apelacijsko sodišče je potrdilo raz-sodbo.

Novi francoski minister

Paris, 2. junija. s. Loucheur je bil imeno-van za delovnega ministra.

Pangalos še vedno v ječi

Atene, 2. junija. g. Parlamentarni odbor za pre-iskavo deliktov Pangalosa bo imel mogoč svojo zadnjo sejo, na kateri se bo sprejelo poročilo, ki se bo prihodnje dni predložilo zbornici. Sedaj je gotovo, da se bo razprava proti Pangalosu pri-čela sredi julija. Kljub temu, da je Pangalos po-želi zahtevano kavčilo, je še vedno v ječi, ker zbornica še ni potrdila, da se Pangalos izpusti na svobodo.

Mraz in sneg

Blefield, 2. junija. s. V Beskidih in Tatrl vladala velika mraz. Temperatura je v nekate-rih krajih padla na 7 stopinj pod ničlo. Na mnogih krajih je močno snežilo. V Tatrl je sneg zapadel za 20 do 30 cm.

Varišva, 2. junija. g. Na Pomanjskem je tem-peratura padla na 8 stopinj pod ničlo. Na zahod-nem Poljskem dvirajo snežni viharji.

Katastrofalen vihar

Buenos Aires, 2. junija. (be.) V pokrajini Ita je razrušil strahoviti vihar 85 hiš. Več oseb je bilo težko ranjenih.

Neprestani potresi

Budimpešta, 2. junija. s. Seismografski aparati tukajšnje potresne postaje so včeraj ob 14.25 registrirali potres, žicar središče je 800 km oddaljeno. Največje nihanje je znašalo 12 mm.

Atene, 2. junija. g. Zadržni del so v okrožji Ko-rinta zopet občutili potresne sunki. Predvlastvo se je pokazala panika ter je zapustila zasilne ba-rake.

Sportne vesti

Donal, 2. junija. s. Pri današnji prvenstveni tek-mi je Wacker zmagal na Hertho s 1:0 (1:0). To so smago si je Wacker izboljšal izgleda za trede mesto v prvenstveni tabeli.

Amsterdam, 2. junija. g. Današnja tekma med Argentino in Belgijo se je pričakovala s izrednim interesom, ker je argentinsko moštvo prvič mo-ralo nastopiti proti močnemu evropskemu mošt-vo. Argentina je zmagala s 6:3 (2:2).

Nova češka knjiga medvojnih spominov

Znani češki kulturni delavec in publicist Vin-cenc Cervinka, urednik „Narodnih Listov“ in „Zlate Prage“, je ravnokar izdal spomine iz dobe svojih ječ, posebno iz dobe, ko je bil v družbi z dr. Krametom in dr. Raškom zaprt, aoten in obsojen na smrt. Eksekucija se ni izvršila in Cer-vinka je prešel v svoji tovariši po madžarskih ječah do amnestije 1. 1917. iz češke me-moarne literature je Cervinkova knjiga poleg Macharjevega „Kriminala“ brez dvoma ena naj-zanimivejših, tembol, ker je pisana živahno, sveže in plastično, tako da bo za bodočega zpo-dovinsopisca slovenskega upora proti Avstriji ne-predvzeti vir za razne podatke in dogodke.

Proces dr. Krameta, ki je bil vseh zapleten tudi urednik Cervinka, je bil proces proti češke-mu narodu. Ravno ta proces je Avstriji v ino-zemstvu največ škodil in Cervinka iz svojih za-piskov slika njegov potek verno in kronološko dan za dnevno. Njegova knjiga je korekturna dela dr. Tobolke, ki je na mnogih mestih neneča in namenoma pobarvana, zato je za bodočost pre-cej kaalen vir.

Druga prednost Cervinkove knjige je tudi ta, da obsega celo vrsto krásno podanih dogodkov in občutij, ki napravljajo knjigo tembol zanimivo in branjivo vredno. Nedosežno je opisani trenutki, ko letnik Cervinka zove notri v šopronske vojaš-ke zapore za znameniti proglas čeških pisateljev spomlad 1. 1917. Z doma mu pošiljajo živila, ki jih zavijajo v najpomembnejše češke liste. Te spise-čene in zamašene papirje gladi konzeno in se toči solze veselja, kajti zamašeni listi mu jav-ljajo bližajočo se zario narodove in njegove last-ne osobne svobode.

Niš manj silno in učinkovito ni opisna dojen, ki so za razne češke deklaracije izstavile v dušah madžarskih ječarjev in mučiteljev. Letniški zdrav-nik dr. Polonyi, žid, toda Madžar od pote do glave, je nekoga dne prišel v Cervinkovo celico s „Pester Lloydom“ in drugim madžarskim listi-ter s skrbjo povpraševal, kdo je poslanec dr. Stranjski, je-li starejši Slovec in kima-se kaj ugleda v dunajskem parlamentu. Cervinka je bil spočet-ka bud, da gre za kakšno zasliševanje, ko pa je posnel iz predloženih mu časopisov, da gre za deklaracijo čeških poslancev, ki jo je prečital dr. Stranjski, in ki zahteva samostojno češko dr-žavo s priplojenim Slovaščko. Kdor je imel priliko med vojno govoriti z Madžari o slovaškem pro-blemu, mu bo jasno, kako je bil zaprepačen pa-tristični žid. Kakor vsi madžarski patriote, je začel dotakniti, da je Slovaška biser krons av. Stefana in da ta biser nikakor ne sme priti v krono av. Vavčava. Madžari so mislili, da se bo svet podrl, ako izgube Slovaško. Nadvse zabav-je bilo voditi tako debato s madžarskim na-odnostelcem. Ko so videli, da gre vse po silu, so se zmašali med Avstrijo in koplčili nanjo nebo-čena prokletstva, kar je bilo našim uspehom en-kulski pojedinja. To izkušnjo je napravil Cervinka tudi s dr. Polonyem.

Kakor rečeno, obsega knjiga verno sliko pro-padanja podavarske monarhije, ki je zlasti v svo-jih zadnjih arah nudila toliko neposredno kve-zične, stoječe v kriščnem nasprotju a svetovno nesrečo. Ta komika je danes tembol zabavna, ker je ne kaži nikako nasprotje in jo človek uživa brez prejšnjega bridkega pritiska.

Eksplozija v tvornici

Newyork, 2. junija. (be.) V tvornici Pu-pont v Arlingtonu je prišlo do strahovite eksplozije. Ubilih je bilo 10 delavcev in mnogo ranjenih.

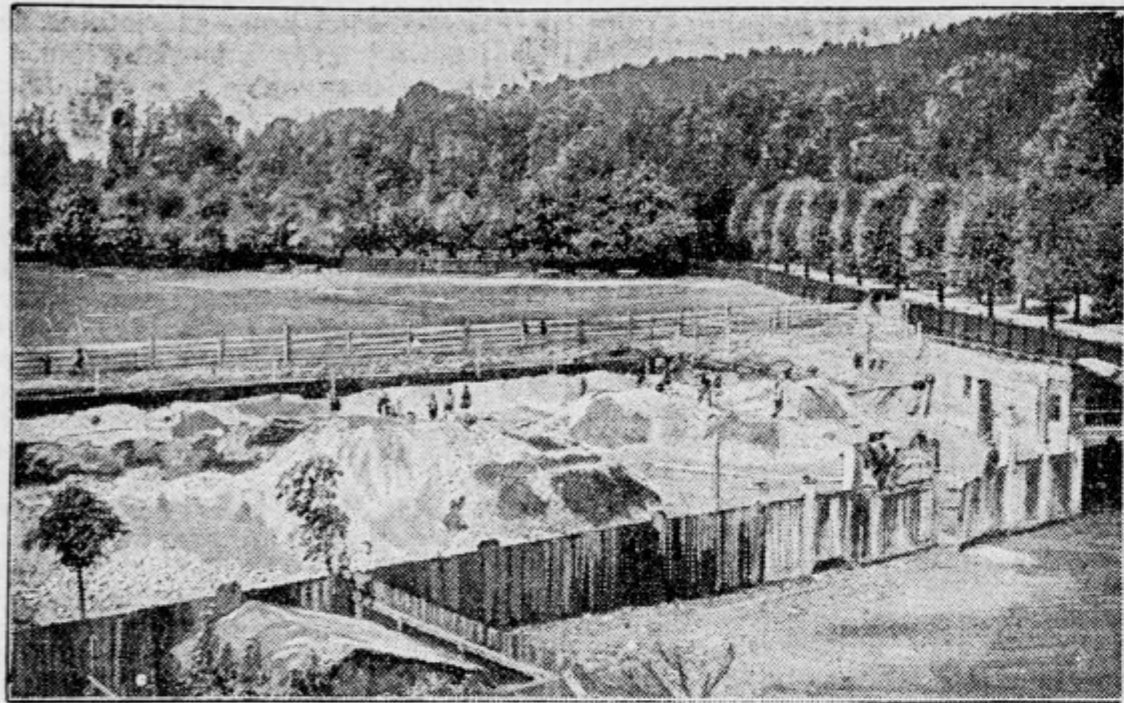
Naši kraji in ljudje

Novo javno kopališče SK Ilirije v Ljubljani

Moderna higijenska pridobitev našega mesta

Higijenska plat našega mesta zadefno javnih kopališč ni bila in tudi danes ni zavidanja vredna. Edino predvno javno kopališče v Kolesiji je pred vojno skoro zadostovalo potrebam ne preveč vode ljubim Ljubljancem, katerih večina se je v vročih poletnih dneh zatekla v senco grmičevja ob Malem grabnu ali Gradaščici, kjer so bili »Kotček, Pasji brod, Uranova in Babja kotla« kopališke postojanke, vsaka s svojo posebnostjo, čeprav je

buffet. Ob vsaki strani bo po ena velika skupna garderoba z omaricami. Desno in levo okoli kopališča bodo na obeh straneh hodnika razvrščene kabine. Na levi strani bo naprava za filtriranje in ugrevanje vode, ki bo imela stalno temperaturo 20 do 25° C. Preden bo stopil kopalec v bazen, bo moral pasirati prhe s toplo in mrzlo vodo in predbazen z 20 cm vode, kjer si bo moral očistiti noge, da se na ta način ohrani čista voda v bazenu. V tem pred-

skoz vse teka ista umazana voda... Sem pa tam je imela tudi »Spica« na Ljubljani svoje goste, poredkoma pa se je šel kak vročekrvnik shajati na razbeljeni savski prod.

Sport je v povojni dobi na široko odprl vrata hikipljen. Smisel krepitve in negovanja telesa je krepko pogljal med ljudstvom, posebno med mladino. Pokazala se je nujna potreba, da se tudi v našem mestu zgradi kopališče, ki bi vsaj zasilno odpravilo ta nedostatek, kajti kopališče v Kolesiji ni zadostno v nobenem pogledu, najmanj seveda higijenskem. Zgradilo se je res novo kopališče na Ljubljani, kar pa še zdaleka ni pomenilo idealne rešitve kopališkega vprašanja za mesto. Zato se je govorilo in razpravljalo naprej o možnosti graditve drugih javnih kopališč, predvsem na Savi, in o razširitvi kopališča v Kolesiji, ostalo pa je vse le pri besedah, dokler ni letos agilni sportni klub »Ilirija« sam zagrabil vprašanja, pa kar s krampom in lopato.

Z veseljem je pozdraviti uresničujoči se načrt Ilirije, ki je po inicijativi svojega agilnega člana ing. Bloudka pričela graditi veliko javno moderno kopališče nasproti Veleselnju, na prostoru, ki je za ta namen gotovo najidealnejši v območju mestne občine.

Začetkom maja meseca se je pričelo s pripravljalnimi deli. Izkopali so temelj za obsežen bazen, ki bo 50 m dolg in 16,60 m širok z globino 80 cm do 4,5 m. Poleg tega bo še bazen za otroke z največjo globino 45 cm.

Pri vrodu v kopališče bo blagajna in

Pojav škodljivega mrčesja na sadnem drevju

Sadjarstvo je postalo v zadnjih letih ena naših najvažnejših gospodarskih panog, ki prinaša našemu ljudstvu precejšnje dohodeke in še mnogo obeta. Vrtovi naši so zasajeni z najlepšim sadnim drevjem najplemenitejših vrst. Stari vrtovi s polomljenimi in krevljasnimi debli so skoraj izginili, nadomeščajo jih vzorni sadovnjaki z mladimi, ravnimi debli. Za ta napredek gre gotovo največja zasluga Kmetijski družbi, ki preskrbuje drevje, kakor tudi cepice in v svojem strokovnem glasilu poučuje naše sadjarje. Nadalje pa ima za razvoj našega sadjarstva velike zasluge tudi učiteljstvo. Po vsaj okolici se pozna, kjer je učitelj spretnejši sadjarje.

Ali kakor pač vsaka druga gospodarska panoga, ima tudi sadjarstvo hude sovražnike, ki skušajo uničiti neumorno sadjarjevo delovanje in mu zagreniti veselje. Tak sovražnik naših sadjarjev se je pojavil v letošnji pomladi na Gorenjskem. V lepih sadovnjakih, v Rovtahn nad Podnartom, kjer je nebroj drevja v najlepšem razvoju, preti uničujoče večtelno trjadopolno delo mali hrošč likar, ki se je pojavil prvič v letošnji pomladi. Začetkom maja je pričelo hirati mlado drevje, v obsežnem, pred par leti razširjenem vrtu. Gospodar je opazil, da mlada drevesa hira, da je zelenje pričelo ginevati. Pri natančnem opazovanju je uvidel, da se je deloma na debelu, najbolj pa na vejah, kjer se veje ločijo od debela, pričela luščiti koža, kakor drugače na starih trhlodebljih slivah in češnjah. Na oluščeni koži je opazil nebroj drobnih luknjic, vodečih v notranjost debela, in pa pod neodluščeno lubje. Pod lubjem je našel majhne, komaj par milimetrov velike črne hrošče, katere so kasneje spoznali za zelo nevarne škodljivce sadnega drevja. Ker je bilo našim kmetovalcem dosejano znano, da lubadarji in likarji napadajo samo gozdno drevje, so bili zelo iznenadeni in so zdaj v velikih skrbih za svoje sadne negovance.

Odkod in kdaj je bil ta škodljivec zanešen k nam, ni znano. Moral je priti v sadovnjake že lanske jesen, kajti drugače bi ne bilo mogoče, da bi se pojavil v tako ogromni množini. Samo enemu samemu posestniku je napadel več ko 20 mladih do 5letnih debel, ki jih bo treba posekati in

bazenu bo vedno čista voda, ker se bo sproti odtakala. Bazen bo obsegal 13.000 m² vode in bo vsak dan dotekalo cca. 100 m³ sveže vode. Vsa voda iz bazena bo stalno cirkulirala skozi filter modernega sistema, kjer se bo popolnoma očistila tako, da bo bakteriološko čistejša od navadne pitne vode. Ob straneh, po dolgosti bazena v višini vode bo nameščen žleb, po katerem se bo vrhinja voda otekala v kanale. Vsa voda bo iz mestnega vodovoda in jo bo dala mestna občina po znižani ceni na razpolago.

Za bazenom bo 1000 m² betoniranega prostora, na katerem bodo lesena ležišča za udobno solnčenje. Skupno bo zazidana 4000 m² obsegačaja ploskev.

Kopališče bo dostopno vsej javnosti za zmerno ceno, ki se bodo določale sporazumno z mestno občino. Služilo pa bo tudi sportnemu treningu in prireditvam in bo z otvoritvijo tega kopališča vodni sport pri nas tako rekoč šel ozivljen.

V petek se je vršil komisijonelni ogled mestnega stavbnega urada, ki je bil s celotnim načrtom zadovoljen in ga je tudi odobril. Sedaj se je pričelo graditi s polno paro in bodo dela gotova drugo polovico julija.

Načrte za kopališče je izvršil po zasnutku inž. Bloudka mestni stavbenik Miroslav Zupan, ki je tudi prevzel vsa gradbeno dela. Pri načrtu se je upoštevalo izkušnje velikih modernih kopališč, nemških, kakor ameriških, tako da ne bomo z njim pridobili le največje, temveč tudi najmodernejše kopališče Jugoslavije.

Slovenski turisti na Belih stenah

V binokosnih praznikih je otvorila središnja Hrvatskega planinskega društva iz Zagreba svojo novo postojanko na divnih Bjelih stjenah nad Jasenkom pri Ogulinu v primorsko - krajiški oblasti. Izredne, za jugoslovensko turizmo zgodovinske slavnosti se je udeležil odbor litijske podružnice z nekaterimi člani. Naši planinci so bili od hrvatskih tovarštev ljubezno sprejeti že na zagrebškem kolodvoru, deležni pa so bili vse čase bivanja na hrvatskih tleh izredne pozornosti od strani bratov Hrvatov.

Otvoritvi kočje je prisostvovalo izredno število planincev, svoje delegate so poslale skoro vse podružnice HPD, zastopane so bile tudi državne oblasti. Številnim govornikom, ki so pozdravljali nov uspeh hrvatskega turizma — kočjo na Bjelih stjenah — se je pridružil tudi predsednik litijskega SPD, g. Ferdo Tomazin, ki je ob koncu svojih pozdravnih besed izročil v okras nove kočje krasen posnetek Svete gore, enega izmed naravnih biserov v litijski okolici.

Za pozornost s strani slovenskih turistov in za okusno darilo je žela slovenska delegacija živahno priznanje in tople pozdrave. Po romantični avtomobilski vožnji v dolini med gorovjem Bjelolase in staroznanega Kleka so se povzpeli Slovenci na romantični Klek, ogledali so si zanimivosti Ogulina in tih kraj, našim izletnikom sicer zelo oddaljenih krajev, nakar se je delegacija vrnila domov, polna krasnih, izrednih spominov na prijazen domovanje pri hrvatskih tovarštevih.

Občni zbor Narodne galerije v Ljubljani

Včeraj popoldne se je vršil v Narodnem domu redni občni zbor društva Narodna galerija. Navzočih je bilo 32 rednih članov (izmed 59). Občni zbor je vodil predsednik gosp. Ivan Zorman, ki je v daljšem otvoritvenem poročilu orisal društveno delovanje v minulem poslovnem letu. Pred desetletnico svojega obstoja je Narodna galerija stopila velik korak naprej; zastavila si je dva poglobitvena smotra: otvoriti v Narodnem domu slovensko umetnostno galerijo in pripraviti ustanovitev slovenske Akademije za znanost in umetnost. V minulem poslovnem letu je vsa skrb veljala zbiranju denarnih sredstev in propagandi teh idej.

Po predsednikovem splošnem poročilu je tajnik, sedanjí upravnik Narodne galerije g. dr. Mesesnel očrtal podrobno delovanje odbora in društvene uprave. Odbor je razdeljen v 6 odsekov, izmed katerih so štirje že pridno delovali. Propagandnemu odseku načeljuje gosp. dr. Iz. Cankar, stavbnemu gosp. Ivan Zorman, razstavnemu gosp. dr. Mesesnel. Razstavni odsek je aranziral štiri razstave, med njimi reprezentativno razstavo v Pragi, razen teh se je vršilo v Jakopičevem paviljonu, ki ga oskrbuje N. G., 5 drugih razstav. Zbirka Narodne galerije se je pomnožila za 44 likovnih umetnin, med katerimi so dela Kralja, Sternena, Franketa, Groharja, Wolfa, Petkovška, Vesela, Janeza Šubica, Jurja Šubica, R. Jakopiča, Tratnika, Dolinarja, Saša Santla in drugih. Dela so bila nekaj nakupljena, nekaj podarjena. Skupno šteje Narodna galerija 855 del (brez odlivkov grške in rimske plastike).

Iz poročila blagajnika gosp. Fr. Pretnarja posnemamo, da je imela Narodna galerija 120.289 Din dohodkov, izdatkov pa 207.787, med njimi 141.142 Din za nakup in investicije. Razstave so bile razen XI. paviljone in so zapustile 17.000 Din deficita. Za fond Akademije in Narodne galerije se je nabralo na prispevkih in naklonilih 405 tisoč 847 Din, mobilni stavbni fond Narodne galerije pa znaša 562.415 Din.

Revizorja gg. V. M. Zalar in dr. L. Lajovic sta predlagala odboru absolutorij. Za predsednika je bil izvoljen z večino glasov dosedanjí predsednik gosp. Ivan Zorman, v odbor pa so vstopili ti: le gg.: Ivanka Leskovšekova, dr. R. Krivic, inž. V. Šubica, Fr. Vesel, Fran. Pretnar, V. M. Zalar, dr. Lajo Lajovic, A. G. Kos, Ivan Jelačin, Saša Zeleznikar in B. Borko. Za revizorja sta bila izvoljena gg. dr. V. Rožič in dr. J. Glonar.

Danes! Danes!

Mladini prepovedano!

Borja ljubavi! Velepikantno!

Danes gala-predstava velepikantno!

Café Elektric

Slika morale in velemestnega življenja današnje mladine.

V glavni vlogi ljubljenski kinopublike

Igo Sym

Nina Vanna in drugi umetniki.

Večerni sestanki v zakotni kavarni. Ples in grešna zabava.

Neizkušena deklica v rokah pustolovca. Zapeljiva. Tatvina. Izdajstvo. Maščevanje. Kazen. Zločin.

Predstave ob: 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri.

Globoko nižane letne cene ima edino le

Tel. 2124 Elitni Kino Matica.

Deficit ljubljanskega gledališča

»Slovenec je prinesel svoj čas pod naslovom »Naše gledališče v razslusku med drugim tudi sledečo pripombo:

Na konferenci, ki se je vršila pred pol-druhim mesecem pri velikem županu, je arhitekt Kregar izjavil, da potrebuje gledališče ca 700.000 Din subvencije; v ponedeljek 14. maja t. l. pa je izjavil na konferenci v dramskem gledališču, da je potrebnih 400.000 Din in danes pravi inspektor Čekič, da je potrebnih le še 300.000 Din. V teh številkah ni jasnosti in že zaradi tega bo moral oblastni odbor natančno proučiti dejanski položaj preden da kak denar.

K temu pridenem še kalkulacijo iz Gledališkega lista št. 12 iz katere je razvidno, da znaša letni primanjkljaj ca 1.150.000 Din. Te razne višine primanjkljaja so nastale iz sledečih razlogov:

1) Višina inkasa po odbitku 10% državne takse je predvidena v Gledališkem listu z vsoto od 1.300.000 Din. Na seji v dramskem gledališču pa se je pri sestavi budžeta vzele za podlago vsota 1.440.000 Din (tudi po odbitku 10% državne takse). To da diferenco 140.000 Din.

2) V prvotni kalkulaciji so upoštevani izdatki za elektriko, vodo in plin ca 120.000 dinarjev.

V sestavi novega budžeta je tudi ta vsota odpadla, ker se je računalo z brezplačno uporabo.

3) Ministrstvo financ je naknadno dovolilo poseben kredit za obveze za kontraktualne člane do konca sezone 100.000 Din.

4) Redni mesečni prejemki s katerimi sem prvotno kalkuliral so znašali 425.000 Din mesečno dočim so znašali 1. maja le še ca 409.000 Din, kar da razliko 16.000 Din ali letno 190.000 Din. Skupno torej 550.000 dinarjev.

Ako se odšteje od prvotnega primanjkljaja 1.150.000 Din na ta način nastali prihranek od 550.000 Din tedaj ostane končni primanjkljaj ca 600.000 Din, to je približno eraka svota kot jo je izkazoval na seji dne 15. V sestavljeni budžet. Iz tega je razvidno, da ni bistvene razlike med pr-

vočno kalkulacijo objavljeno v Gledališkem listu in med poznejšimi izjavami in navedbami primanjkljaja.

Ker je bil g. inspektor Čekič mnenja, da je mogoče na plačah in materialu reducirati ca 200.000 do 250.000 Din tedaj ostane še primanjkljaj od 400.000 Din oziroma 350.000 Din, za katerega kritje je interveniral pri občasnem predsedniku in županu.

Ing. R. Kregar.

Zanimive historične najdbe v Ptuj

Ptuj, 1. junija

Mestna občina pripravila za naš muzej nove prostore, kupljene v stari dominikanski vojašnici, v kateri se nahaja slavno znani kižni hodnik v gotšk. slogu. Pri teh delih odstranjujejo stari omet in so zidarji zadeli na krasne freske iz začetka 14. stoletja. Freske predstavljajo Kristusa kot trpina med samim mučeniškim orodjem, zraven njega je sv. Janez Krstnik z nekim svetnikom-škofom, vse skupaj pa je obdano z lepimi gotskimi ornamentmi. Dalje je Marija, sedeča z Jezusom v naročju, v krasnih, že nekoliko obledelih barvah. Pred to prvo sliko je stara molitev, naslikana z lepimi črnimi gotskimi črkami. Žal se nekatere številke ne morejo ugotoviti, ker del je umetnine manjka, pač pa so točno odkrili številko 1300.

Pod temi freskami so v krogu postavljene starogotske štiti z razno slikarjo in raznimi grbi dobrodelnikov bivšega samostana in je posebno lepo opaziti labuda, kar gotovo spominja na rodbino Schwannberger. Zraven stoji grb z angelom, kar gotovo spominja na plemenne Marenberžane. V nadaljnjem polju kleči 7 dominikancev z

Z letošnjega čebelarškega tečaja v Tacnu

Čebelarstvo je tudi v okolju Šmarne gore zelo razvito. Organizirano je v čebelarški podružnici Tacen, ki je bila ustanovljena 1. 1919 in ki v vsakem pogledu razveseljuje napreduje. Nabavila si je medtem že veliko čebelarškega orodja in ima zdaj tudi novo dero na peresih za prevažanje čebel.

Slika predstavlja udeležnike letošnjega čebelarškega tečaja, ki se je vršil v Tacnu pri g. Ivanu Snoju, odličnem čebelarju. Tečaj je vodil učitelj čebelarstva g. Okorn.

(Vprašanje za male »Jutrove« bralce: Koga je na tej sliki pičila čebela?)

Smrt rudniškega upokojenca v globokem brezdnju

Tragedija 67letnega starčka Franca Vodenika.

Zagorje, 2. junija.

Franco Vodenik, rudniški upokojenec, star 67 let, doma iz Konjšice, občina Polšnik, je šel v sredo s svojim sinom Francetom v Litijo k naboru, da doseže oprostitve od vojaške službe. Dasi se starček v sredo in tudi v četrtek ni vrnil domov, niso bili doma v skrbih zaradi njegove odsotnosti, saj je večkrat ostal po par dni pri svojem sinu Francetu, ki stanuje v Zagorju.

V četrtek popoldne so splavarji pod tako imenovanim Balančevim rebrom ugledali na skali v dnu brezdnja ob Savi neko moško truplo. V preprčanju, da se je mož ponesrečil, so obvestili savskega prevoznika Kladvarja, ki se je podal s čolnom od brega. Seže ko se je prejeljal onstran Save, je teče globoko pod železniškim nasipom, je opazil truplo in spoznal po obleki, da je ponesrečenec Vodenik, ki je v sredo okrog 4. popoldne šel mimo Kladvarjeve hiše proti domu in krenil po bližnji ozki stezi po Balančevem rebro, ki je strmo in opasno. Ko je prišel v bližino vrha, se je bržčas prav na brezdnem spodkanil in zgrmel v globino 400 m. Kakih 20 m nad Savo je obšel na neki skali, ki ga je mrtvega zadržala, da ni padel v reko.

O žalostnem dogodku obveščeni svojci so se v petek zjutraj podali na kraj nesreče in so ponesrečenca ob navzočnosti zagorskih orožnikov z življenjsko nevarnostjo spravili iz brezdnja in odpeljali na njegov dom. Strašni udarci na glavi pričajo, da je starček gotovo bil takoj mrtve.

Pokojsnik je delal pri rudniku v Zagorju 20 let in je bil pred štirimi leti reducirán z mesečno pokojnino celih 6 Din, recí in

piši: šest tinarjev! Upokojen se je preživljal s tesarstvom, da ni šel živ pod zemljo. Tragdična smrt priljubljenega moža je prebivalstvo, ki globoko sočustvuje z žalujočo rodbino, globoko pretresla.

Nesreče je v ne mali meri kriva prepo-vršana briga za varnost omenjene poti. Na prav istem mestu so se že večkrat pripetile nesreče. Tudi cesta za Savo je v skrajno slabem stanju in je ne popravljajo, čeprav imajo občani dnevno opravke v Zagorju.

Razvitje prapora Sokola II.

17. 6. 28. ob 16. uri na Prulah

Bivši sodnik - tat

Maribor, 2. junija.

Od binokosnega ponedeljka sedi v zaporu mariborskega okrožnega sodišča dr. Rudolf Fohn, ki je bil aretiran zaradi suma tatvine in vloma. Star je kakih 35 let, študiral je gimnazijo v Celju, juridično fakulteto na univerzi v Gradcu, nato pa služboval pred vojno nekaj let kot avskultant pri sodiščih v Mariboru in Celju. Med vojno ga je ušoda zavlekla na zločinska pota in sedaj gre z njim očitno vedno nize.

Po svoji naravi je dr. Fohn neozdravljiv kleptomani. Ako vidi kako dragoceno stvar, zlasti pa tak predmet muzejske vrednosti, se ne more premagati, da si ga ne bi prisvojil. Tako je že med vojno prišel v konflikt z zakonom, izgubil svojo službo in se seznanil tudi s policijskimi sodnimi zapori. Njegovi znanoci so upali, da ga iztrga iz krempje nesrečne strasti, a vsa prizadevanja so bila zaman in inteligentni mož je padel vedno globlje. Ko je pred par leti zapustil naše zapore, je odšel v Avstrijo, kjer pa je tudi prav kmalu obrnil nase pozornost kriminalnih oblasti. Za nekaj časa je nato izginil, pred tedni pa se je neopaženo vrnil v mariborsko okolico, kjer je bilo njegovo zadnje bivališče v Kamnici. Popolnoma je že propadel in prišel na stopnjo tatu iz navede.

Zaprli so ga pod sumom, da je ukradel v Mariboru neko motorno kolo. Ko je bil že par dni v zaporu, so prišli na dan tudi drugi njegovi greehi. Med drugim so ugotovili, da je odnesel iz naravoslovnega in fizikalnega kabineta mariborske državne gimnazije več predmetov, od katerih so jih nekaj našli v njegovem skrivališču pod nekim grmom v Mestnem parku. Ker ni izključeno, da ima Fohn na vesti tudi druge tatvine in da je nekaj ukradenega blaga razprodal, poziva mariborska policija vse, ki so imeli s tem nesrečnim doktorjem kakršne koli kupčije, da to prijavijo ali njej, ali pa najbližji žandarmerijski stani.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Rok za prijavo do 30. junija.

MAGNA
PURGA

Urejuje najbolje prebavo!
Čisti želodec in čreva brzo in ugodno!
1 omet pa vseh lekarnah Din 4.—

Varujte

svoje noge ter nosite sedaj poleti sandale, katere kupite v najboljši kakovosti pri

R. STERMECKI, Celje.

do sledečih nizkih cenah:

št. 19—24 Din 32, št. 30—35 Din 68.

št. 25—29 Din 37, št. 36—42 Din 96.

št. 43—46 Din 109.—

Naročite ilustrovani cenik!

rokami sklenjenimi k molitvi. Razen tega so odkrili dve zazidani okni iz dobe prehoda iz romanske v zgodnjo gotško periodo. Domnevajo se še druga odkritja in je vodstvo restavriranja prevzel muzejski direktor dr. Abramčič iz Splita.

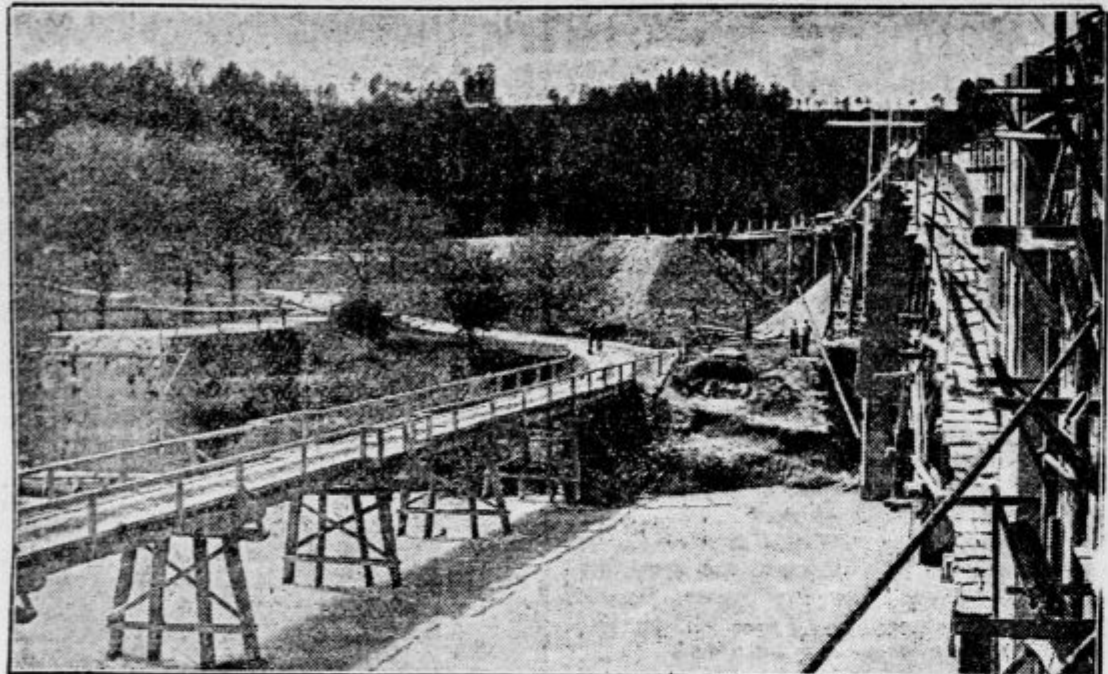
Čisti vse, zamazane roke, kuhinjsko posodo, kopalne banje, kovine, splah vse! 7400-a Rönofin je najboljši in najcenejši!

Gradnja novega blejskega mostu

Naša lepa Gorenjska se je poslednja leta letovišarsko zelo razmahnila. Posebno Bled je postal letovišče svetovnega imena. Zanimanje za naše gorenjske kraje v tujini, predvsem v sosednjih državah, raste od sezone do sezone. Tujci, ki so prišli enkrat v naše kraje, so navdušeni te nebeske narave in ponovno zagotavljajo, da si izberejo našo Gorenjsko za svoj letni odih.

V prometnem oziru je bil most čez Savo na deželni cesti Lesce—Bled vedno občutna ovira, zlasti za avtomobile. Sicer ima blejska občina lastno železniško postajo, vendar izstopa večina gostov že na Lescah, ki so oddaljene le

manjši odprtini po 3.10, dve po 10.40 in eno srednjo 13 m široko. Leseni oder za obočno konstrukcijo je bil dovršen 20. aprila t. l., takoj nato pa so pričeli polagati železje. Samo za obok so potrebovali približno 10.000 kg železa. Dne 26. aprila so pričeli z betopiranjem oboka v naprej določenem vrstnem redu. Leseni oder se je zaradi te obtežbe (570.000 kg) — vidno pogreznil, s čemer pa so seveda računali že naprej. Betoniranje je bilo gotovo v štirih dneh, to je 1. maja. Po približno 6 tednih bodo leseni oder odstranili in novi impozantni most bo gotov. Za to odstranitev, ki se mora izvršiti kar le mogoče mirno,

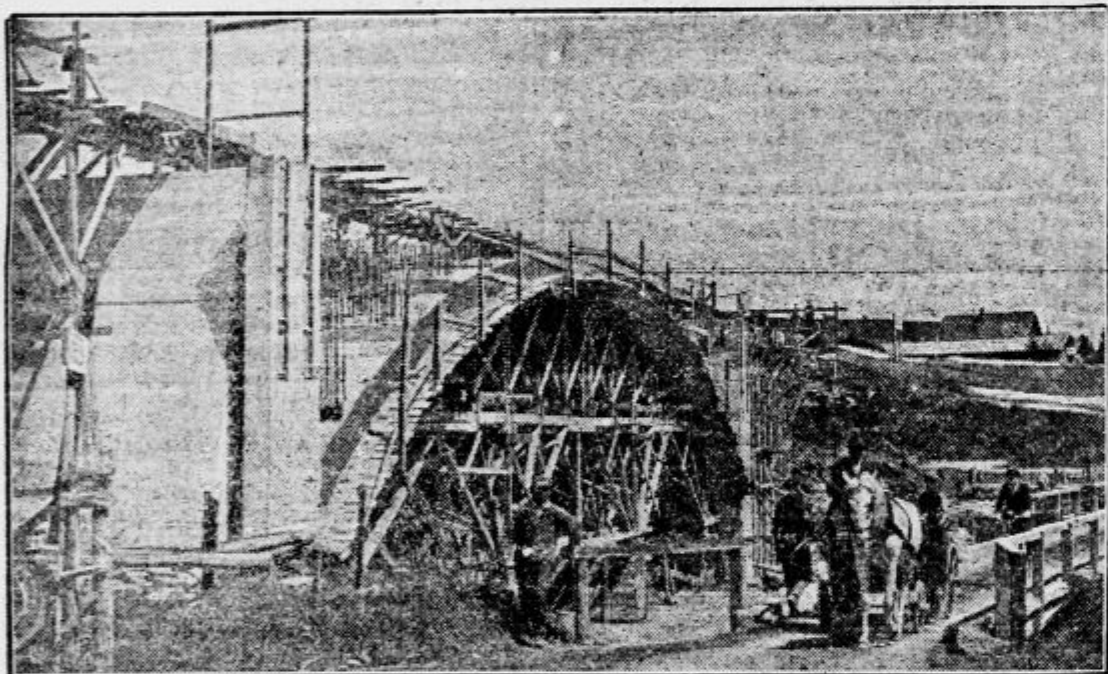
nevarnostim poplav.

Dobre pol ure hoda od Bleda in to po izredno slikoviti poti. Do prevrata, ko ta cesta ni imela toliko prometa in je bil poseben promet z avtomobili še razmeroma neznan, je ta most vsaj deloma odgovarjal svoji potrebi. Po vojni pa se je promet tako povečal, da je postajal most vedno večja ovira.

Ko je pri zadnji veliki povodnji voda odnesla ta most, so nekaj metrov višje postavili zasilen most preproste lesene konstrukcije, ki je bil preračunan le za eno sezono. Skrajna potreba je prisilila cestni odbor k gradnji novega, modernega mostu, ki ne bo izpostavljen

so predvidene priprave, ki omogočajo počasno usadjanje vse lesene konstrukcije. Po odstranitvi odra bo pretočni profil Save 40 m širok, torej dovolj tudi za slučaj velike vode. Za vso železo-betonsko konstrukcijo se bo porabilo 30.000 kg železa in nad 30 vagonov cementa. Stroški so preračunani na poldrugi milijon Din.

Od 10. januarja t. l. naprej se je istočasno delalo tudi na cestnih nasipih, ki potrebujejo 17.000 kubičnih metrov nasipnega materiala. Niveleta nove ceste leži 12 m nad nizko vodo Save. Dolžina nove ceste znaša pol km. Širina ceste pa 6.40 m. Na mostu kakor tudi

Projekt za novi železo-betonski most je izvršil po naročilu cestnega odbora prof. dr. inž. Kasal. Delo samo pa je gradbena direkcija oddala licitacijskim potem stavbenemu podjetju Slavec v Kranju. Nadzorstvo gradbe je bilo poverjeno strokovnjaku inž. Cirilu Juvanu.

Z delom so pričeli 10. januarja letos. Zaradi izredno ugodne zime je delo toliko napredovalo, da sta bila oba ogromna opornika izgotovljena že sredi marca. Temelja opornikov segata 5.20 m pod nizko vodo in meri vsak v tlorisu 6.30 krat 11 m. Za opornika so potrebovali 870 kubičnih metrov betona. Preden so pričeli z betoniranjem se je v dno zabilo 36 pilotov. 20. marca je pričel tesarski mojster Sparovec postavljati leseni oder za obok. Zanj je bilo treba zabiti v strugo Save 72 pilotov, ki so tako razvrščeni, da tvorijo pod odrom v Savi pet odprtin, dve

v dolžini kril, bo imela cesta asfaltiran tlak za pešce. Nova cesta se cepi od stare dobrih 250 m nad zasilnim mostom in se na nasprotni strani v približno isti razdalji združi s staro cesto tako, da je sedaj z novo cesto premagan padec, ki je imel najnižjo točko baš na starem mostu.

Prvotno se je nameraval graditi most v premi črti od padca pred mostom, s čimer bi se skrajšala cesta za največ 40 m. Vendar pa bi pri tem projektu nasip potreboval neprimerno večjo množino materiala, kar bi gradnjo mostu občutno podražilo. Pač pa se je med gradnjo sedanjega mostu pokazalo, da ima ta načrt dvoje prednosti: cesta, ki zavija na most v dveh zmerah krivuljah, omogoča krasen pogled na elegantno in estetično obliko obočne konstrukcije mostu z zeleno Savo pa blejsko okolico in divnimi gorskimi velikani v ozadju — pogled, za katerega bi

bli pri prvotnem načrtu vsak gost pri krajišan. Pri tem je treba upoštevati, da Bled ni industrijski kraj, temveč svetovno letovišče in da je treba predvsem v razglednem oziru nuditi tujcu nekaj užitka. Drugič pa bo sedanja gradnja mostu in ceste znatno olajšala nameravano prestavitev ceste na blejski strani iz gozda na solčno plat.

Most, ki z enim samim obokom premosti Savo, je eden največjih in najlepših v Sloveniji. Vsa dela bodo dovršena v drugi polovici julija, nakar bo ta prepotrebna komunikacija izročena prometu.

Na keltskih grobovih pri Vačah

Izkopavanje prazgodovinskih ostankov iz dobe davnih naselnikov Slovenije

Vače nad Littjo so prav lepa izletniška točka. Prijazen prizorček ti nudijo že na vlakcu, ko se pešes od Kresnice proti Littji. Pred vodom v ponoviški predor zagledaš na severni strani na zelenem pobočju naselbino, ki sliči gnezdecu velike ptice, čepeče oprezno na hribčku nad gnezdecem in pazno motreče na vse strani, da ne bi sovražna roka posegla v njeno domačijo, v njeno gnezdece: To so ljubke Vače s cerkvico na Slemšku (približno 600 m).

Vače in nje okolica pa so znane povsod pri nas kot eno izmed najstarejših in najbogatejših keltskih naselbin. Le pojdite v naš ljubljanski muzej, pa ti bodo govorile prekrasne izkopine dolgo tujinstveno povest, ki se je dogajala pred 2500. do 3000. leti na zemljišču od Vač do Svete gore. O domnevi, da so tu bivali prahistorijski narodi, govore na kraju samem še dandanes neizkopane gomile; zadnja počivališča prvotnih gospodarjev obsavskih gričev; izkopine v muzeju pa pričajo o njih veliki kulturi in o njihovem načinu življenja. Roman zase je znamenita vaška situla, ki jo je izkopal I. 1879. kmet Janez Grilc, p. d. Plezeto iz Klenka, in jo je prodal za 18 srebrnih goldinarjev muzejskemu uradniku Šulcu. Ta «vaška situla» je najkrasnejši nemi spomenik in pričča keltske kulture in ji ni para v nobenem drugem muzeju na svetu. Razumljivo je, da je ta zgodovinski predmet s svojimi slikami iz vojaškega in lovškega življenja starih Kelto, neprepeljiv. Janez Grilc, ki je še živ in zdrav, je še danes ponosen nanj.

»Gremo na Vače, Kelte izkopavati!«

Sestalo se nas je par »arheologov«. Prijatelj Titus Strmljan, star praktik in keltski »grobar«, ki je še od svoje zgodnje mladosti prekopaval keltska grobišča za ljubljanski muzej in za razne druge učene družbe, pri vojvodinji Meklenburški, zlahtnici avstrijskega cesarja, pa je bil stalno nastavljen, nas je obvestil pred dnevi, da je naletel na keltsko gomilo. Seveda smo vsi sprejeli njegovo prijazno povabilo, da se udeležimo zgodovinskega dogodka ter prisostvujemo ekshumaciji prvotnih naselnikov slovenskih krajin, starih Kelto.

Grobovi, ki smo jih imeli izkopati, so bili stari okrog 2700 let. Kdo ne bi hotel prisostvovati takemu važnemu prireditelju in se vsaj v duhu spojit z dogodki, ki so se godili v naši najbližji domovini pred »borimi« 3000 leti?

Toda kras letošnjega maja, dež, ni hotel ponehati. Ker pa »znanstveniki« ne ovirajo nič, se nismo ustrašili niti mi. Napregli smo 18-konjski voz, avto, ki je potegnil našo radovedno »arheološko« družbo po lepo izpeljani cesti iz Littje skozi Hotič na Vače in še višje gor do Mačkovca, kjer kraljuje na svojem idiličnem domu boter Tit Strmljan, pristna kmečka korenina, izobraženega govorjenja in šegave družabnosti. Zglasi se ob priliki pri njem, ko bo šel sam ogledovat keltska grobišča, ali pa, ko se boš podal mimo njegovega domovanja s kresniške postaje na Sveto goro! Uveril se boš, da je Titus imeniten mož.

Na Lestini.

Od Mačkovca, kjer je važno prekrižje in se prevrže več poti v razne strani: na Vače, na Kresnice, Moravce proti Sveti gori mimo Slemška, vodi še ena pot skozi Medijsko dolino proti Zagorju. Po tej boš stopil. Po par minutah smo prišli do križa nad cesto, pa smo že začuli udarce rovin in lopat. Ko se bližaj starim grobiščem, te v resnici prime za hip neka čudna misel, ko greš kalit večni sen neznanec in jih po tolikih stoletjih izkoplješ iz zemljskega osrčja.

Lestina, prijazna ravnilnica, ki ima več grobišč, eno od teh smo izkopavali mi, je sijajna točka. Božanski razgled proti sosednji Limbarski gori, pod vznožjem pa čepi ljubke Peče. Titus in njegova arheološka družba, sami krepki fantje iz okolice Vač, so bili že pridno na delu. Mi smo se jim takoj pridružili. Z napeto pozornostjo smo sledili njihovim gibom.

Vsa znamenja pričajo...

»Bo, Titus, bo?« smo ga pobarali. Pa si je 67 letni dobrodušni možakar zavijal dolge brke in zadovoljno pokimal: »Bo! Bo! Smo že udarili na pokrov, na veliko kamenito ploščo, ki ni od tod; ampak je prenešana iz Peč v Moravski dolini. Kelte so bili hudimnovo močni,« nadaljuje stari iskalec. »Ker so tako daleč nosili skale za grobišča svojih rajnikov. Naši pradedniki so živeli večinoma ob sirovem mesu, to pa daje moč!«

Grobovi se odpirajo.

Pridne roke so odmetale še nekaj prsti, nadgrobna plošča se je večala. Kopači so ustavili delo, tedaj pa je sto-

pil v akcijo sam Titus. Z nožem, da ne bi česa poškodoval, je nadaljeval delo. Ko je skalo dovolj zadostno »omehčal« je dal znamenje za dvig. Paznosti in opreznosti je treba pri takem ravnanju!

Ze prej smo naleteli na koščke oglja in na sledove črne zemlje, ki je očitno posledica dolgotrajnega razpadanja in razkrajanja organskih teles. Ko smo dvignili pokrov, se nam je prikazalo resnično počivališče nekdanjih Kelto. Zato, v katero so spravljali tedanjiki pepel svojih dragih, je bila že razpadla: zob časa je storil pač svoje delo. Titus je s svojim posebnim grobarskim nožem pričel razkopavati zemljo: v najtemnejši zemlji črnici, ki je nastala iz vsebine v žari, je luščil posamezne kosti in koščke; tudi deli lončene žare so povsem dobro ohranjeni. Zato, ki smo jo odkopavali, je bila izredno velika. Domnevali smo, da je hranila v sebi sežgane ostanke več umrlih. Bili pa so gotovo siromaki. Pri nadaljnjem razkopavanju smo naleteli le na malenkostne okraske, ki so pa bili že tudi močno razjede; bronasti komadi so bili prevlečeni s plastjo zelene patine. Titus je izvelel iz žare pol prstana, ki je bil okrašen z ličnimi vbodenimi okraski. Nadalje smo našli razlomljene ostanke malih fabul (okrasnih igel), gumbce, ki so jih rabili za spenjanje pasov in obleke, našli pa smo tudi okrasek, ki je bil nekaj brezdvomno pritrjen na pokrovec bakrene škatle ali pa vrča (situle).

»Keltski grobokop« g. Tit je izluščil iz zemlje še mnogo majhnih bakrenih kosov, ki so bili očitno deli posod in raznih okrasov, pa so zaradi dolgotrajnega ležanja v zemlji razpadli. Vsi najdeni deli so prevlečeni z zeleno patinasto skorjo.

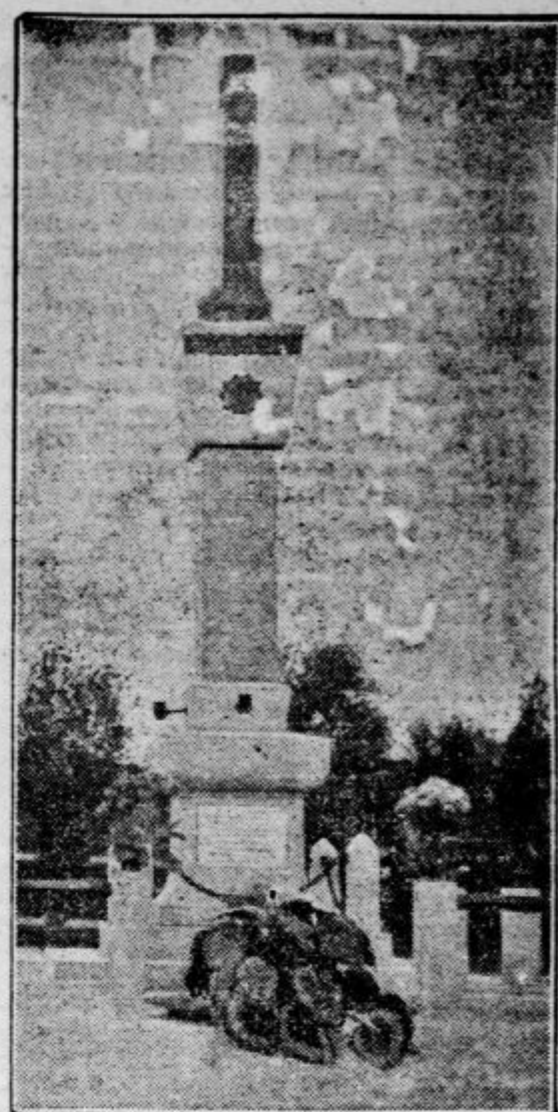
V gomili je bilo več žar.

V naši gomili pa je bilo še več grobov. Z delom smo nadaljevali ter smo odkrili še nekaj žar. Uspeh je bil približno isti. Naši nismo nikakega večjega, lepšega in popolno ohranjenega zgodovinskega komada, kar opravičuje domnevo, da je ta gomila jako stara in je pod vplivom časovnih dob razpadla nje vsebina. Izredno dobro pa so ohranjene še kosti in deli lončenih žar. Vsak udeleženec naše ekspedicije si je nabral obojega v spomin, da pokažemo doma redke znake, ostanke naših 3000 let starih sosedov.

Od kdaj preiskujejo vaške gomile?

Tisočletna počivališča pradednih prebivalcev so pričeli prekopavati in raziskavati šele v najnovejši dobi. Od tega je komaj dobrega pol stoletja, ko so naleteli po čudnem naključju na dokaz, da so v vaški okolici znamenita zgodovinska grobišča.

Ko je prišel nekako pred petimi desetletji na Vače učitelj Peruzzi, so mu prinesli šolarji staro bronasto zapestnico. Šolnik, ki je živel prej v bližini Stične na Dolenjskem, kjer so pri vasi Viru že od nekdaj znane zgodovinske izkopine, je spoznal, da je zapestnica zgodovinskega izvora. Šolarji so nato povedali, da so se prejšnji dan igrali na paši, živina je tila po zemlji, kjer so opazili čudno zapestnico. Učitelj Peruzzi je obvestil o najdbi ljubljanski muzej. Kmalu nato so začeli prekopavati gomile in so v vsaki našli stare pomnike. Prekopavali so: gg. Šulc in Pečnik od ljubljanskega muzeja, vojvodinja Meklenburška iz Bogenšperka in mnogi drugi, a pri vseh sta bila zaposlena tudi domačina gg. Tit Strmljan in Janez Grilc, ki sta v tem pogledu prava strokovnjaka, znata slediti zemeljskim plastem in prideta vedno do sredine gomile, kjer so shranjene žare. Izkopine iz vaških grobišč so raztresene po raznih muzejih. Največ jih ima ljubljanski muzej, lepa je privatna zbirka Meklenbur-

Spomenik padlim vojakom v Leskovcu pri Krškem

V Leskovcu pri Krškem se je pred časom osnovalo društvo, ki je sklenilo postaviti spomenik domačinom, ki so padli v svetovni vojni. Spomenik, ki ga prikazuje naša slika, se odkrile danes dopoldne po žalni maši ob pol 11. uri. Slovesnosti se udeležijo domače in sosedna gasilska društva.

žanov, pa tudi Windischgrätzov z Bogenšperka, bogat na vaških historijskih najdbah pa je tudi dunajski muzej, za katerega je kopala cesarjeva sorodnica Meklenburška. Odrasli Vačani jo še pomnijo, kako jih je držala v šahu in bom morebiti še kdaj napisal o njej par spominov, da se ohrani v naši javnosti spomin na dogodke za njenega bivanja na Vačah. So prav fletne dogodbe... Prebivalci iz vse bližnje okolice se vrlo zanimajo za izkopavanje grobišč. Dosedaj so jih preiskali že najmanj tisoč, pa jih je še gotovo toliko nepreiskanih. In kako ti starejši ljudje znajo pričati o načinu življenja starih Kelto! Tudi našemu izkopavanju je prisostvovalo precejšnje število domačinov.

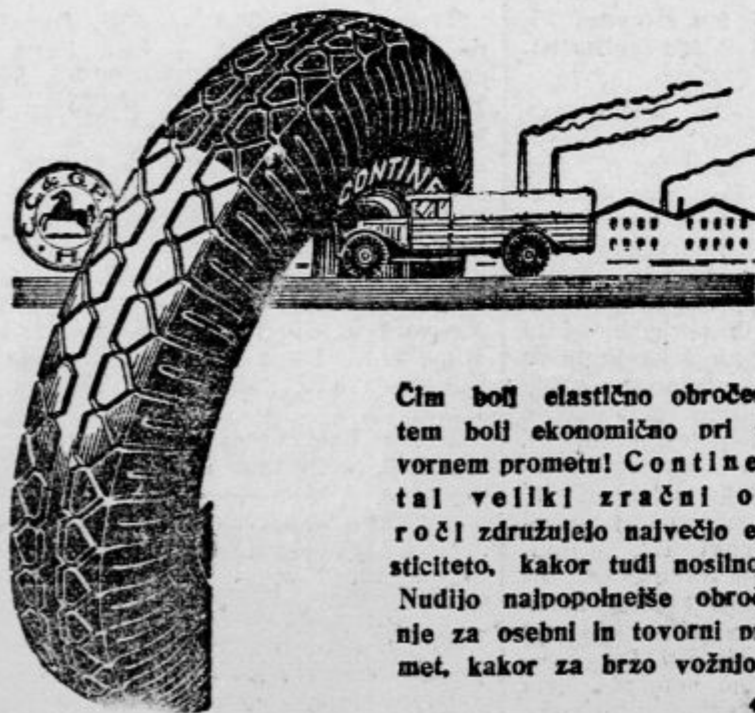
Nekatere posebnosti starih Kelto.

Če je umrl odlični Kelt, so z njim vred zažgali tudi njegovo ženo in spremstvo. Za posmrtno bivanje so mu dali raznih spominkov, lepo izdelanega orožja in posodja, čemur se divimo še danes. Seveda so bili med Kelte tudi reveži in je prav mogoče slučaj, da koplješ včas zastonj; dobiš le žaro z izžganimi ostanki. Včas je treba precejšnje truda. Meklenburška — med Vačani je poznana z imenom »Hohajt« (Hochheit) — je kopala veliko gomilo pri Klenku 1 mesec s 15 delavci. In ne zaman! Med drugim je našla v gomili 1 lonec zapestnic, ki so jih dali kakor koketni Kelte za zadnje slovo. Ženski svet je bil že od nekdaj muhast in lišpa željan. Na Lestini so našli baš te dni pod rušo kamen v velikosti velike buče, ki je pokrit s pravilnimi kvadratsto razpredenimi črtami. Pravijo, da je pod njim gotovo bogat grob. Kdo ve? Pa bodo poskusili. Morda jih čaka sreča. Pred letom dni je našel stari, a še vedno čili Titus med oranjem na njivi malega bronastega moža. Podoben je zelo bogu vojske. Se sedaj ga ima doma.

Gomile v okolici Vač pa hranijo v sebi gotovo še važne in dragocene pomnike keltskega življenja in dela. S sistematičnim izkopavanjem s strani pravih učenjakov in arheologov bi se ta zemlja še bolj preiskala znanosti v korist. In paziti bo treba, da se najdbe ne raztresejo preveč po privatnih zbirkah, najmanj pa, da se raznesejo v tujino, preko meje.

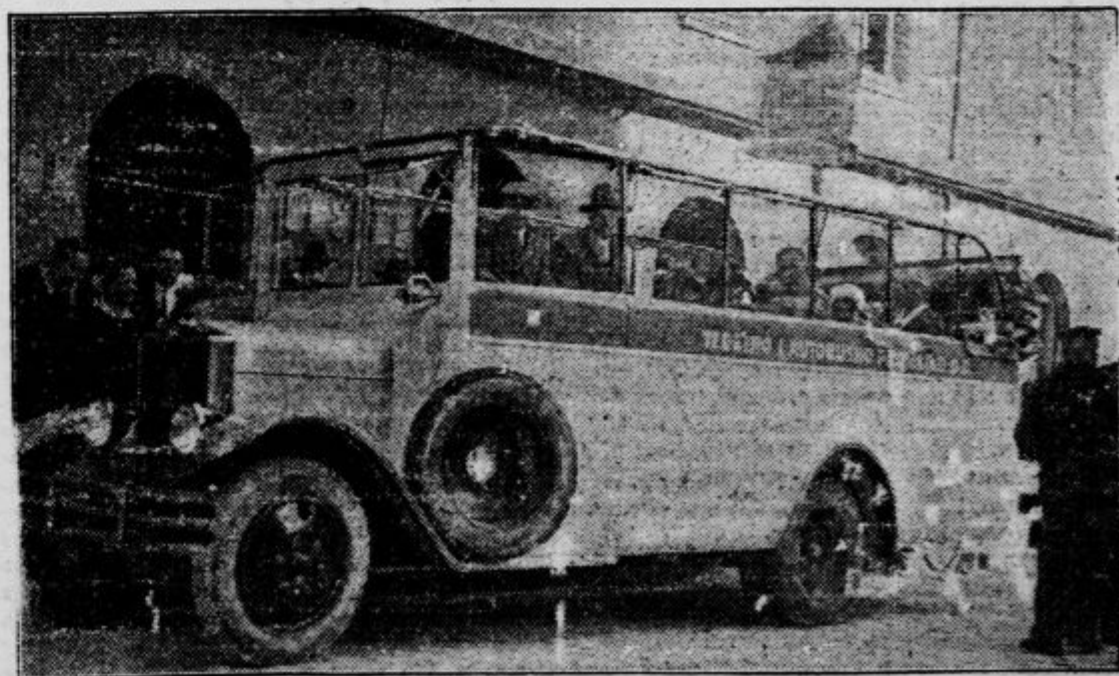
Dragi bralec, boš stopil ob prvi priliki na Vače? V tem važnem zgodovinskem kraju boš zvedel, videl in slišal še več zanimivosti in boš še bolj vzljubil svojo domovino, neizčrpano knjigo tihih skrivnosti.

—nč—

Čim bolj elastično obročeno, tem bolj ekonomično pri tovrstnem prometu! Continental veliki zračni obroči združujejo največjo elastičnost, kakor tudi nosilnost. Nudijo najpopolnejše obročne za osebni in tovrstni promet, kakor za brzo vožnjo.

Continental

Avtobus družbe Tapred,

kakršne namerava mestna občina ljubljanska nabaviti za avtobusni promet.

Sport

Ob odhodu inž. Hanssena

V četrtak je priredil JZSS inž. Hanssen intimni poslovni večer, katerega so se udeležili njegovi številni prijateljski smučarji. Inž. Torleif Thunold Hanssen je prišel lani s košarico v Ljubljano, da bi pripravi našemu smučarstvu na olimpijske tekme. Hanssen se je lotil te naloge s vso verno in vestnostjo, ter je že začetkom decembra prišel najprej v Mojstrani, potem pa v Kranjski gori s sistematičnim treningom. Njegova glavna zasluga je, da je naučil naše smučarje moderne norveške tekmovalne tehnike, da jim je pokazal pravilni stil smučarskih skokov in pa koristi dobre smučarske tehnike za absolviranje tur. Nedvomno je, da to delo ne more biti v dveh mesecih pokazati zunanjih uspehov pri nastopih v različnih in dobro treniranih internacionalci. Ali v naših razmerah je bilo omogočeno našim smučarjem, da so dobili pravo podlago, na kateri so že letos in bodo morali tudi v naslednjih sezonah nadaljevati za početo delo.

Hanssen je izrazil tip modernega norveškega smučarja, ki goji sport, ne samo smučski, predvsem zaradi sebe samega, v svojo lastno izpolnitel in v svojo notranjo potrebo. Pogrešali ga bomo posebno pri odgovorih našega naraščajočega smučarskega sportu, kjer nam manjka še največ Sodeloval je tudi pri smučarsko-tehničnem odseku sveta, popravil je načrt za gradnjo velike in moderne smučarske skakalnice v Bohinju, ki se bo zgradila še letos za mednarodne smučarske tekme v letu 1930, ter je s svojimi dragocennimi nasveti mnogo koristil. Zahvala Savezu mu je sporočil g. dr. Fr. Jesenko, ki mu je izročil obnem v znak priznanja za njegovo delo krasen, v usnje vzen album, s nad 30 posnetki naših najlepših smučarskih terenov. Nadalje so se poslovili g. podpolkovnik Miloš Ožegović in Stane Bervar. Hanssen se je zahvalil za izjave simpatij ter povdarjal, da mu je bilo bivanje med nami izredno prijetno ter odhaja s najlepšimi vtisi od nas. Svojim rojakom bo pripovedoval o krasoti naše zime, o naših planinah in o Jugoslaviji. Na jesen pa upa na sopetno svidenje, ako bo mogoče izvesti načrt saveza, da bo do takrat skakalnica dograjena in prične s treningom v skokih.

Inž. Hanssen odpotuje danes v nedeljo ob 12. s praskim brzovalcem. Zelimu mu srečno pot in upamo, da nas v prihodnji zimi sopeset. Zato krepak smuč!

Grazer Sportklub : Ilirija 3:2 (1:2)

Zasluzena zmaga gostov. Graški Sportklub ali nedavno še Strassenhahn Sp. C. je sedaj drugi gost v Ljubljani. V večeršnjem nastopu proti Iliriji je dokazal, da je od zadnjega bivanja zelo napredoval in upravičeno dosegel že tretje mesto v graškem I. razredu. Gostje so, kakor rečeno, napravili najboljše vrta. Izmed posameznih vrtil je treba podčrtati skupnost, požrtvovalnost, prodornost, disciplino in precejšnjo mero tehničnega znanja. Najmočnejši del je brez dvoma krila vrsta, ki nosi največ zasluge za zaslužen zmago. V napadu je bila leva stran s prodornim levim krilom Stanekom II, ki je kljub šibki postavi stalno ogrožala ilirjansko obrambo. Kowand, srednjemu napadalcu, se vidi, da je star rutiner; zastreljal pa je nešteto pozicij iz prevelike daljave. Izmed branilcev je desni, Stanek I, sigurnejši. Vratar Brönnner je pokazal par lepih parad; v splošnem pa ni imel nevarnega posla.

Ilirija, ki je nastopila razen Lada Zupančiča z Volkarjem kot levim krilcem in Riharjem kot desnim napadalcem v običajni postavi, je zadovoljila samo v prvem polčasu, dočim je po pavzi podlegla silnemu tempu, ki sta ga diktirali krila in napadalec na vrsta Gradčanov. V napadu sta deloma zadovoljila le Oman in Rihar, ki se je po kazal v prav dobri luči; morda je on desno krilo, ki ga močvito že dolgo primanjkuje. Košenina v levi zvezi je mnogo pokvaril; ves napad je preveč okleval in pred pavzo zamudil mnogo lepih prilik za uspehe. Krila vrsta je prav za prav kriva, da so v drugem polčasu gostje dobili premoč. Do dajanje v napad je bilo netočno, tudi plačment obeh stranskih krilcev je bil čisto popolnoma zgrešen. Branila sta se dobro držala in opravila proti koncu ogromno delo. Kreč v vratih je branil mnogim težkim stvari; drugi gol pa bi se dal tudi ubraniti. Igra se lahko razdeli v dva dela, in sicer pred pavzo pod vodstvom Ilirije, po odmoru v premoči gostov. Vodilni gol Gradčanov je padel v 6. min. iz slučajnega predora po Krausu. Ze v 14. min. je Doberlet iz upravičene enajstmetrovke izravnal v 23. min. se mu je ponudila nova prilika, ki jo je izrabil ter zvišal na 2 : 1. Drugo polovico uvedejo gostje z izravnalnim golom Almerja v 7. min. Nato sledi serija napadov in več kotov, dokler Stanek II v 32. min. iz scrumage pred vrati ne najde mreže in doseže vodstvo in končni rezultat. Tudi zadnjih 10 minut poteče v premoči gostov. Koti 6 : 3 za Sportklub.

Tekmo je sodil g. Mohorac iz Maribora v splošnem zadovoljivo; vsekakor pa je preveč okleval z odločitvami in apravljal vta nesigurnosti. Igra je potekla fair in je nudila do konca prav napete momente. Gotovo je zaslužila večji poset.

Jutri ob 13. nastopi Ilirija ponovno proti gostom. Gotovo je, da se bo vsleda rehabilitirali za svoj večeršnji poraz, vsled česar se obeta nova zanimiva nogometna prireditve.

Primorje : Maribor

Ponovni finale za prvenstvo LNP danes ob 17. na igrišču Primorje. Pisali smo že, da je vsled protesta ISSK Maribora proti verifikiranju prvenstvenega finala, ki je bil odigran 27. m. m., poslovni odbor LNP a anuliral odigrani finale ter odredil, da se tekma danes ponovi. Rekurz ASK Primorja proti tej odredbi je upravičeno odločen, da se ima prvenstveni finale Primorje : Maribor danes ponoviti. — Danes se torej predvidoma definitivno odloči kdo bo prvak LNP a za leto 1927-28. V prvi tekmi, odigrani na binkoštno nedeljo, je bil Maribor boljše moštvo. Tehnično in v skupni igri je nadkrilaval svojega nasprotnika. Fizična premoč in večja vztrajnost Primorja sta šele tekmo drugega polčasa izravnala prednost simpatičnih Mariborčanov. Edino neprilichno okoliščino so povzročile, da je takrat izostala zaslužena zmaga Maribora.

Tekma za binkoštno nedeljo je potekla Primorje, da je Maribor najprej tekmo za letošnje prvenstvo. Na jasnem si je torej, da more doseči naslov prvenstvenega prvaka samo, ako vložiti vse sile v današnji boj s prvakom Maribora. Valed tega se more pričakovati, da bo zaigralo Primorje danes boljše kot v prvem srečanju in to mu daje izvesten plus, ki utegne odločiti ponovni finale zaslužen v njegovo korist.

Kot predigra se vrši ob 15.30 prvenstvena tekma rezerv Hermesa in Primorja.

Hazena Primorje : Ilirija

Danes ob 11. uri dopoldne se vrši na igrišču Atene v Tivoliju prvenstvena hazenska tekma med družinama Primorja in Ilirije. Po dveh zaporednih nogometnih tekmah in dveh lahkotatletskih prireditvah med obema kluboma, iz katerih je izšlo Primorje vsa kokrat kot zmagovalce, pošljeta danes oba rivala v boj svoji ženski sekciji. S tem tekmovaljem bo zaključena serija letošnjih pestrih dogodkov v našem domačem sportu, serija edrbyjeva, ki se sopeset ponove šele pozno v jesenski sezoni.

Tudi to poslednje srečanje obeh konurentov v letošnji spomladanski sezoni vzbuja veliko pozornost in bo privabilo na igrišče poleg številnih klubskih pristajev tudi drugo publiko, ki bo s radovednostjo sledila sicer živahnemu a — upajmo — tudi dostojnemu tekmovalju.

Cene vstopnicam so: mladinske in študentske 3 Din, navadna stojšča 5 Din, sedeži 8 Din.

SK Elan, Novo mesto. Nogometno moštvo SK Elana, ki si je priborilo v letošnji sezoni področjsko prvenstvo LNP, igra danes v Novem mestu prvenstveno nogometno tekmo s prvakom IL razreda SK Reza iz Ljubljane. Tekma, ki se vrši ob vsakem vremenu, obeta biti zelo zanimiva in napeta, ker se bosta pač oba pravka potrudila, da si z zmago priborita prestop v višji razred.

Propagandna hazenska tekma. Jutri popoldne se vrši ob 17.30 na igrišču Atene propagandna hazenska tekma, ki je bila vsled nepovoljnega vremena že dvakrat preložena. V tekmi nastopita dve kombinirani družini Ljubljane v sledečih postavah: Družina A: Kezele, Jenko, Sajovic, Schiffer II, Podboj I, Privšek, Jermol, Družina B: Starc, Brodar, Tratnik, Kaiser, Trampuz, Mirtič, Doberlet. Imena igralr nam jamčijo, da bomo gledali v sportnem oziru prvorazredno igro. Vstopnice, kupljene za četrtke veljajo jutri.

Službeno iz LNP. Ex praesidio se objavlja: Prvenstvena tekma Ilirija rez. : Jadran rez. se odgodi na kasnejši termin, ker je SK Ilirija prestavila glavno tekmo s Sportklubom (Gradec) na 15. uro. — Rezervna prvenstvena tekma Primorje : Hermes (zaostala jesenska prvenstvena tekma), ki je določena kot predigra današnjemu finalu Primorje : Maribor, se vrši le ob polvolnem vremenu. Oba kluba se opozarjata, da igralci, ki so igrali jesensko prv. tekmo I. moštve, ne smejo igrati danes v rezervi, in sicer so to igri: Burja, Serbec, Habicht, Klančnik, Marinko, Prešern, Kos, Zolotar, Skrajnar, Svetic, Trobesevč (Hermes) ver Anžlovar, Pečnik, Svetic, Vindiš, Slamič, Pišek, Kariž, Uršič, Čebobin, Erman A., Jug Fr. — Tajnik IL.

Službeno iz LLAP. Ker se vrši danes ob 14. popoldan lahkotatletski miting sportne reprezentance slušatelj Ljubljanske univerze na igrišču ASK Primorje, prosim gg. sodnike (Gregorčič, Windiš, Slamič, Danilo Sancin), da se sestanejo ob 13.30 na omenjenem igrišču. — Tajnik I.

ASK Primorje. (Plavalna sekcija). Verificirani plavalci, ki se žele udeležiti prijeteljske plavalne tekme v Karlovcu 25. junija, naj to takoj javijo na naslov C. Menardi jun., Ljubljana.

ASK Primorje (nogom. sekcija). Za današnjo prvenstveno tekmo rezerv naj bodo ob 15. uri sledeči igralci na našem igrišču: Anžlovar, Turkovič, Vidic, Jug II, Sočan, Pišek II, Corradini, Privšek, Terček, Senica, Slapar, Sinkovec, Camernik, Erman I. SK Ilirija (ženska sekcija). Sledeče igralke imajo biti najkasneje ob 10.30 s kompletno opremo na igrišču Atene: Kezele, Brodar, Tratnik, Schiffer II, Bernik, Privšek, Jermol in Mirtič. Rezervna tekma odpade. — Načelnik.

SK Svoboda. Danes ob 9. uri trening I. in II. skupine na igrišču Ilirije. Trening obvezan za vse igralce. — Načelnik.

ASK Primorje (hazena sekcija). Naslednje igralke naj bodo na igrišču Atene najkasneje ob pol 11. uri: Erbežnik, Vidic, Jerina, Zanner, Modic, Jenko, Kaiser (Baby, Sajovic). Drese in copatke prinesite s seboj. Predtekma rezerve se ne vrši. — Tajnik.

Po svetu

Samo dve minuti je manjkalo do konca igre, ko je portugalska leva zvezca Lano zabil Jugoslaviji drugi in zmagovasi gol v Amsterdamu. Tekmo je sodil Nemeč Birlem, ki je imel težko nalogo, ker sta moštvila igrala precej ostro. Gledalcev je bilo do 4000; doseženi rekord v posetu je dosegla tekma med Uruguayem in Nizozemsko. Ze na binkoštni ponedeljek zvečer se je zbralo do 10.000 ljudi, ki so čakali na vstopnice v predprodaži. Vztrajali so vso noč do jutra; in še tedaj jih je moralo mnogo oditi, ker je bilo razprodanih le omejeno število. Za 16. lid. so si pešičnijski posetniki lahko našli človeka, ki je mesto njih čakal 36 ur na vstopnice. Ceste, kjer so čakali nogometni prireditelji, je polnila kar zaplra. Sedeli so na stoli in praznih zabojih ter si z živčevostjo, pripravovanjem ali kvantitativno kraljici dolge ure. Kmalu se je nabrala okoli njih množica prodajalcev sadja, rib in drugih živil. Mnogim so se zaboj polnili kupili so si nove, stare pa so smetali v kanale. Tolažilnega turnirja skoraj gotovo ne bo, ker se nikdo ni prijavil; vsa moštva, ki so izgubila, so po večini odrinila drugam, da si ogledajo še druga mesta. Naši gredo menda v Pariz in Strasbourg. — Hockejski turnir je bil zaključen s poboto 26. aprila. V finalni tekmi so Indijci premagali Nizozemsko s 3:0 in prva tri mesta so pripadla Indiji, Nizozemski in Nemčiji. — Nogometni turnir se vrši že v II. kolu, v katerem sodelujejo Belgija, Argentina, Portugalska, Egipt, Nemčija, Uruguay, Italija in Španija. Pari so razdelili: Nemčija—Uruguay, Belgija—Argentina, Italija—Španija in Portugalska—Egipt. Na kongresu Tife, ki se je tudi že dni vršil v Amsterdamu, je bilo sklenjeno med drugimi, da se izvede 1. 1930 tekme za svetovno prvenstvo. Gotovo je, da si bodo z načinom odigranja člani odbora še zelo belili glavo. Kakor se čuje, hočejo ves nogometni svet razdeliti v štiri velike skupine, katerih zmagovalci bi se končno med

seboj ubili na prvenstvo. Skupine bi obsegale Balkan (Jugoslavijo, Bolgarijo, Grčko, Rumunijo in Turčijo), srednja, baltske in zapadne države (Francijo, Španjo, Portugalsko in Indijo).

V večini dni nogometne olimpijade je padel sodni kos maratonske hoje preko Amerike. Na jiti je prispele 55 tekmovalcev, med njimi kot prvi 16-letni Indijec Payne iz Oklahome v času 573:04.30. Tržačan Umeke je dosegel peto mesto v 641 urah. Prva dva sta dobila nagrade po 5000 dolarjev, Umeke pa 1000. Zanimanja na oiju ni bilo mnogo, tako da ta ameriška prireditve pravzaprav ni dosegla takega efekta kot ga je zamislil njen organizator Pyle. — Zelo tepe rezultate, da dosega drugi ameriški atlet pri pripravih za olimpijado. Tako je nedavno Joe Ray zmagal v maratonskem teku (42.184 km) v času 2:34:13.4. Čas je s ozirom na mikro prago prav dober; Ray bo v Amsterdamu zastopal Ameriko v maratonskem teku. Oficialnega rekorda na tej progi ne beležijo, ker zavisi vedno od kakovosti proge. Časi na zadnjih olimpijadah pa so sledeči: 1. 1912 2:36:54 (Mac Arthur iz Juž. Afrike), 1. 1920 2:32:35 (Pinec Kolehmainen) in 1. 1924 2:41:22.6 (Pinec Steenroos). Zelo močni v tej disciplini bodo gotovo tudi Angleži: te dni so tekli 26 milj dolgo progo (= 41.840 km) iz Windsorja v London. Udeležilo se je teka 85 tekmovalcev; kot prvi je prispeel Perris v času 2:41:02.2, drugi Jones v času 2:50:59. — Kakor smo pisali, je Prus Hirschfeld vrgel kroglo 15.79 in dosegel svetovni rekord. Razen Američanov (Kuck) so mu tudi Finci in Švedi že tik za petimi. Pinec Wahlstedt je o treningu že dosegel 15.80. Vred Norbyr pa izven konkurence 15.75. Za prvo mesto bo torej huda borba! — Znani ameriški metalec Kuck je baje tudi s kopjem postavil novo še nedoseženo znamko in vrgel 72.61 m. Potrjeno je ni!

Najvažnejša teniška prireditve zadnjih štirinajst dni je brez dvoma velika mednarodni turnir v Parizu. Poslednja tri leta udeležba na tem turnirju neprestano raste, kar je brez dvoma v zvezi z naraščajočim ugledom, ki si ga v svetu pridobiva francoski tenis. Letošnji turnir se po udeležbi lahko ne samo primerja z Wimbledonom, temveč ga brez dvoma celo prekaša. Za single gospodov se je prijavilo 68 tekmovalcev, med njimi Lacoste, Cochet, Borotra, Boususs, Crawford, Patterson, Grégory, Hopman; za single dam 42 tekmovalk (Wills, Aussem, Nuthall, Bouman, Devé, Fry); za double gospodov 32 parov: Borotra—Brugnon, Hunter—Brookes, Lacoste—

Doussan, Patterson—Hawkes; za double dam 16 parov: Wills—Anderson, Lycett—Nuthall, Benet—Watson; za mixte double 22: Boudes—Borotra, Nuthall—Kingsley, Fry—Boususs, Bourgeois—Lacoste id. — Turci, ki se je začel v ponedeljek 21. m. m. na novo odprtem igrišču „Stade Roland Garros“ (10.000 prostora), je sprva obile udeležbe dozorile šele v dobrih. V dobrih gospodov je odnesel zmago francoski par Borotra—Brugnon nad Francozoma Cochet—Buzelot (slednji je še mlad igrač, a predstavlja že internacionalni razred) v petih setih. V dobrih dam sta se plasirali Angležini Mrs Watsonova in Mrs Bonnetova pred Francozinjama Mlle Dévéjova in Mme Lafauriejevo (6:0, 6:2), in v mixtu francosko-angelska kombinacija Mrs Benet—Cochet pred Američanoma Mrs Wills—v Hunterom. — V tretjem kolu za Davison pokal, ki mora biti zaključen do 13. junija, se srečajo: Indija—Italija, Nemčija—Anglija, Nizozemska—Avstralijska in Češkoslovaška—Nova Zelandija. Kot favorite smatrajo Italijo, Nizozemsko Češkoslovaško in Anglijo. V ameriškem pasu sta finalistka Japonska in Amerika; zmaga se obeta Ameriki.

Sodaj pa še kratko o stari „mam“ in sportu! Tako je namreč v Angliji Tamkaj so vsi navdušeni za sport; stare matere pa igrajo v njem vendar samo pasivno vlogo. Udomačila se je med mladim svetom navada, da se izgovarja z boleznijo ali pogrebom stare matere, kadar hoče popoldne prisostvovati kakim zanimivim spornim prireditvi. Ker ima vsak človek običajno le dve stari materi in če pritegne v sli se oba stara ometa, ima vraga samo štiri take izgovore v življenju. V dobi velikih sportnih dogodkov izbruhne med angleškimi stariji materami in očeti volika umrlivost. Svar je splošno znana in tako ni čudno, da krožijo o teh izgovorih že razne anekdote. Tako je neki praktikant na odgovor svojega šefa, da se spominja, da sta praktikantun umrli oba stara starša že pred letom dni, odločno pristavil, da se je njegov stari oče še enkrat oženil, a mu je sedaj umrli tudi druga družica. Dobra je tudi tale: Dva starejša gospoda sta se ostanila v družbi. Ko čuje prvi ime druge, domani, da se mu zdj ime znano. Kočkor se spominja, je sočasni neke velike trdvice. Ko mu je odgovoril pritrdil, je z veseljem dodal, da je njegov nečak pri nem uslužben kot praktikant. „Vem,“ pravi prosodno drugi, „pri lanskem finalu za angleški pokal je bil za Vašim pogrebom.“

torej porabi na kritje te tožnje izgube, tako da ne bi ostalo skoro nič za odplačilo dolga pri Francoski banki. Ze to dejstvo dovolj jasno dokazuje, da na ponovno valorizacijo francoskega franka ni misliti.

— Najpraktičnejši pouk o razvoju in stanju našega gospodarstva nudi vsem slojem Ljubljanski velesojem. Istčasno pa vzbujata tudi nacionalno zavest, saj je velesojem edini forum, kjer je praktično prikazana delavnost, zmoglost in organizacijski talenti Slovenca. Nikomur naj ne bo žal 10 Din za vstop na sejmische, saj je ta vstopnina v primeru s tem, kar velesojem nudi poučnega in zanimivega, malenkostna. Odložite svoje izlete na prihodnje nedelje in izkoristite čns prireditve velesoja za koristen obisk.

— Razstavljalec se opozarja, da bodo dobili na velesojem lahko vse informacije o kupcih, ki bodo pri njih naročili blago na daljšo kreditno dobo. Take informacije bo dajalo na velesojem Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani.

— Dobave. Direkcija državnih železnica, gradbeni oddelek v Ljubljani, sprejema do 8. t. m. ponudbe glede dobave 10.000 kg portlandskega cementa. (Pogoj) so na vpogled pri omenjenem oddelku.) Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 6. t. m. ponudbe glede dobave vijakov, matie in zakovic, do 14. t. m. glede dobave 10 tisoč kg jamskih tračnic, do 18. t. m. glede dobave pil. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 1 aparata za čiščenje cpi parnih kotlov. Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Dne 20. t. m. se bo vršila pri oblastnem inšpektoratu finančne kontrole v Ljubljani oertalna licitacija glede dobave službenih oblek, perila in obutve. (Pogoj) so na vpogled pri omenjenem inšpektoratu.)

Položaj na naših borzah

Devizni promet na ljubljanski borzi 15.7 milijona Din. Neenotna tendenca v Vojni škodi. Oživljenje na tržišču zasebnih vrednot, Ljubljana, 2. junija.

Pretekli teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi slabši kakor zadnji teden, pri čemer pa je treba tudi upoštevati, da je borza poslovala zaradi praznika v ponedeljek le 4 dni. Skupni tedenski promet je znašal 15.7 milijona Din, napram 27.3, 20.7, 16.8 in 18.8 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Največji je bil promet v devizah na Curih in Dunaj. Tečaj deviz kaže le malenkostne spremembe. Kakor običajno, je večino potrebe krila Narodna banka, edino potrebo v devizah na Newyork in Trst ter deloma v devizah na Berlin in Pariz je krila privatna ponudba. Med efekti so se poleg Prastidene okrepile Ruše na 280 — 300 brez razključka.

Na zagrebškem efektuem tržišču kaže tečaj Vojne škode le neznatne spremembe. Napram zadnjemu tednu je popustil od 450 do 451 na 445.5 — 448.5. Zaradi negotovosti glede našega zunanega posojila so bili zainteresirani precej rezervirani in tudi promet ni bil znanen. Investicijsko se je trgovalo po 92.

Zagrebško tržišče zasebnih vrednot kaže v zadnjih 14 dneh znake izboljšanja. V bančnih kakor tudi v industrijskih vrednotah je opaziti znatno povečanje prometa. To izboljšanje je deloma vzrok konsolidaciji razmer na naših efektih tržiščih, ki se izraža v tem, da se je v tečki krizi našega efektnega tržišča izvršila selekcija vrednot in da uživajo one vrednote, ki se trenutno trgujejo, popolno zaupanje občinstva.

Zlasti za bančne vrednote je zaradi ugodnega obrestovanja zanimanje živahno. V ospredju stojijo predvsem delnice Prastidene, Poljedelske, Narodne in Sprske banke. Za Prastideno, ki se je tekom tedna okrepila od 852 na 890, je povpraševanje tudi s strani inozemstva, zlasti pa s strani naših izselencev v Ameriki. Poljedelska se je okrepila od 18 — 20 na 21; Narodna banka se je pri čvrsti tendenci trgovala po 7050 — 7100, Srpska pa po 198. V teh papirjih je na tržišču zelo malo flotantnega materialja. V ostalem so se trgovale Kreditna po 85, Hipotekarna po 58 — 58.5, Jugobanka po 87 — 87.5 in Hrvatska po 40. Tečaj Ljubljanske kreditne ne kaže nikakih sprememb.

Na tržišču industrijskih vrednot je bilo pretekli teden posebno zanimanje za Dubrovačko, ki se je okrepila od 460 — 480. Tudi za delnice Danice je precej zanimanja, vendar je promet v tem papirju zaradi pomanjkanja materialja le omejen. Leane vrednote so obdržale svoje tečaje. Med industrijskimi vrednotami so se trgovale Vevče po 107 — 108, Danica po 152, Drava po 385, Slavonija po 11.5 — 12, Narodna šumska po 35, Isis po 82, Sečerana Osijek po 510 in Oceania po 290. Trboveljska se je trgovala po 530, v petek pa je po odbitku kupona (30 Din) notirala 500 — 505.

Ljubljana. (Prosti promet.) Dunaj 7.997, Berlin 13.005, Milan 299.5, London 277.46, Newyork 56.51, Pariz 223.75, Praga 168.5, Curih 1095.

Trst. Beograd 33.8 — 33.6, Dunaj 264.2 do 270.2, Praga 56.1 — 56.4, Pariz 74.575 do 74.875, London 92.565 — 92.765, Newyork 18.175 — 18.9775, Curih 364.75 — 366.75; dinarji 33.25 — 33.75.

Dunaj. Beograd 12.4875 — 12.5275, Berlin 169.87 — 170.37, London 34.65625 — 34.75625 Newyork 709.4 — 711.9, Milan 37.8975 do 37.4975, Pariz 27.9375 — 28.0675, Praga 21.0175 — 21.0975, Curih 186.75 — 137.25. Curih. Beograd 9.1325, Berlin 124.183, Newyork 518.75, London 25.335, Pariz 20.48, Milan 27.34, Praga 15.875, Budimpešta 90.615 Bukarešta 3.20, Sofija 3.745, Varšava 58.175, Dunaj 73.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.16, v Berlinu 7.361.

Blagovna tržišča

Novosadska blagovna borza (2. t. m.) Tendenca nespremenjena. Cena trščic je nekoliko popustila. Promet: 9 vagonov pšenice, 1 vagon ovs, 4 vagona turščice in 3 vagona moke. Cena turščice je popustila. Pšenica: baška, 77/78 kg 350 — 355; baška, 78/79 kg 352.5 — 357.5. Turščica: baška in sremaka 290 — 295; banaska 290 — 292.5. Moka: baška „og“ in „og“ 475 — 485; <2> 480 — 475; <3> 440 — 450; <6> 420 — 430.

Pristopajte k Vodnikovim družbil

Gospodarstvo

Izvoz sadja v Nemčijo

Naš generalni konzulat v Berlinu sporoča naslednje pogoje za uvoz sadja v Nemčijo:

Način pakovanja sadja v veletrgovini. Jabolka se pošiljajo v Nemčijo v vagonih a la rinfuza, in sicer na ta način, da se v vagonu napravi 8 do 5 oddelkov. Nad pet oddelkov ne sme biti, ker je v tem primeru višja carinska tarifa. Letnih jabolk se naloži v vagon 5000 do 8000 kg, zimskih 10.000 do 12.000 kg.

Hruške se pošiljajo kakor jabolka, vendar ne nad 5000 kg v enem vagonu.

Češnje (slive) se pošiljajo v zabojčkih po 12½ kg. Zabojčki ne smejo biti zaprti (brez zaklopa).

Grozje se pošilja v okroglih, lahkih košarah, pletenih od vrbe. Ena pošiljatev, oziroma košara ne sme biti težka nad 10 kg.

Orehi se pošiljajo v močnih jutastih zabojih. Tara žaklja 1 kg, tako da znaša bruto-težina žaklja z orehi 51 kg.

Kakšna kakovost se zahteva.

Za jabolka se zahteva fina, velika vrsta, samo najboljše kakovosti in najčistejšega sortimenta. Nemčija kupuje vse dobre sorte, posebno renete in purne. Obriranje se mora izvršiti z roko, drugo blago se ne sprejema, oziroma se za tako blago nudi cena, ki ne krije prevoznih stroškov. Prav tako se ne izplača pošiljati v Nemčijo slabše sorte. Pri transportu jabolk pozimi treba paziti, da blago ne zmrzne. V to svrbo je treba obložiti tla in stene vagona z debelim papirjem, na to podlago naložiti slamo, oziroma pletenec od slame. Nad slamo pride zopet papir. Poslednje je potrebno, ker se jabolka znojijo, pa se v slami onečisti. Zgornja površina pošiljatev se zopet obloži najprej s papirjem, nato s slamo. Vse to velja tudi za transport hrušk. Sveže češnje se kupujejo le v najboljši kakovosti; debel plod, z roko obran. Grozje se išče debelo, trdo in nepoškodovano od transporta. Orehi pa morajo biti debeli, svetle barve in s tanko luščino.

Glavna sezija.

Za jabolka prične sezija v sredini julija. Glavna sezija za letna jabolka je avgust, za zimska od oktobra do decembra. Za hruške je glavna sezija od sredine julija do septembra. Za grozje v času trgatve. Za orehe od začetka novembra do 20. decembra.

Uvozniki, špediterji, komisijonarji in agenti.

Importnih firm je v Nemčiji na stotine. Provizija se v glavnem suče okrog 10 %. Računa naj se z 10 % za blago a la rinfuza, 8 % za blago v zabojih in vrečah. Naš izvoznik potem nima drugih stroškov, kakor n. pr. za skladišče in manipulacijo. Edini stroški bi bili še za prevoz, ki znašajo 0.20 do 0.40 nemške marke od 50 kg. (Nemška marka velja okrog 13.50 Din).

Naš generalni konzulat v Berlinu objavlja tudi listo najvažnejših importnih tvrdk v Nemčiji.

Za delo s sadjem specializirani špediterji so naslednji: Schenker & Co, Berlin N W 7, Unter den Linden 39; Jacob & Valentini, Berlin O 27, Holzmarktstrasse 65; Intercontinental Transport A. G., Berlin N W 40, Alt Moabit.

Glede špediterskih stroškov se je treba vnaprej sporazumeti. Carinska manipulacija znaša od vagona 80 do 50 mark. To manipulacijo naša „trgovska agencija“ v Berlinu ne zaračuna.

Carinske tarife.

Iz Jugoslavije prihajajo v poštev za uvoz v Nemčijo samo jabolka in hruške a la rinfuza. Za taka jabolka, torej brez zaboja, se plača 2 marki (27 Din) od 100 kg v času od 25. septembra do 31. decembra, odnosno 6 mark (81 Din) na 100 kg v času od 1. januarja do 24. septembra. Za hruške brez zaboja se plača na 100 kg 4.50 mark (60.75 Din) v času od 1. julija do 31. avgusta, odnosno 2 marki (27 Din) v času od 1. septembra do 30. novembra in 6 mark (81 Din) v času od 1. decembra do 30. junija. Da se jabolka in hruške poslane

Domače vesti

* **Minister Udržal v Dubrovniku.** V petek sveder je preko Splita prišel v Dubrovnik češkoslovaški vojni minister g. Udržal. V Dubrovniku se bo mudil več dni.

* **Promocija.** V četrtek, 31. maja je promoviral na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravstva g. Venček Arko, rodom iz Smartra pri Ljubli, član JAD Triglava v Zagrebu. Mlademu zdravniku iskreno čestitamo!

* **Imenovanja v vojaški službi.** Imenovani so: brigadni general Aleksander Stančević za komandanta šole za rezervne pehotne in artiljerijske oficirje; polkovnik Čedomir Stanojević za komandanta 45. pp. podpolkovnik Karel Dolenc za pomočnika komandanta mariborskega vojnega okrožja major Janko Ahačič za komandanta 4. bat. tajona 30. pešpolka in podpolkovnik Mihael Lukanc za komandanta 5. divizionja osješke artiljerijske brigade.

* **Hilmen.** Na binkošno nedeljo se je poročil na Brezjah gospod Srečko Pihlar, trgovec v Mariboru z gospodično Anico Hostnikovo iz Ljubljane. Bilo srečno!

* **Češkoslovaška se zanima za naše vojaške šole.** Kakor poroča »Venček«, bo češkoslovaški generalstabin polkovnik Kvapil v kratkem odpotoval za dalj časa v Jugoslavijo, kjer bo proučeval organizacijo naših vojaških šol.

* **Izpremembe v državni službi.** Deželni sodni svetnik dr. Erik Eberl je imenovan za svetnika pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani, dr. Valentin Meršolj, zdravnik Higijenskega zavoda v Skoplju je po službeni potrebi premeščen k Higijenskem zavodu v Zagrebu. Učiteljica Elza Premrujeva dodeljena na službovanje velikemu županu ljubljanske oblasti, je trajno upokojena učiteljica gospodinjstva Minka Rožnikova pa je odpuščena iz državne službe zaradi »budgetne nemogućnosti«.

* **Komisija Društva narodov v Dalmaciji.** V Split je predvčerajšnjim dospel komisija Društva narodov, ki se zanima za higijeno na deželi. Komisija bo pregledala sela v dalmatinskem Primorju in v Zagorju. V komisiji so zastopani reprezentanti vseh držav.

* **Pomorsko-zrakoplovna šola v Kumboru.** Po odrediti ministra vojske in mornarice se v pomorsko-zrakoplovno podoficirsko šolo v Kumboru v Boki Kotorski sprejme letos za golence 100 mladenčev iz civila in mornarice. Šolski tečaj se bo pričel s 1. oktobrom in bo trajal dve leti. Sprejemajo se kandidati v starosti 17 do 21 let, zdravi in sposobni za letalsko službo, ki so dovršili najmanj štiri razrede osnovne šole ter so bili vsaj leto dni zaposleni v obrtu: kovaškim, mehaničnem, monterskem, ključavničarskem, soferskem, strgarskem, električarskem ali kleparskem ter opravijo tudi sprejemni izpit. Z dokumenti opremljene lastnorodno pisane prošnje naj se do 1. sept. pošljejo komandantu pomorsko-zrakoplovne šole v Kumboru, pošta Gienović v Boki Kotorski. Golenci imajo pravico, da se pozneje zgledajo za izpit za strokovnega oficirja pomorsko-zrakoplovne službe.

* **Tulski promet na Bledu.** V predsežni so tokom meseca maja bivali na Bledu: 17 Angležev, 99 Avstrijcev, 67 Čehov, 2 Danca, 19 Francozov, 1 Holanec, 19 Italijanov, 1 Japonec, 285 Jugoslovenov, 2 Madžara, 176 Nemcev, 3 Poljaki, 2 Romuni in 1 Švicar. Skupaj 687 oseb. Od teh so bili po polku: 12 zdravnikov, 24 drž. uradnikov in 425 oseb z različnimi drugimi poklici. Spremetvo je obstajalo iz 16 otrok izpod 12 let, 137 odraslih oseb in 23 služinčadi. Kakor je iz teh podatkov razvidno, se obeta pri količini kaj lepem poletju rekorden obisk, in to posebno nemških gostov, ki se zelo zanimajo za naša kopališča in se v velikem številu prijavljajo za stanovanja po hotelih in penzilih.

* **Ob priliki občnega zbora Zveze trgovskih gremijev,** ki se bo vršil 9. in 10. junija v Novem mestu, naprosamo vse udeležence občnega zbora, da takoj sporoče Zvezi v Ljubljani, če reflektirajo na prenočišče in na slavnostni obed. Vabimo kar najhujšedneje, da se v obilnem številu udeležijo tega občnega zbora. Obenem si bodo ogledali lepo Dolenjsko, ki je zaradi svoje naravne lepote prav mična in privlačna. Torej, navzvenje v Novem mestu, član in tudi drugi prijatelji trgovstva! Grenili trgovcev za politični okraj Novo mesto.

* **Opozorilo vsem onim, ki iščejo služb v Skoplju.** Po poročilu velikega župana v Skoplju se pojavlja dan na dan mnogo ljudi iz vseh krajev naše države, ki iščejo ondi službe po raznih državnih uradih. Vsi ti prosilci so zaman potovarjali, ker ni v državnih uradih v Skoplju nobenih prostih mest. Tako potrošijo ti prosilci po navadi brez hanka vse denar, ki so ga prinesli seboj, potem pa nadlegujejo velikega župana v Skoplju s prošnjami, da jim z denarno podporo omogoči vrnitev. Veliki župan tem prošnjam ne more ustreči, ker mima za to nobenih denarnih sredstev. Zaradi tega opozarjamo vse prizadete, naj ne iščejo služb v Skoplju, da se izognejo neprijetnostim.

* **Naši v Ameriki.** V Clevelandu je bila početkom maja otvoritvena predstava operne sezone. Nastopil je polni zbor Metropolitano-operne družbe iz New Yorka. Pri operi družbi sodeluje en Slovenec, g. Ludžkar in ena Slovenka, Elza Grajškova. Iz Detroita poročajo »Glasu naroda«, da so v ogromnih Fordovih tovornih za avtomobile po dolgem presledku zopet pričeli z delom. Zaposlenih je sedaj v teh tovornih 105.000 delavcev, med temi tudi mnogo Slovencev. Vsak teden sprejmejo v tovarne 3000 novih delavcev. Do 1. junija bodo tovarne urejene tako, da bo Ford producirati na dan 5000 avtomobilov.

* **Kolonije dijaške ferijealne zveze v Dalmaciji.** Dijaška ferijealna zveza je pričela te dni z vpisovanjem za svoje kolonije-okrepečevališča, ki jih bodo leto otvorili v Petrovcu in Sutomoru v južni Dalmaciji blizu Boke Kotorske. V teh lepih klimatičnih kra-

jih s šumovito okoliščino in divnim morskim obrežjem bo preživel do svojih počitnic približno 200 dijakov in dijakin daleč od bučnega mestnega življenja.

* **Senzacionalni start Opelovega raketnega avtomobila** pomeni velik preobrat v zgodovini tehnike. Ta start so pričakovale z veliko napetostjo tako prisotna publika kakor tudi vodilne osebnosti. Hitrost vožnje in start je vzbudil splošno občudovanje. Poskus se je povsem gladko posrečil. Seve je bilo mnogo odvisno od pnevmatike, zaradi česar se je g. Opel upoštevaljoč to važno okolnost, odločil za znane in sigurne Continental-obroče 1928.

* **Dražba lova občine Kropa.** Glede na poročilo v »Jutru« z dne 1. junija nam županstvo v Kropi poroča, da se bo dražba lova občine Kropa vršila pri okrajnem glavarstvu v Radovljici dne 5. junija, ne pa dne 3. junija, kar s tem popravljamo.

* **Jesenjsko lovišče,** eno izmed najbogatejših, kjer je dosti gamsov, srnjakov in ruševcev, pride na dražbo v torek dopoldne v Radovljici pri sreskem glavarstvu, na kar opozarjamo vse jugoslovske lovce. Lovišče je preskrbljeno tudi s kočami.

* **K poročilu o velikem požaru v Podkorenju** smo prejeli naslednji dopis: Požar je izbruhnil pri posestniku p. d. Karabidcu dne 29. t. m. ob 3.15 zjutraj in ga je prvi opazil gospodar sam, ko je bila hiša že vsa v plamenu ne pa domača hiša, ki se je sama komaj rešila iz gorečega poslopja. Požrtovovalnemu delu domačinov in gasilcev se je zahvaliti, da se je otešlo tudi vse pohištvo, dočim poslopja in poleg stoječega hleva ni bilo mogoče rešiti, ker je bilo gasilno društvo prepozno alarmirano. K sreči je posestnik omenjenega poslopja kolikor toliko škodi primerno zavaroval.

* **Lepo je biti Slovenec!** Naše bogastvo je naš jezik in naš duh! A kako naj ta dva prideta do razmaha brez naše univerze? Po svjo najvišjo izobrazbo bi morali hoditi v tujino, kjer bi se mogli seznaniti z znanostjo in umetnostjo le po tujem jeziku po tujem duhu. Mi imamo sedaj lastno univerzo. Treba je le, da jo podpiramo. Pristopajte k društvu za zbiranje Narodnega univerzitetnega zaklada! Članarina je urejena takole: podporniki plačajo letno Din 20; redni člani plačajo letno 50 Din, oziroma juristične osebe Din 100 na leto; dobrotniki so oni, ki plačajo na leto 500 Din ali enkrat vsaj 5000 Din; ustanovniki plačajo na leto 1000 ali vsaj enkrat Din 10.000; pokrovitelji pa plačajo na leto 5000 Din ali vsaj enkrat 50.000 Din. Naslov: Ljubljana, Univerza. Poštni ček, račun št. 12.368.

Posestnike velesejma

opozarjamo na elino izbero krasnih domskih oblek in plaščev za inje novosti kakor tudi na moderne oblike za gospe je pri tvrdki **FRAN LUKIČ** Stritarjeva ulica šte. 9.

* **Električni tok ubil otroka.** V Jelsi pri Karlovcu se je te dni pripetila težka nesreča, ki je zahtevala življenje štiriletnega otroka. Nekdo je zvezal žico z električnim vodom. Za to žico se je prijel štiriletna Ružica Vesely, hčerka tamkajšnjega posestnika. Električni tok 220 voltov je otroka takoj usmrtil. Ko je prišla mati domov, je našla otroka mrtvega.

* **Nesreča s flobertovko.** V Žužemberku sta se pred šolskim poslopjem sprla zaradi flobertovke Hinko K., posestnikov sin, ter Pepi Podboj, sin tamošnjega trafikanta in invalida. Med prerivanjem se je flobertovka, ki jo je držal v rokah K., sprožila ter zadela Podboja v glavo, tako da se je ta okrvavljen zgrudil ter se onesvestil. Sosedje so ponesrečenca takoj odnesli v bližnjo gostilno k Šušteršiču ter poslali po vojaškega zdravnika, ki se je slučajno mudil v Žužemberku z naborno komisijo. Le-ta je ranjenca obvezal in odredil, da go odpeljati v splošno bolnico v Ljubljano.

* **Bojazen pred zobozdravnikom.** Čeprav je negovanje zob v dečji dobi zelo važno, vendar ni treba misliti, da je s tem zadeva rešena. Na žalost vrlo malo koristijo pogoste opombe, da je treba zob, kakor hitro je samio malo pokvarjen, zdraviti. Zobozdravniku ni do tega, da bi izdrl zob, temveč da ga obdrži. Danes, ko obstoji že toliko sredstev, da se bolečine pri zdravljenju zob ublaže in skoro popolnoma odstranijo, se zobozdravnik še tem bolj čudi, od kod ta strah pred njegovim zdravljenjem. Ako vzamemo pol ure pred vrtanjem, in to tudi najbolj gnilega zoba, en aspirin Bayer, ne bomo čutili nobenih bolečin. Prav tako povoljno deluje aspirin, če ga vzamemo, preden si pustimo izdrti zob.

Elegantne spalnice
jedinice in vse drugo pohištvo
izdeluje
ROK BERLIČ,
Zapuže pri št. vldu

Pozor, potniki na Zagreb!
Hotel J. Volčanšek
BREŽICE, tik kolodvora

Vam nudi ugodno priliko, da lahko prenočite tukaj mesto v Zagrebu in z jutranjim vlakom potujete dalje. — Hotel je nov in moderno urejen. Soba stane samo 20 Din. Kuhinja in klet prvovrstna. 6297-a

* **Galanten kaznjeneo-begunec.** Pred tedni je pobegnil od dela kaznjeneo Špendal doma iz novomeške okolice. Te dni je sodišče prejelo po pošti njegov kaznjeniško obleko, lepo zlikano in oprano.

* **Smrt v valovih Save.** V petek popoldne so se pri Brčkem vozili z majhnim čolnom po Savi trije muslimani. Nenadoma se je pri izlivu Brke prevrnil čoln in vsi so padli v vodo. Dva sta se s plavanjem rešila na breg, tretjega pa so pozneje mrtvega potegnili iz Save.

* **Defraudacija v Sremski Mitrovici.** Mestni zastop v Sremski Mitrovici je posebni komisiji poveril nalogo, da pregleda poslovanje mestne blagajne. Komisija je ugotovila primankljaj v znesku 88.000 Din. Mestni blagajnik in kontrolor sta bila suspendirana.

* **Pri leni prebavi, želodčnem in črevesnem katarju, črevesnih oteklinah,** nagnjenju k vnetju slepiča. Vam povzroča naravna grenčica »Franz Josef« lahko prebavo brez vsakih bolečin. Preizkušnje na klinikah trde, da je grenčica »Franz Josef« najboljša in najučinkovitejša odvajalno sredstvo. Dobi se v lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

ITO — zobna pasta najboljša.

* Vedno najnovejša dunajske bluze, krasne otroške obleke. Kristofle - Bučar, Starl trg.

* **Propaganda »Dečve«.** Naše žensstvo opozarjamo, da si na velesejmu v paviljonu J gleda razstavišče Dečve, da upoza pravičnost in ljubkost tega narodnega oblačila. Akcija za propagando Dečve in Jugoslovenska Matica. 1064

* **Zrebnost lista loterije zagrebških invalidov** kje zrebnost se je vršilo dne 27. maja je na ogled v menjalnici Reicher & Turk v Prešernovi ulici šte. 46. Tri srečke, kupljene v tej menjalnici prejmejo kot dobiček tri ure. 1056

* **Prostovoljno gasilno društvo Sp. Šiška** bo proslavilo v nedeljo, dne 1. junija 40 letnico svojega obstoja. Vsa okoliška društva prosimo, da vpoštevalo naše slavje ter da se ga udeležijo v največjem številu. Spored bo označen na vabilih. — Odbor. 1055

Svetovno znane originalne ameriške kopalne obleke

pri P. MAGDIČ, Ljubljana.

Krasen senčnat vrt vabi cenjene goste na dobro dolenjsko in štajersko kopaljico. Za mirza in gorka jedila vedno poskrbljeno. 7425-a

Gostilna MRAK, Rimska cesta 4.

* **Gospodinj!** Vsaka dobra gospodinja skrbi za svoj dom in skuša na cenen način priti do najpotrebnejšega. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani bo priredila veliko efektivno loterijo, ki ima med drugimi glavnimi dobitki tudi 1 vagon premoga, šivalni stroj, 100 m platna, 20 kg masti, 1 vrečo najfinješe moke itd. Vsa srečka stane 3 Din. Zrebanje bo na Vidov dan, 28. junija t. l. Ker je le še malo srečk na razpolago, se gajte po njih! Naročajo se pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica 10, pritličje, levo. 1015

* **Obrtniki!** Ali že imate srečke Zveze obrtnih zadrug? Zrebanje se bo vršilo 28. junija. Vsaka srečka stane 3 Din. Naročajo jih pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica 10, pritličje, levo. 1051

* **Ant. Rud. Legatov enoletni trgovski tečaj,** Maribor. Od ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu koncesionirani zasebni trgovski tečaj je za Slovenijo nova ustanovitve in opozarjamo na to prav posebno vse stariše in druge interese. Prospekti se lahko dobijo brezplačno v prodajalni Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7., telefon 100, ali pa se zahtevajo pisмено. Na velesejmu v Ljubljani se dobijo prospekti na prostoru imenovane trdnice in sicer paviljon H 447-449. 1066

* **Priznana desinfekcijsko in toaletno sredstvo »Sanofom«** imajo stalno v zalogi vse lekarnе in drogerije. 45

* **Fotoparate in vse fotopotrebščine** dobite v največji izbiri in po najnižjih cenah v drogeriji »Adria«, Ljubljana, Selenburgova ulica, nasproti kavarni »Zvezda« Mag. pharm. S. Borčić. 1058

Kospite

Vam ni treba imeti nikakih skrbi za perilo, ker

ŽENSKA HVALA

raztaplja nesnago tako, da drugo jutro trebate perilo samo malo kuhati v rastopini, za katero vzamete

Schichtovo
Terpentin milo

Iz Ljubljane

* **Promenadni koncert muzike dravske div. obl. v »Zvezdi«** v nedeljo 3. tm ob 11. uri. Dirigent: Višji kapelnik dr. Jos. Cerin. Spored: 1. Muhvič: Srb, Slovenec in Hrvat, marš. 2. Flotow: Stradella, uvertura. 3. Zajc: Nikola Šubic Zrinjski, 4. Jaki: Odmevi iz naših krajev, jugoslov. pesni. 5. Siede: Rajanje lutk. 6. Fučik: Ideali sanj, valček. 7. Cerin: Slovenski fantje, marš.

* **Koncert na velesejmu.** Promenadni koncert godbe dravske divizije pod osebnim vodstvom viš. kap. gosp. Cerina bo danes popoldne ob pol 18. do 19. na velesejmu. Na razporedu so najzbranejšje točke, na kar opozarjamo vse ljubitelje godbe.

* **Seja ljubljanske občinske sveta.** V torek 5. t. m. ob 17. se bo vršila javna seja občinskega sveta. Na dnevnem redu so poročila finančnega, gradbenega, pravnega, policijsko-zdravstvenega oddelka in mnogi samostojni predlogi. Med drugim bo občinski svet razpravljal o prodajni ceni 6% obligacijskega posojila, o zgradnji novih municijjskih skladišč izven teritorija občine, o novem posojilu za napravo novih kanalov, kakor tudi o najetu posojila za razširjenje mestne elektrarne. V razpravo pride tudi poročilo o protituberkuloznem dispanzerju in o začasni namestitvi šolske poliklinike. V tajni seji se bodo obravnavala razna personalna vprašanja mestnih uslužbenecv.

Delni župni zlet
Sokola II 17. 6. 1928. Prule

* **Jubilej dela** Danes praznuje 50 letnico svojega tiskarskega poklica g. Ivan Ciber, strojnik v Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

* **Razstava tehničnih projektov.** Na tehnični fakulteti v Ljubljani, Aškerčeva cesta 11, je prirejena ob priliki glavne skupščine Udruženja jugoslovenskih inženjerov in arhitektov razstava projektov slušateljev. Razstava je dostopna tudi širšemu občinstvu v dnevnih kongresih (od sobote dne 2. do vsteviši ponedeljka dne 4. t. m.) ob 8. — 12. in od 14. — 18. ure. V teh dnevih so odprti v svro splošnega ogleda po publikii, ki se za to zanima, tudi instituti tehnične fakultete, in sicer ob urah, ki so navedene v oficijelnem programu inženjerskega kongresa.

* **»Sočan«** pozori! Društvo »Soča« priredi v četrtek na Telovo pomladanski izlet k Sv. Jakobu ob Savi, gostilna Pečnikar. Zbirališče na Taboru do 14. odhod od tam tačno ob 14.15. Prosimo točnosti. — Odbor.

* **SDS politično društvo za Kolzejski okraj** vabi svoje članstvo, da se udeležijo pogreba umrlega člana g. Adalberta P. Schia, trgovca, danes ob 2. popoldne. — Predsednik.

* **Odbor društva Pravnik** je izročil večeraj v soboto dne 2. junija, svojemu društvemu predsedniku gospodu dr. Danilu Majaronu na njegovem domu bronasto plaketo na marmornati plošči kot vidni znak že pred leti mu podeljenega društvenega častnega članstva. Plaketa, mojstrsko delo akademskega kiparja g. L. Dolnarja, bo razstavljena za nekoliko dni v knjigarni L. Schwentner.

* **»Življenje rastline v filmu«.** Samo še danes ob 11. dopoldne bo predvajala ZKD v prostorih Elitnega kina Maticice izredno zanimiv in poučni film, ki nam prikazuje uspehe razumnega vrtnarstva in poljedelstva. Vsak, ki ljubi cvetlice, šolska mladina, zlasti pa gospodarji z dežele, ki bodo povodom velesejma danes posetili Ljubljano v večjem številu, naj si sigurno ogledajo ta spored. Cene najnižje 2 in 4 Din za osebo.

* **Ljudski kino (Ideal)** ima danes na sporedu izvrstni film »Pleki, bajazot«. Iz krasnih, globoko pretresljivih slik je razvidna vsa tragika cirkuškega življenja; usoda ubogega klovna je podana tako naravno in živo, da pretrese njegova zgodba slehernega gledalca. Zaradi dolžine filma predstave ob 15. 17., 19., 21. uri. Cene sedežev

V NEDELJO, dne 3. junija ob 3. uri popoldne vsi brez izjeme na

»Čebelarstvo rajanje«
v hotel Tivolii. — Kdor se želi iz arca razvedriti in prijetno zabavati, naj ne zamudi te prilike! 7418-a

Javna telovadba

Skola I. na Taboru
s ljudsko zabavo

v nedeljo, 3. junija ob 3. uri pop.

ORIGINALNI ANGLESKI TRENCHCOAT

za dame in gospode
GRICAR & MEJAC
Selenburgova ulica 3

7385-a

3 in 5 Din. Jutri nov spored, senzacionalni velefilm iz pariškega aspaškega življenja: »Pariška podgana.«

* **Cene v ljubljanskih kinematografih** so v preteklem mesecu precej padle. Mnogo je k temu nedvomno pripomogel »Ljudski kino«, ki ima najnižje cene 3, 5 in 8 Din in nudi za to malenkostno, vsakomur dosegljivo vstopnino res prvovrstne programe. Zato ni čuda, da so skoro vse predstave v »Ljudskem kinu« stalno razprodane in da si mora človek vselej pravčasno preskrbeti vstopnico, ako si hoče ogledati naglo menjajoči se spored. Tudi Elitni kino Matica je kmalu znižal svoje cene, ki znašajo danes 3, 5, 8, 10, 12, 14 balkon. ložni sedeži 16 Din ter skuša s prvovrstnimi premijerami zadovoljiti svojo stalno kinopubliko. Končno je tudi kino Ljubljanski dvor znižal vstopnino ter določil cene sedežev na 3, 5, 8, 10, 12 in 14 Din.

* **Otroško igrišče TKD Atene v Tivoliju** se je otvorilo 1. t. m. pod nadzorstvom gđc. Ivanke Svetličeve. Vpisovanje se vrši vsak dan na igrišču od 9. do 12. in od 15. do 18. ure. Prijavnina 5 Din, mesečina 20 Din od otroka.

* **Danes velika tombola z bogatimi dobitki** »Društva za zgradbo društvenih domov v Ljubljani« v Zvezdi na Kongresnem trgu. Kupite tablice po 2 Din, ki so na prodaj v trafikah in drugod! Začetek točno ob 15. uri.

* **Sokol II. bo proslavil 17. junija t. l.** svoj 20 letni jubilej z delnim župnim zletom na telovadišču na Prulah. Ob 16. razviti prapora, ob 17. javni nastop, ob 20.30 akademija. Po sporedu veselica s plesom itd. Ob slabem vremenu se bo vršila proslava 24. junija. Zdravilo! 1052

Reklame cene!

Za časa velesejma ogledite si manufakturo pri tvrdki
JOS. SNOJ
Ljubljana, Prešernova ulica 3.
7395-a

HALO!

»Sum, sum...« bodo čebelke in troki peli na Čebelarskem rajanju danes ob 3. uri popoldne v »Hotelu Tivolii«. Naj ne manjka nobenega ljubitelja teh ljubkih živalic. Na svidenje!

Splošni elektro-materijal

elektro-aparate in stroje dobavi iz svoje zaloge najugodnejše
Elektroindustrija
BERGODAC & Comp., družba z o. z.
Ljubljana, Kolodvorska ulica 3.
Int. tel. št. 2314. 7380-a

Čevlje za Dečvo

edino pravilne izdeluje le
Jožinka Brajer, Breg.

u— **Motociklistična dirka na dirkališču** v Dev. Mar. v Polju je preložena ter se bo vršila 10. junija t. l. 1054

u— **Jeklene valjane zastore** ter vsa ključavničarska dela izvršuje ter se priporoča za cenjena naročila ključavničarstvo Avgust Martinčič, Ljubljana, Rimska cesta 14. Glej današnji inšertat.

u— **Zobni atelje dentista Ferdinanda Pavlova**, Kongresni trg 14, ne sprejema od 1. do 30. junija. 969

u— **Opozorjamo na današnji inšertat** zaradi prevzetja trgovine g. Ane Turkove, Strelška ulica 22. 1063

u— **Prostovoljno gasilno društvo v Stožicah** vabi na veliko vrtno veselico danes ob 3. uri pop. pri Urbančku v Stožicah. 1053

Iz Maribora

u— **Izredni občni zbor Samopomoči drž. namočencev** in upokojencev v Mariboru se bo vršil dne 15. t. m. ob 19.30 v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru. — Dnevni red: 1. poročilo odbora. 2. volitev novega odbora, 3. slučajnosti. — Odbor 1060

u— **Udeleženci inženjerskega kongresa** posetijo v torek Maribor. Popoldne si ogledajo mesto in mestne ustanove, popoldne pa se odpravijo na Falo z avtobusi, katere da na razpolago mestna občina. Zvečer bo komerz v Gralski kleti.

u— **Na tajni seji mariborskega občinskega sveta** se je poverila izvedba delavske kolonije združenim mariborskim stavbenikom. Stavbeni stroški bodo znašali 4.339.818 Din in bo stala hišica sistema A (z več prostori) 74.559 Din, hišica sistema B, ki ima dva prostora manj, pa 57.350 Din. Najemina, odnosno amortizacija za hišo prve vrste bo mesečno 420, za hišo druge vrste pa 320 Din. Hiše bodo na ta način izplačane v dobi 20 let. Obratna dela za šofersko hišo v Melju se bo porazdelila med razne mariborske obrtnike. Prostor kavarne Park se bodo oddali potom razpisa za dobo treh let pod pogojem, da se bo kavarina zapirala že ob 23. uri. V mesecu juniju je v Mariboru 39 dežurnih in se je skrb za njih nastanitev na seji posebno priporočila načelnikom posameznih klubov.

u— **Spomnite se otrok!** Danes popoldne se bo vršila tombola Pomladka Rdečega križa, ki se da po vsej pravici imenovati najvažnejša in najkolokoljubnejša prireditelja te vrste. Od izida te tombole je namreč odvisno, koliko otrok bo letos moglo poslati na počitnice na morje. Tombola je že sama na sebi privlačna za vse, ki polagajo vrednost in važnost na srečolov, za naše otroke pa je njen uspeh vveličaven in je tudi potrebno, da se namena te prireditve vsi Mariborčani zavedajo.

u— **Nalezljive bolezni v Mariboru.** Po izkazu mestnega fizikata je bilo v minulem tednu pet primerov nalezljivih bolezni in sicer 2 davice, po 1 pa škrlatinke, ošpic in čena.

Iz Celja

u— **Cercle francals Celje** priredi danes 3. junija izlet v Laško, da se poslovi od svojega dobrega prijatelja gospoda univ. profesorja R. Martela, ki v kratkem zapusti našo državo. Odhod z mariborskim avtobusom od kavarne Evropa ob pol 3. uri. Vožnja za osebo 10 Din. 1062

u— **Občeznana in renomirana prva kranjska vrvarna** in trgovina s konopljico Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 31., je otvorila v Celju, Kralja Petra c. 33. podružnico, detaljirano in en gros spec. trgovino vrvarskih izdelkov. Omenjeno trdno zaradi solidnosti in izborne kvalitete njenih izdelkov najpogosteje priporočamo. 1057

u— **Kolenčeve ustanove za visokošolce.** V petek je imel kuratorji zupščinke trgovca Antona Kolenca sejo, na kateri je rešil več tekočih zadev. Med drugim je podelil za letni tečaj 1928 v smislu razpisa 25 visokošolskih štipendij po 500 in 30 po 400 Din. Vseh prosilcev je bilo 88. V bodoče bo kuratorji zahtevali, da navedejo prosilci v svojih prošnjah za podelitev štipendije vse podpore, bodisi v stanovanju, bodisi v prehrani, ali denarju ter da morajo biti tozadnje listine uradno potrjene. Na ta način bo kuratorji olajšana naloga, da dobe med tako številnimi prosilci ustanove res najboljši in najpotrebnejši.

u— **Savilnska podružnica SPD** sporoča planincem, da so odprte naslednje planinske postopanke: Hausenbichlerjeva koča na Mrzlici od 1. junija samo ob nedeljah in praznikih in ob sobotah popoldne, Frischaufer dom na Okrešlju od 18. junija, koča na Korošici od 22. junija in koča na Mozirski planini od 1. junija. Vse te koče so popolnoma oskrbovane. Poštni avto vozi dnevno ob 9. uri popoldne s postaje Smartno ob Paki v Solčavo in se vrača ob 14. uri k vlakom, ki prihaja ob 18. uri v Smartno. Ob nedeljah in praznikih pa ob pol 19. k vlakom ob 21. uri. Vožnja za osebo 45 Din. Cesta od Kneza pri Solčavi v Logarsko dolino se že popravlja in bo predvidoma otvorena za avtopromet v Logarski dolini 23. junija.

Nogavice

za dame in gospode
Velika izbira! Prvovrstne kvalitete!

L. PUTAN, Celje

Svarilo!

Moj prastari, večkrat nagrajeni pristni Eau de Cologne, se čisto ponareja. Odjemalci, ki kupujejo moj fabrikat, naj ne pazijo samo na ime »Farina«, marveč tudi na dostavek »Jülich« — Platz Nr. 4, zlasti pa na žig »Nr. 4«, ki je vžgan na zadnji strani steklenice.

Johann Maria Farina, Jülichplatz
Nr. 4. 6446-4

Iz Kranja

u— **Električni daljnovod Kranj-Medvode.** Kakor smo že poročali, namerava tukajšnja Majdičeva elektrarna nasledniki zgraditi daljnovod visoke električne napetosti od centrale v Kranju do Medvode. Z električnim silo bodo oskrbeli tamkajšnji industriji. V aprilu se je že vršil komisijoneli ogled, katerega so se udeležili organi obrtne oblasti prve stopnje. Ljubljanski veliki župan je to razpravo razveljavil in sklical nov komisijoneli ogled in obravnavo za petek 8. junija ob pol devetih v Kranju.

u— **Volitve v zdravstvene zastope.** Pretekli dne so se vršile volitve v zdravstvene zastope okrožja Kranj, Cerklje in Predvor. V kranjski zdravstveni zastopi je poslala mestna občina kranjska župana g. Cirila Pirca in občinskega svetovalec g. Kurnara. Volitve so se vršile povsod sporazumno in soglasno. V Predvoru je bilo zdravstveno okrožje ustanovljeno šele pred kratkim ter bo obsegalo občini Predvor in Jezersko ter davčno občino Tupalčice. Potreba zdravstva je bila za te kraje izredna; njena zadovoljitev bo mnogo dopomogla k sigurnejšemu razmahu letoviškega prometa v Predvoru in na Jezerskem ter življenjski varnosti številnega delavstva, zaposlenega v lesni industriji v kokrski dolini. V Predvoru se je že nastanil zdravnik, ki bo v kratkem imenovan ob občinskega odobrova.

u— **Pred novo starovanjsko akcijo?** Tukajšnja gradbena stanovanjska zadruga »Lastni dom«, ki je lansko leto skupno z mestno občino kranjsko organizirala gradnjo osmih lepih stanovanjskih vil za mestnim pokopališčem, je sedaj dobila novo zemljišče. Veterinarski inšpektor g. Korošec je dal svoje zemljišče v kokrskem predmestju blizu vodovodnega stolpa par celirata na parceli v izmeri od 500 — 1400 kvadratnih metrov. Zadruga pozivlja zainteresente, ki želijo graditi stanovanjske hiše, da se čim prej za te parcele zainteresirajo.

u— **Izpriljena mladina.** V Okroglem je neka komaj osem letna deklica M. K. imela navado, da je trpinčila sosedovega psa, ga suvala ali stopala na noge, kjer mu je mogla. V četrtek se je to zopet ponovilo. To da psa je raztogotilo, da se je zakadil v dekle in jo grozno popadel. Odgriznil ji je levo uho in pretargal obist na dveh prsteh. Dekličine poškodbe so zelo težke in resnega značaja. Še isti dan jo prepeljal li v Kranj k zdravniku dr. Globočniku. To grodo razvado trpinčenja živali najdemo prav pogosto med otroci, ki z naslado mučijo živali ter ne opuste tega, čeprav jih stari kaznujejo. Tudi malo K. je stara mati opetovano svarila, naj ne muči psa, to da brezuspešno, sedaj je pa plačala svojo neobuljivost s tem, da je za vedno poabljena.

Iz Tržica

u— **Romanje k Gospe Sveti.** Na binkoštno soboto se je odpravljalo k Gospe Sveti okoli 420 romarjev. Vrnili so se v ponejdeljek zvečer. Kakor pripovedujejo, so razmere v Avstriji za naš življenjski boljši kakor v Italiji. V nedeljo popoldne so napravili za Celovčane celo slovensko pete šmarnice, tako da se je prvič po dolgih letih razleglo v celovski cerkvi slovensko petje, in to brez vsakega incidenta. Romarji so bili sprejeti prav dobrohotno in ljubezno. Kakor je treba romanje z narodnostnega vidika pohvaliti, ga je pa treba iz narodnogospodarskega stališča grajati. V teh gospodarsko tako težkih časih je odšlo iz Tržica nad 100.000 Din denarja, tako da so delavci, mesto da bi plačali svoje račune v trgovinah, ostali dolžni in da bodo še dolgo čutili posledice romanja.

u— **Tepež pri Sv. Ani.** Pri Sv. Ani so se stekli fantje. Dva so morali hudo oklana prepeljati v Tržič k zdravniku. Nekaj podobnega se je zgodilo tudi v Ziganji vasi. Tudi tu jo je nek fant izkupil z nožem prav pošteno. Žal, da velja pijanost pri naših mladostnikih vedno kot olajševalna okoliščina in ne kot obtežila.

u— **Binkoštni prazniki** so privabili v naše kraje toliko tujcev, da so bile vse ceste polne avtomobilov. Rekordni obisk je imel Planinski dom na Kofčah, kjer se je zbrala lepa družba turistov obeh spolov. Vsa prednočišča so bila oddana in še je bilo okoli 25 ljudi brez njih.

u— **Javna zbirala.** Pevski zbor »Grafika« v Ljubljani se najiskrejeje zahvaljuje vsem ki so pripomogli k »Grafiki« do tako lepega uspeha koncerta. Zahvalujemo se vsem našim gostiteljem za prijazno gostoljubnost, gg. funkcionarjem sl. Bralnega društva in pevskega odseka za prisrčen sprejem, prav posebno pa se zahvaljujemo g. ravn. A. Lajovicu za njegov trud in poštovanost, ki nam je omogočil ta koncert ter najlepše bivanje v Tržici. Nadalje se za hvaljujemo p. n. vodstvu prednice za dovoljenje ogleda tovarne ter vodstvu tiskarne »Sava« v Kranju za lične plakate in spored.

Iz Jesenic

u— **Mladina jeseniške meščanske šole** je vzporedila pred kratkim igr »Dve Marijki«, ki je v splošnem prav lepo uspela. K lepemu prebitku, ki se bo uporabil za šolski oder, je mnogo pripomogel tudi tukajšnji trgovec g. Riko Mežik, ki je daroval za igr 209 Din v blagu, za kar mu bodi v imenu naše mladine izrečena iskrena zahvala. O Binkošti je ista šola priredila krasno razstavo raznih šolskih ročnih del. Mnogobrojni obiskovalci razstave so bili presenečeni, ko so videli, kaj vse premore delo pridnih rok in dobre vzgoje. Mladini in v prvi vrsti učitelstvu vsa čast in priznanje. Da je vzgoja naše mladine vsestranska, je dokazal tudi šolski orkester, sestavljen iz samih mladih dečkov, učencev meščanske šole pod vodstvom učitelja g. Raliča. Orkester je sodeloval pri otvoritvi razstave ter s tem pripomogel, da je vsa prireditelja napravila na prisotne kar najboljši utis. Takega naraščaja potrebujemo v naši lepi domovini!

u— **Poštni direktor v Ljubljani.** Zadnji čas vrši službo na pošti Jesenice-Južine in sam pismonoša, ker je njegov tovariš težko obolel. Razume se, da ena sama oseba ne zmora tako velikega poštnega prometa, zato dobivamo pošto kasneje kakor običajno, kar je mučno zlasti za uradništvo in delavstvo, ki navadno čita liste med opoldanskim odmorom. Naj blagovoli poštna direkcija v Ljubljani dodeliti pošti Jesenice-Južine za toliko časa drugega pismonoša, dokler oboleli popolnoma ne okreva. Jeseniški toritorji je obširna: ima 250 hiš s priloženo 1000 strankami.

Pristopajte
k Vodnikovim družbi

Iz Litije

u— **Smrtna kosa.** Umrila je 56letna gospa Ana Štribar, lastnica dobro znane gostilnice »Pri Kamničarju« v Litiji. Njenega pogreba se je udeležila skoro vsa naša okolica. Na zadnji poti jo je spremljal požarna bramba, »Lipa« pa ji je zapela v slovo več žalostnih pokojnic. Je bila znana po svojem tihih značaju, komur je le mogla, je storila dobroto. N. v. m. p.

u— **Junak iz Gradca.** V Gradcu pri Litiji je prišel potujoč cirkus. Eden izmed akrobatov, do sedaj še nikjer premagan »Človek-Mišica« je pozival domače fante na boj. Pa kdo bi se upal meriti s svetovnim orjakom? Končno se je le okorajil Jelnikarjev Polde, pogumen graški fant, in se je šel meriti z velikanom. In...? Po kratkem ravnanju in premetavanju je položil naš domaćin Polde orjaka na tla. Seveda je vzbula ne pričakovana senzacija obilo govorice po vsej okolici. Cirkus pa je odšel takoj drugi dan po svetu, in z njim še »nikjer premagan« »Človek-Mišica«.

u— **Lep sestanek naših rezervnih oficirjev.** Po izvršeni rekrutaciji so se javili rezervni oficirji iz našega sreza komandantu vojnega okruha g. polkovniku Puricu. Popoldne pa so priredili vsi častniki izlet na Savo, kjer so imeli lep sestanek, na katerem so reševali stanovska in strokovna vprašanja. Tovariški prireditelji je aranžiral rez. kapetan L. kl. g. Joško Aničič iz Poljske.

Iz Novega mesta

u— **Oklat ga je iz jez.** 22letnega Alojza Laknerja, posestnikovega sina v Ržiščah, je jezi napadel njegov prijatelj iz iste vasi ter mu z nožem prerezal gornjo ustnico, podbradek ter žile na levi roki. Laknerja so prepeljali v nevaren stanju v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo, kjer se sedaj zdravi.

u— **Občinske volitve na Dvoru** se bodo vršile 26. avgusta. Rok za vlaganje kandidatnih list je od 4. do 14. julija.

u— **Licencovanje bikov v novomeškem okraju** se je vršilo dne 22. maja za sodni okraj Trebnje, dne 23. maja za sodni okraj Žužemberk in dne 25. maja za sodni okraj Novo mesto. Najboljši bik so bili novomeški, potem žužemberški, najslabši pa v trebnjskem okraju. Licencovalna komisija je obstojala iz okr. živinodavnikov g. J. Stuparja, okrajnega kmetijskega referenta Frana Malaska in zastopnikov sodnih okrajev in občin. Premij niso delili, ker še ni bil ves denar nakazan v to svrhu. Zvinoreji, posebno pa bikoreji, bo treba posvetiti še več pozornosti in vztrajnosti.

u— **Zgodba teniškega igrišča.** SK Elan je na svojem zadnjem občnem zboru sklenil, da si bo zgradil lastno teniško igrišče. Prostor v neposredni bližini Krke nad mestnim kopališčem je dala na razpolago mestna občina. Vsa pripravljala dela so že gotova, tako da je računati, da bo igrišče koncem tega meseca otvoreno. Vsi, ki nameravajo igrati tenis, naj javijo svoj pristop k teniški sekciji SK Elana pri predsedniku kluba g. inž. Medicu ali pa pri načelniku teniške sekcije g. dr. Grosu najkasneje do 15. t. m. Na razpolago bo brezplačen pouk po izvežbanih klubovih igralcih. Interesenti se ob enem pozivajo, naj istočasno s prijavo plačajo primerne prispevke zaradi čim prejšnje zgraditve prostora, ker so izdatki za gradbo novega igrišča veliki.

u— **Vodni sport na Krki** S preudelitvijo in znatnim povečanjem mestnega kopališča na Krki se bo tudi vodni sport v Novem mestu znatno dvignil, zlasti ker so napravili na kopališču popolnoma moderno urejene skakalnice. Ker bo mestno kopališče na Krki te dni otvoreno, se pozivajo vse plavalke, plavalci in vsi ljubitelji vodnega sporta, da se sigurno udeležijo sestanka plavalne sekcije, ki se bo vršil v torek 5. t. m. ob 20.30 v Sokolskem domu, pritličje, levo.

u— **Seljni v novomeškem okraju** se bodo vršili v tekočem mesecu: v Čermošnicah 24., v Kandiji 21., na Mirni 25., na Mirni peči 30., v Trebnju 13., v Veliki Loki 21. in v Žužemberku 9.

u— **Tiralca za opasnim golfom.** Orožništvo zasleduje Gabrijela Badavina, 25 let starega, iz Sel, občina Suhor, srez Črnomelj, zaradi hudodelstva tatvine in goljufije v škodo A. Setine iz Vinje vasi, Marije Jeničeve iz Pristave in Neže Kuharjeve iz Pristave.

Iz Prekmurja

u— **Vsakoletna sokolska prireditel v Murski Soboti** pomenja višek vseh političnih prireditev tako glede pestrosti programa, kakor tudi animiranosti in dobre potrebe. Letošnja prireditel, ki je posebno skrbno pripravljena, bo nudila še prav poseben užitek vsem obiskovalcem. Poleg domačih telovadcev in telovadcev iz bližnje okolice nastopi namreč tudi vzorna telovadna vrsta iz Maribora s svetovnim prvkom br. Štukljem na čelu. Tudi za prvovrstno godbo je preskrbljeno. Po telovadnih nastopih veselica s plesom in prsto zabavo. Vsa prireditel se bo vršila v stotletnem parku grofa Szaparyja, ki je še sam na sebi redkost. Upamo, da se bodo stari naši prijatelji tudi to pot odzvali v največjem številu našemu povabilu, posebno še zato, ker je čisti dobitek prireditel namenjen zgradbi tako potrebne lastnega Sokolskega doma. In naj bodo vsi prepričani, da jim bo dan, ki ga bodo preživeli med svojimi sokolskimi brati na meji, ostal še dolgo v najlepšem spominu.

Fiedlerjevo patentirano sredstvo za pospeševanje rasti las

Gamma

je obenem najboljši sredstvo proti izpadanju las, priljubljen in krhkosti las. Daje življenjsko sposobnost oslabilim lasem in tvori puh v krepke lase. Uporaba je enostavna ter se že po prvih poskusih izkaže kot jako potrebna. Zdravniško preiskana in priporočena. Cena ¼ litra 4 65 Din, ½ litra 8 85 Din. Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji. Ako tam ne dobite, obrnite se edino na

GENERALNO ZASTOPSTVO na SHS: drogerija »NADA«, Kolar i Gabrijel, Subotica, telefon st. 637.

Deco, ki pohaja v šole najzanesljivše obvarujejo prehlada, nahoda in influence okusno 74

ANACOT-PASTILE
DR. WANDER

Danes javna telovadba Sokola I na Taboru

Popoldne ob treh bo pred javno telovadbo koncertirala godba Sokola I na telovadišču. Točno ob pol štirih prične telovadni nastop, ki obsega 12 izbranih telovadnih točk.

Takoj po nastopu bodo postavljene mize na telovadišče, kjer se bo vršila ljudska zabava. Ako bo vreme prehladno, bo zabava v notranjih prostorih Tabora.

Za vse je izborno preskrbljeno, zato se nadeja Sokol I. obilnega poseta.

Naši avtomobilisti pri bavar-skem min. predsedniku

Monakovo, 2. junija. Ministrski predsednik Held je danes popoldne sprejel člane predsedstva Avtokluba SHS in se z njimi dalje časa ljubeznivo razgovarjal. Nato je jugoslovanske goste sprejel tudi notranji minister Stüzel. Končno so se jugoslovanski avtomobilisti odzvali povabilu monakoveške župana, ki jih je pridržal na zakuski. Popoldne je predsedstvo Avtokluba SHS posetilo predljud ADAC-a in se zahvalilo za veliko gostoljubnost.

Dvodnevno bivanje naših avtomobilistov v Monakovem je rodilo prisrčne manifestacije nemško-jugoslovanskega prijateljstva. Na velikem banketu, ki se je v petek popoldne vršil v znameniti Kerubini dvorani in se ga je udeležilo nad 300 gostov, so zastopniki ADAC-a mesta in državnih oblastev v svojih govorih poudarjali dobro vzajemnost med Nemci in Jugoslovenci. Predsednik ADAC-a g. Fritz je poklonil g. Praprotniku častni pokal, g. Bošnjaku zlato iglo, sportnemu referentu Nišiću, baronu Bornu in dr. Pavlinu pa z zlato obrobline igle ADAC-a. Naš avtoklub je imenoval g.

Naši onstran granic

Fašizem v tržaški pokrajini
Trst, 25. majnika.

Na letošnji glavni skupščini tržaške pokrajinske fašistične federacije, ki se je vršila ob soudeležbi predstavnikov vseh civilnih in vojaških oblasti ter skoraj vseh podestator (županov) in zastopnikov raznih fašističnih organizacij in društev v provinciji, je politični tajnik federacije, inž. Cobolli-Gigli podal razsežno poročilo o napredovanju fašizma v tržaški pokrajini.

Po tem poročilu je tržaška pokrajina z ozirom na delovanje fašizma razdeljena na štiri področja, dve kraški in po eno obmejno in furlansko. Prvo kraško področje obsega tržaško okolico z glavnima središčema Opčinami in Nabrežino, Opčine s Prosekom in Bazovico štejejo 624 fašistov, v Trebčah, kjer se fašiz ješe organizira, pa je 40 vpisancev. Nabrežinski fašiz s kriškimi in devinskimi odsekom šteje 150 članov, ima pa tudi svoj »dopolavoro« (prosvetnozabavni odsek) s 300 člani. V Miljah šteje moški fašiz 122 članov, ženski 57 članic, balilov je 110, malih Italijank pa 158.

Drugo kraško področje obsega fašije v Sežani, Divači, Tomaju, Dutovljah, Repen-tabru, Zgoniku in Senožečah, ki štejejo skupno 800 članov; med njimi je 180 mlilnikov, ženski fašiz (v Sežani, drugje ga ni) šteje 37 članic, »avanguardistov« (miličnih pripravnikov) je 155, med njimi 120 popolnoma opremljenih, ki tvorijo prvo kraško centurijo, balilov je 826, malih Italijank 731, fašistično učiteljsko združenje šteje 42 članov, fašistična železničarska organizacija 91, fašistična trgovska federacija 162, organizacija javnih uslužbencev 27, organizacija obrtnikov pa 62. Poleg tega ima Repentabor cvetoč sindikat kamnolomcev, a poljedelski sindikati v sežanskem področju štejejo že okoli tisoč članov. Prebivalstvo se obrača v vseh svojih gospodarskih potrebah na fašije, če hoče se približati luči civilizacije, ki izhaja iz Italije. Odstranilo je »prostovoljno« vse slovenske napise.

Postojnsko (obmejno področje) šteje samo tri fašije: v Postojni, Prestranku in St. Petru na Krasu. V tem področju je »treba z vsjo krutostjo izkoreniniti plevel nekaterih maloštevilnih trdovratnežev in agitatorjev«. Področje šteje 343 fašistov, 190 balilovcev, 54 »avanguardistov«, 70 malih Italijank, 934 članov fašističnih sindikatov, 12 članov združenja fašističnih učiteljev, 62 članov organizacije javnih uslužbencev, 110 članov železničarske organizacije, 85 članov fašistične trgovske federacije in močne organizacije »dopolavora«, zlasti železničarske.

Furlansko področje šteje osem fašijev, med njimi enega samega v slovenskem kraškem predelu, v Doberdolu, za katerega pa tajnik ni navedel podrobnih števil. Vse področje šteje 1003 fašiste, 129 fašistov, 145 »avanguardistov«, 715 balilovcev, 489 malih Italijank in 417 »dopolavorovcev«.

Končno je govoril tajnik še o skupnem delovanju fašizma s samoupravnimi oblastmi, zlasti s podestati, in zelo pohvalno omenjal tudi delovanje šolskega društva »Legge Nazionale«, ki da se je na Krasu popolnoma dala na razpolago fašistični strani in balilom. Zaključil je s pozivom na nadaljno skupno odločno delo in z vzklikom fašistični Italiji, kralju in Musoliniju.

u— **Izpitni na korškem učiteljskem.** Vpisovanje za sprejemne izpite za korško učiteljsko se bo vršilo do 31. majnika. Prošnje je treba vložiti na ravateljstvo. Kolek na prošnjo 2 ltr. Pismeni izpiti za nižje razrede 18. junija ob 8. zjutraj, za višje pa 14. junija. Za ustmene izpite obvestila na učiteljskem.

u— **Kakor v Italiji, tudi na Koroškem.** »Morali« — je diktat tistih, ki so močnejši. V Italiji za »Legge Nazionale« in za »Italo Redentor« v Avstriji na Koroškem pa za »Südmärkte«. Koroški deželni školski svet je »dovolil« letos pobiranje za »Südmärkte« tudi v slovenskih šolah v slovenskem ozemlju. Kako naj se zbirkra za »Südmärkte« razume, je pač popolnoma jasno. Slovenski starši, seveda za svoje otroke, bodo pod pritiskom razmer prisiljeni, da s svojim denarjem podpirajo propagando proti sebi, prisiljeni bodo, da bodo na tak način

predsednika Fritzja in podpredsednika Krügerja za svoja častna člana ter podelil spominsko plaketo g. županju Scharnagovu, ministru Stützu in sportnemu direktorju Guthu. Pozdravni brzojavli so bili odposlani dr. predsedniku Hindenburgu, jugoslovanski kraljici in princu Pavlu. Danes nadaljujejo naši avtomobilisti pot v Chiemsee.

Delovanje JČ-lige v Celju

Celje, koncem maja

V sredo 23. t. m. je bil zaključen 7-mesečni tečaj češkega jezika, ki ga je vodil ataše ljubljanskega češkoslovaškega konzulata g. Novak. Tečaj je obrodil kakor je pokazala zaključna slavnost, prav lepe uspehe. Po slavnosti se je vršil redni občni zbor JČ-lige. Obeh prirediteljev so se udeležili med drugimi: češkoslovaški konzul dr. Resl, odbornika Zveze lig ter predsednik in podpredsednik mariborske lige nar posl dr. Pivko in dr. Reisman. Učencem in učenkam, zlasti pa učitelju Novaku so se zahvalili za uspehe in trud: predsednik celjske lige dr. Hrašovec, konzul dr. Resl in dr. Pivko.

Pri volitvah so bili izvoljeni: od prejšnjega odbora: predsednik odvešnik dr. Jur Hrašovec, podpredsednik stavbni nadzvetnik inž. Jan Marek, tajnik prof. Janko Orožen in blaginjak prof. Pavel Holeček. Novanovo so bili izvoljeni: polkovnik Kostič inž. Osvald, prof. Mastnak in prof. dr. Savnik. V ljubljano odhajajočemu odborniku inž. Petrželi se je predsednik dr. Hrašovec iskreno zahvalil za večletno vzorno sodelovanje. Pri slučajnosti je poročal poslovedski podpredsednik mariborske lige dr. Reisman o kongresu Zveze lig. Zanimivo je bilo poročilo o zadevi državne subvencije v znesku 3.000 Din mesečno, ki jo je uporabljala beograjska liga. Čeprav je bila namenjena za Zvezo vseh lig v državi, Zaveza se je sedaj za Zvezo urodno uredila. Podal je še nekatera podrobnost o kongresu lig v Plzinu dne 20. junija. Koncem obnega zbora se je zahvalil predsednik dr. Hrašovec vsem za udeležbo, nakar je še konzul dr. Resl v zelo lepih besedah proslavil prisrčno bratstvo med češkoslovaškim in jugoslovanskim narodom.

u— **Novi balilovski domovi.** V nedeljo so se z zelo ljubimi domačimi zabavami otvorili balilovski domovi — ne zamislite morda neke v Kalabriji, temveč — v naši vipavski dolini, v Črničah, v Vipavi in v Renčah. Poskrbljeno je torej za to, da bo naša slovenska deca v tel »drugorodnik Kalabriji« čim prej pristno kalabreška.

u— **Spomenik krškim junakom.** Krm je kar se tiče italijanskega vojnega lunastva, zelo važna zadeva, za katero so naši ljudje že plačali svoj prispevek z dolgomesečnimi zapori. Ali sedaj se bo rešilo to lunastvo s spomenikom, ki se slovesno odkrije 17. junija. Pri odkritju spomenika bo prisoten član savojске vladarske hiše.

u— **Političanjevanje primkov na Gorškem.** Gorški provincialni sindikatski urad javlja, da so bile tekom prošlega tedna vlozene pri njem naslednje prošnje za izpremembo priinaka: Miklavac Marji v Milani, Weiss Karel v Del Bianco, Janšek Karel v De Giovanni, Rosmann Rajmund v Rosmini, Planinšek Ivan v Planisli, Trevisan Germano v Trevisani, Tam Josip v Tami in dr. Simič Ivan v Simonetti. Tajništvo sindikatskega urada poziva vse tajnike vseh sindikatov, da mu še tekom tega meseca pošljejo poročilo o svojem delovanju med članstvom sindikatov in svrhu političanjevanja primkov.

u— **Tulci v Opatiji.** Fašistični listi poročajo, da je v zadnjih dveh tednih prispele v Opatijo nad 1200 tujcev in med njimi cela vrsta odličnih politikov, umetnikov in industrijalcev iz raznih tujih držav srednje Evrope, a ravno tako tudi iz Italije. — Koliko se sme dati na take vesti v fašističnih listih, je splošno znano. Saj se vendar ve, da štejejo tujce v italijanskih zdraviliščih in kopališčih po tako imenovanih »zdraviliških dnevih«, tako da n. pr. družina petih oseb, ki ostane 30 dni v Opatiji, šteje za 150 tujcev, oziroma zdraviliških gostov. Na tak način potem izkazale take visoke številke v svojem tujanskem prometu,

Kraljestvo mode

Plašči iz svile

Bliza se poletje in prihaja čas, ko se je treba odločiti, kakšen površnik bomo nosili vrhu obleke. Modna dama se bo gotovo ozrla po zelo priljubljenem plašču iz svile, ki je dvakrat praktičen poseben radi tega, ker se lahko nosi popoldne in zvečer. Tretja prednost tega plašča je v tem, da se ne nosi samo poleti, ampak, zlasti v primeru lepega vremena, do pozne jeseni.

Najhvalejše barva plašča je črna. Pri leže se k vsaki obleki in jo prijetno dopolnjuje. Praviloma je tak plašč, ki je seveda lažje svile, podložen s enobarvnim naterjalom, ki ga napravi nevtralnega in porabnega za vse priložnosti. Nosijo pa se plašči tudi v drugih otenkih, posebno v belem in sivi barvi, ki se poletnemu vremenu kaj dobro prilagaja.

Sodobna modna tendenca veleza, da bodi plašč iz svile le skromno garniran. Par trakcev, nekaj gub ali nekaj tres že popolnoma zadostuje za oko. Le poredkoma najdemo bogatejšo aplikacijo in zlasti fantastičnejšo garnituro iz trakcev. Osnovna oblika vseh svilenih plaščev je ravna in spominja v glavnem na forme paletota. Zvončaste fazone se redko videvajo, vendar ni mogoče reči, da bi bile izključene, ker tudi poletna moda ponavlja rada svoje predhodnice.

Materijalje, ki jih uporabljamo za nove plašče, so zelo različne. Poleg gladkih, svetlih tkanin (n. pr. satinstega krepja) katere

ga hrbtna partija je šestkrat garnirana ter ustvarja na ta način lepe kontraste, najdemo tudi bolj zrnate tkanine, n. pr. crep marocain, pa tudi mrke, gladke svile kot so n. pr. kitajski in mongolski krep. Tudi fantastične svile so tu in tam dobrodošle. Taft in sicilijanski rips sta zelo priljubljena.

Nekoliko razlage k našim slikam.

Na levi vidimo aparten plašč, ki je ravno urezan iz gladke svile.

Hrbtna partija je okrašena s stiliziranimi ornamentami ter učinkuje zelo elegantno. Sploh se posveča hrbtni liniji modernega plašča več pozornosti, kakor sprednjemu delu, ki je gladek in enostaven.

Druge skica potrjuje modno smer, o kateri govori pričajoči članek: Od vratu navzdol sega nekoliko čez boko skromna enakomerna dekoracija, dočim je spodnji del sešit v obliki pasov, ki se stekajo zadaj v obliki dvokrakega trikota.

Tretja fazona nam kaže iz tafta ali fantastične svile. Plašč te vrste so posebno prikladni za kopališča in zdravilišča. Oblika je dokaj enostavna, na rokavih in na spodnjem delu vidimo okraske v obliki cvetov.

Dokaz, kako prihaja do veljave ravna forma paletota, nudi zadnja skica, ki predstavlja enostaven plašč, dekoriran samo s trakci iz istovrstnega materiala. Ta dekoracija je zelo učinkovita, čeprav je zelo enostavna. Takšen plašč je najefektniji v črni ali temno plavi barvi, povdarek pa mu daje tesna čepica iz slame, ki bo prav čista prikazen na letošnjih poletnih promenadah.

Ljubka linija poletne obleke

Konec »srečnega konca«?

Letos poleti se bodo nosile obleke zvončaste oblike, predvsem kreadije iz georgette in gaze pa tudi iz kitajskega krepja. Na tej skici vidimo v levem primeru ljubko obleko s nazobčanimi volani, v sredi bujno obleko s trikrat obrobjenimi zvončastimi partijami, spodaj na desni pa model iz georgette s plisiranimi volani. K tem oblekam, ki delajo damo zelo vitko, se nosijo širokokrajni klobuki.

Frizura za poletje

prinaša zopet trajne kodre, ki se posebno prilagajajo v dobi dopusta in počitnic. Ta frizura je hvaležna že z ozirom na kopalo sezono. Paziti moramo na to, da lasje prijetno izgledajo tudi če so mokri, kar se poleti čisto primeri. Tehnika trajnih kodrov je tudi že tako znana, da ne dela nobenih ovir. Naša skica prikazuje tri frizure. Zgo-

raj vidimo gladko frizirano glavo s kodri na tilniku, na desni strani enostavno frizuro s podolgovatimi kodri, spodaj pa na stran potesano večerno frizuro. Lasje so tukaj pri ušesih v zavojkih in predstavljajo nekako prehodno frizuro h napol dolgim lasem.

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

G. O. K. v H. Težkih stopenj napake radi konfiguracij govornih pomožnih organov ni moči odpraviti. Z dobro voljo in dosledno vajo, se da pa marsikaj ublažiti in doseči najbolj pod vodstvom kakega učitelja za izgovorjalne napake. G. V. P. v M. Bolezen ni vsaj v nobeni neposredni zvezi s prestano hripo. Časih jo je smatrati kot bolezen preosnove (puberteta) časih bolezen v želodcu in črevesju povzročajo izpuščaj. Skrbite za tečno in lahko prebavljivo prehrano, za redno odvajanje, za kure na zraku in solcu in za kopeli. Poskusite tudi lahko s kakim žveplatim mazilom. — G. F. N. v L. J. Nam ni znan noben tak zdravnik. Tudi si ne moremo misliti, kako bi se moglo od narave predolgovato ustvarjeno oko skriti na pravilno mero. — G. A. K. v M. Tako vnetice slepiča kot želodčne kolike lahko v gotovih štadijih povzročajo slične simptome, tako da vedno ni moč napraviti točne diagnoze, zlasti ne v začetku obojen. Če trpite res na želodčnih kamnih se ni treba brezopojno podvreči operaciji. Kamni se dajo mnogokrat odpraviti tudi z zdravili. Obrnite se na kakega specialista za notranje bolezni, ki vam tudi pove, če je operacija potrebna ali ne. — Operacija je seveda resna stvar: da bi pa bila izredno nevarna, tega ne moremo reči. Zaradi operacije vam ni treba čisto nič romati v Gradec. Imamo sami prav dobre kirurke, ki tako operacijo, če je potrebna, prav tako dobro izvrše, kot inozemski zdravnik. — Kure z zdravili se dajo izvršiti samo pod zdravniškim nadzorstvom. Zato vam takih zdravil ne moremo navesti, da bi izvršili kuro sami na sebi. Zdravnikov imenoma principijelno ne nasvetujemo. — G. G. P. v S. Ne prilagajte znamk, ker načeloma odgovarjamo samo v »Posvetovalnici«. Ne sprejemamo nikakega honorarja in nikakih gratifikacij. S pošiljanjem denarja nam delate samo neprimliko s vračanjem! — G. K. I. v S. o. S. Brez osebne preiskave ni moči ničesar točnega povedati. Vsekakor je pa stvar sumljiva po vašem opisu, zlasti če ti napadi prihajajo ponoči. Ni namreč izključeno, da bolehalte na vnetju slepiča. Zaužite se torej čimprej kakemu kirurgu ali pa se napotite v ljubljansko bolnico. — G. I. S. v M. Če citate članke v »Zdravstvu«, uganete morda sami, da stoji pojav v zvezi z endokrinno sekrecijo. Stvar je pač treba prenesti Pred kuro z apnom vas svarimo, ne glede da nima smisla izvesti tako heroično zdravljenje, ki more pomagati samo mimogrede. Kaj maleda bi se dalo doseči z rentgenizacijo. G. M. D. na V. Da bi bila bolezen bradavico nujno odstraniti, zato ni povoda. Verjetno pa je, da kazi obraz in res je, da pozeženo iz takih izrazov, ki jih v svetosti razne, najmanj malo dobro došlo novotvorbe. Nasvetujemo vam torej že, da daste stvar odstraniti. Obrnite se na kakega kirurga. — G. E. V. Z. Silister Bayer jemlje odrasli po 5 do 30 otroci 6–15 kapljic trikrat na dan po jedi. — Poskusite si mazati lice z 2% resorcinovim alkoholom. — S. J. S. Pismo načeloma ne odgovorjamo. — O podanem opisu ni moči ničesar niti ne — domnevati, za kaj gre. Poskusite pa vendar, če je morda samo kaka razdraženost pojavu kriva. Vzemite par dni 2–3 krat na dan po pol grama salola. Vrh tega pijte kako slatino. Če ne bo v kratkem boljše, zaužite se zdravniku. — G. T. R. Sv. T. Po vašem opisu tri bolnik verjetno na epilepsiji, morda na podlagi arterioskleroze. Točno pa na to odgovori samo osebna preiskava in tako opazovanje. — Kaj naj pomenijo krči »pod mehuriem«, ne umejemo. Tudi se nismo čuli, da bi se »zenice« pupile (črno v očesu) utripale. Vodi vendar bolnika k kakemu specialistu ali ga oddajte v bolnico v Ljubljani. — G. A. D. v R. Doroželi možoljev ne vella stiskati. Pustite jih na miru, posebno v obrazu, da se sami ob sebi posuše. — G. A. T. v T. Debelih lehti vam ne moremo odpraviti. Ker pravite da ste sicer precej sloki in suhi, izvira debelina pač iz ustroja, česar ni mogoče izpremeniti. G. M. R. na S. Inlekcije s parafinom lahko napravi vsak kirurg, ki se peča s kosmetičnimi operacijami. — G. V. V. v Č. Bržčas gre za začetek tuberkuloze. Vsekakor ne zanemarite stvari in dajte bolnika čimprej dovesti h kakemu specialistu za notranje bolezni. — G. K. S. v T. Za tak strah ni nobenega povoda. Le umirite se, stvar je čisto nedolžna. — G. B. C. v S. o. P. Nismo prešli. Pismo se le moralo izgubiti. — G. V. T. v U. M. Na vsako pismo odgovorimo tekom tedna, v katerem ga prejmemo. Na izid našega odgovora pa ne moremo vplivati.

POSETITE LJUBLJANSKI VELESEJEM!

Umazane roke

umiti od olja je navadno zelo težko. — Narlaže je, in poleg tega za roke popolnoma neškodljivo, če se vzame

Schicht-Ominol

Radio

BERLIN (484 m 4 kw). FRANKFURT (428 m 4 kl). LANGENBERG (468 m 25 kw). STUTTGART (379 m 4 kw). PRAGA (349 m 5 kw). LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw). ZAGREB (310 m 0.7 kw). BRNO (441 m 3 kw). DAVENTRY (492 m 12 kw). VARŠAVA (1111 m 10 kw). STOCKHOLM (MOTALA 1320 m 30 kw).

Izveček iz večernih programov.

Nedelja, 3. VI.
BERLIN 18.: Koncert: 1. Verdi: »La Traviata«, fantazija. 2. Thomas: »Mignon«. 20.30: Bizetove skladbe: 1. Iz opere »Carmen«. 2. Arlečanka, suita. — Leococque skladbe: 1. Graziella; uvertura. 2. Iz opere »Mamsell Angota«. 3. »Giroflé«. 4. »Giroflé«, uvertura. — Joh. Straussove skladbe: 1. »Princ Metuzalema«, uvertura. 2. Nineta. 3. Diplomatska polka. 4. Valček. 5. Lahka kri, galop.
FRANKFURT 20.30: Koncert orkestra in solistov.
LANGENBERG 17.30: Koncert pevskega zbora.
20.10: Fall: »Veselaški kmet«, opereta v 3 dejanjih.
STUTTGART 20.30: Koncert solista E. Arnolda z Dunaja. — Mešan večer.
PRAGA 18.: Večerni koncert solistov.
19.15: Zabavni večer. (Orkester, solisti, recitacije).
21.: Prenos programa iz Brna.
LONDON 21.05: Koncert: 1. Čajkovskij: Slovanska koračnica. 2. Tri pesmi za mezzosopran. 3. Weber: »Krotilec duhov«, uvertura. 4. Arije za bariton. 5. William Byrd, suita. 6. Tri pesmi za sopran. 7. Ponchielli: »La Gioconda«. 8. Pesmi. 9. Gounod: Zivljenje in smrt.
ZAGREB 20.: Prenos opere »Carmen« iz nar. gledališča v Zagrebu.
BRNO 19.: Klavirski koncert. — Chopin: Uspavanka in Scherzo.
19.20: Poljuden orkestralni koncert.
21.: Prenos večernega koncerta z brnske razstave.
BUDIMPEŠTA 19.30: Mayer-Förster: »Alt Heidelberg«. — Koncert ciganske kapela.
RIM 21.10: Koncert instrumentalne glasbe.
DUNAJ 19.45: Komorna glasba. Burgstallerjeve skladbe. 2. Čajkovskij: Godalni kvartet v Es-molu.
20.30: R. Stolz: »Eno samo noč«, opereta v 3 dejanjih.
VARŠAVA 19.50: Prenos iz opernega gledališča v Poznaniu.
STOCKHOLM 19.15: Junjski praznik. — 1. Gade: Na gore. 2. Beethoven: Iz pastoralne simfonije. 3. Tri švedske pesmi za sopran. 4. Alföhn: Zgodnja jesen, švedska rapsodija.
Ponedeljek, 4. VI.
BERLIN 20.30: Poljski večer. 1. Rozycki: »Mona Liza«. 2. Chopinove skladbe. 3. Karlovicz: Serenada za godalni orkester. 4. Chopinove skladbe. 5. Szymanovsky: Tretja simfonia.

FRANKFURT 20.15: Poljski večer. (Sodobni solisti in orkester).

21.30: Prenos programa iz Stuttgarta.

LANGENBERG 18.: Koncert Chopinovih skladb. (Klavin in alt).

20.15: Večerni koncert. (Odlomki iz oper in operet).

21.05: Poljski večer. (Sodobni poljski skladatelji in pesniki).

STUTTGART 20.30: Zabavni večer. Koncert lahke glasbe.

PRAGA 20.10: Poljski večer. 1. Himna. 2. Moniuszko: »Hrabrina«, uvertura. 3. Pesmi. 4. Karlovicz: »Koncert za violino« z orkestrom. 5. Pesmi. 6. Szymanovsky: Godalni kvartet. 7. Rozycki: »Boleslav hrabrin«.

LONDON 20.: Koncert orkestra in solistov.

22.: Poljski večer. Skladbe Rozyckega, Chopina, Karlovieza, Viehorskega in Moniuszka.

ZAGREB 20.: Poljski večer. (Poljska glasba in literatura).

BRNO 20.10: Prenos »Poljskega večera« iz Prage.

BUDIMPEŠTA 20.45: Koncert poljske glasbe. (Orkester in solisti).

RIM 21.15: Vokalni in instrumentalni koncert lahke glasbe.

DUNAJ 20.: Poljske pesmi, arije in narodne pesmi.

20.30: Glasbene igrčke. (Humoreske in Scherzi).

VARŠAVA 20.15: Poljska glasba. 1. Moniuszko: »Verbun mobile«. 2. Skladbe Rozyckega. 3. Karlovicz: Violinski koncert. 4. Karlovicz: Litovska rapsodija. 5. Rozycki: Dva nočna za čelo. — 6. Noskowski: Stepa.

STOCKHOLM 20.15: Koncert poljske glasbe. (Orkester in solisti).

Torek, 5. VI.

BERLIN 20.30: Poljuden koncert zborov mandolin.

FRANKFURT 19.30: Odlomki iz angleške literature.

20.15: Shakespeare: »Sen kresne noči«, z Mendelssohnovo godbo.

LANGENBERG 20.15: Dramski večer. (V lokalnem narečju).

STUTTGART 20.15: Prenos programa iz Frankfurtur.

PRAGA 19.30: Prenos komornega koncerta iz Brna.

LONDON 21.40: Violinski koncert: 1. Tartini: Sonata v G-duru. 2. Szymanovsky: Roxantina pesem. 3. Dvořák-Kreisler: Slovanski ples v E-molu.

ZAGREB 20.35: Klavirski koncert. Händlov, Bachove, Haydnove, Mozartove in Beethovneve sonate.

BRNO 19.30: Komorni koncert praških konservatoristov: 1. Kvapil: Kvintet za pihala. 2. Novak: Balada. 3. Krička: Pesmi ob slovesu.

BUDIMPEŠTA 21.20: Večerni koncert v jaskase orkestra.

DUNAJ 19.: Wagner: »Siegfried«, opera v 3 dejanjih.

VARŠAVA 20.15: Koncert lahke glasbe. (Solisti in orkester).

STOCKHOLM 21.40: Komorna glasba. — Brahmsove skladbe.

Voltaire:

Pes in konj

Nekoč se je Zadig šetal ob gozdiču. Kar pridirja k njemu predstojnik kraljičin sužnjev, za njim pa nekaj dostojanstvenikov, ki so bili očitno nad moč razburjeni. Begali so sem ter tja liki zmedeni ljudje išočči najdražjo stvar, ki so jo izgubili. »Mladenci«, ga nagovorijo načelnik sužnjev, »ste morda videli kraljičinega psa?« Zadig odvrne skromno: »To je majhen vižal ali slednik, čepa na levo sprednjo šapo ter ima prav dolge uhlje.« — »Torej ste ga videli.« — »Jekne načelnik sužnjev zasopel, »Ni sem.« odgovori Zadig, »nikdar ga nisem videl in nikoli vedel, da li ima kraljica psa.«

Po čudnem naključju je natanko takrat ušel najlepši konj kraljevega hleva iz rok hlapcu v Babilonske planjave. Veliki lovec in vsi drugi dostojanstveniki so se podili za njim v takih skrbih ko načelnik sužnjev za kužkom. Veliki lovec se obrne do Zadiga in ga vpraša, ni li videl kraljevega konja. »To je

konj, uren, da nikoli tega.« veli Zadig. »Pet čevljev je visok, kopito mu je majčkeno, rep pa tri čevlje in pol dolg; buncice na njegovih čevljah so iz 23 karatnega zlata, podkove pa domala iz čistega srebra.« »Katero pot je ubral?« kje je?« poizveduje višji lovec. »Nič ga nisem videl«, se odreže Zadig, »in nikdar nisem slišal o njem.«

Veliki lovec in načelnik sužnjev nista dvomila, da je Zadig ukradl kraljevega konja in kraljičinega kužka, dala sta ga pozvati pred skupščino velikega desterhama, kateri ga je obsodil na knuto in dosmrtno pregnanstvo v Sibiriji. Toliko da je bila sodbna izrečena, se je našel konj in pes. Sodniki so bili v neprijetni nujnosti, da spremene svoj izrek; ali Zadiga so ožgobili na 400 unč zlata, ker je rekel, da ni videl, kar je bil v resnici videl: najprej je bilo plačati globo; šele potem so dovolili Zadigu, da zagovarja svojo zadevo pred svetom velikega desterhama. Govoril je takole:

»Zvezde pravilnosti brezna znanosti, zrcala resnice, ki imate težo svinca, trdoto železa, blesk demanta in mnogo sorodnosti z zlatom! Ker mi je

dano govoriti pred tem vzvišenim zborom, prisežem vam na Orozmada, da mi ni nikdar prišel pred oči pes spoštovane kraljice, niti svetni konj kralja vseh kraljev. Evo, kaj se mi je pripetilo: šetal sem se proti gaju, kjer sem srečal častitega načelnika sužnjev in slavnega velikega loveca. Na pesku sem videl sledove živali in izlahka sklepal, da so psičkovi. Sledovi, ki so ves čas držali po pesku vzdolž stopinj prednjih šap, so mi razodeli, da je imel jako dolge uhlje. In ker sem opazil, da je bila sipa vsakokrat malo manj vdrt pri eni nogi nego pri treh drugih, sem spoznal, da je psiček naše vzvišene kraljice malce šepast, ako smem tako reči.

In konj kralja vseh kraljev? Ko sem se sprehal po stezicah tega loga, sem uzel odtiske konjskih podkev; bile so vse v enakih razdaljah. Tale konj, sem si dejal, pa zna imenitno dirkati. Ob ozki poti, le sedem čevljev široki, je bil na levi in desni prah z drevja nekoliko odpihnen, in sicer tri čevlje in pol od sredine poti. Konj ima, sem si rekel, tri čevlje in pol dolg rep, ki je s niha-

pod drevjem, ki je tvorilo pet čevljev visok oblok, sem videl pravkar odpadlo listje. Razbral sem, da se je bil konj dotaknil mladik, torej moral biti pet čevljev visok. Kar se tiče njegove uzde, mora biti iz 23 karatnega zlata, kajti z buncicami se je obdrnil ob skalo, ki sem jo spgnal za polizkusni kamen in sem se prepričal o tem. In po praskah, ki so jih njegove podkove pustile po nekem drugem kamenju, sem naposled sodil, da so mu podkove doma iz suhega srebra.

Vsi sodniki so se divili globokemu in bistremu razumu Zadigovemu; vest o tem je prišla do kralja in kraljice. V čakalnici, sprejemalnici in komnatih se niso menili o drugem kot o Zadigu. In najsi so bili številni modrijarki mnenja, da ga kaže sežgati kot čarodeja, je kralj velel, naj mu povrne globo, ki jo je moral plačati. Pisar, biriči, pravdniki so mu v prazničnem obhodu prinesli njegovih štiri sto unč nazaj; utrgali so mu jih samo tri sto devetdeset osem za sodne stroške. In pa njih sluge so zahtevali nagrade. Zadig je sprevidel, da je večji opasno biti preveč učen, in skle-

nil, da o prvi priliki zamolči, kar je videl.

In takšna prilika se je skoraj našla. Državni jetnik se je izmuznil; bežal je pod okni njegove hiše. Zadiga so zaslišali; niti črhnil ni: toda dokazali so mu, da je gledal skozi okno. Za ta zločin so mu naprtli pet sto zlatih lotov globe in po babilonski šegi se je moral še zahvaliti sodnikom za njih milost. »Za Boga milega!« si je dejal sam pri sebi, »gorje človeku, če se spreha po šumi, koder sta hodila kraljičino ščene in kraljev zelenko! Kako je nevarno lukati skozi okno! in kako težavno je blagovati na tem svetu!«

(Iz knjige »Zadig«)

Radioemanacijsko termalno kopališče 36° do 38° C DOLENJSKE TOPLICE (Toplice pri Novem mestu), postaja Straza-Toplice dolenske železnice, ozdravilo sigurno revmatizem, nevralgije (ishias), ženske bolezni, ostarelost itd. Vsaka tukajšnja kura čvrsti in pomlajuje. Uspehe tega že stoletja starega zdravilnega ne doseže nobena druga terapija. — V predsezoni znatno znižane cene — 20 dni z vsem pavšalno 1200 Din. Sezona od maja do oktobra. Zelenični popusti. Pina restavracija. Zahtevajte prospekte.

Učiteljstvo in prebivalstvo v Prekmurju

Malo odgovora na podle napade v „Slovcu“

Murska Sobota, proti koncu maja. Ljubljanski «Slovenec» je v prvi polovici maja pridobil pod naslovom «Učitelj in narod v Slovenski Krajini» članek, ki je po svoji vsebini groben napad na slovensko uradništvo in učiteljstvo v Prekmurju, zlasti na ono, ki je prišlo v Prekmurje takoj po zasodi leta 1919. v 1920. Posebno je grd napad na učiteljstvo, ker pisec članka menda še ni poznal na čase, ko se je v dosegu gotovih namenov na mig in zapoved iz Budimpešte blatila čast in dobro ime slovenskih uradnikov in učiteljev, prvih pionirjev slovenske kulture in jugoslovenske ideje v Slovenski Krajini.

Tekom dveh tednov je bil ta članek že tretji, ali menda celo četrti javni napad na slovensko uradništvo in učiteljstvo v Prekmurju, ki tega napada ni izvažal, kar je treba poudariti, da se ne bo kdaj trdilo, da je ono začelo z bojem v časopisju.

Pred osvoboditvijo so imele vse prekmurjske države, občine in verske šole značaj izrazitih raznarodovalnic. Glavni propagatorji madžarskega in pravi prekmurjskega Slovencev so bili baš učitelji na teh šolah, dočim so jim v cerkvi vneto pomagali duhovniki. Zlastna resnica je, da ni bilo med učiteljstvom v Prekmurju niti enega narodno-zavednega moža, niti enega glasnika za pravice slovenskega naroda. Med duhovščino so bile sicer redke častne izjeme, a privrženo spoštovanje do madžarske države tudi pri njih ni pustilo slovenske samozavednosti do razmaha. Takratno učiteljstvo si je zadelo nalogo, da z vsemi sredstvi in v čim krajšem času od tuji slovensko dečo Slovenstvu in da ji vcepi pretrgano spoštovanje do vsega, kar je madžarsko, predvsem pa zanimanje lastnega jezika in lastne krvi. V tem zadušljivem ozračju je nastal madžarski prepoved: «Toh nem ember» (Slovan ni človek) ter psotka: «Büdes Toth» (smrdljiv Slovan). V učiteljskih družinah, ki so bile popolnoma slovenskega pokolenja, se je govorilo izključno le madžarsko. Madžarsčino so učitelji in njihovi rodbinski člani uporabljali v občevarjanju s slovenskimi kmeti, obrtniki in z ostalo slovensko inteligenco, katera se je istakala odlikovala po madžarsko-nacionalnem fanatizmu.

S pomočjo učiteljev in duhovnikov, s pomočjo državnih uradov, veleposestniških uprav (trajljiva prekmurjske zemlje je bila last šestor madžarskih plemičev) in zloglasnih «notarijev» se je ognevit madžarski jezik v slovenske vasi in občine, kjer se je razpaslo fanatično madžarstvo tudi med preprostimi ljudmi, med kmeti, predvsem pa med obrtniki. Tako se je moglo zgoditi, da je bilo Prekmurje leta 1918. z madžarstvom in madžarofilom popolnoma prepojeno, slovenstvo in nevtridnem propadanju. Če si prišel leta 1919. ali 1920. v obmeje vasi ter vprašal odnate Slovence, katere narodnosti so, si brezizjemno šteli odgovor: «Mi govorimo madžarski in slovenski». Nikdar pa nisi čul iz ust Prekmurca, da je Slovenec. Bilo jih je sram, bilo jih je pa tudi — strah. Bili so se oni, ki so vihteli še pred kratkim bič nad njimi in s katerimi Jugoslavija ni pomela, kakor bi bilo treba. Ti so krivili pred jugoslovenskimi oblastmi svoj hrbet, natihovali pa oznanjali ljudstvu, da pridejo Madžari zopet nazaj in da bodo kaznovane vse cizdajice madžarstva.

Ko so prišli prvi slovenski uradniki in učitelji v Prekmurje, se je prišla tiha in sistematična gonja zoper nje. Gosta mreža opazovalcev in ogleduhov jih je spremljala, da izve madžarski propagandistični štab za vsak njihov korak in vsako besedo. Prilizovali so se jim pod krinko lojalnosti, če so se jih bali. S satansko zlobnostjo so opazovali, kako so Slovenci domači med seboj, ne glede na razlike stanu in spola, in kako se je razvijalo med njimi iskreno, običajne družabne norme morda presegajoče prijateljstvo. Zlobnost je trdila, da je videla, česar v resnici ni videla, pa je — hotela videti. Če se članek ni ničesar drugega naučil od Madžarov, naučil se je zlobe in obrekovanja, ker trdi o Slovincih, kar ni resnica. Peklensko zlobna je trditev, da so bili dobri uradniki in učitelji samo izjema, masa pa je bila manjvredna — ali ničvredna. «Slovenec» dopisnik se torej izkazuje kot prav vrlega učenca Arpadovih sinov, ki kaj radi pozabijo, da je Madžarska klasična dežela nemorale in nezvestobe...

Glede obitkov, da so učitelji «vpili» proti duhovnikom, naj bo slovenski javnosti povedano samo to:

Prvič: Članekar je namen je preveč prozoren, da ga ne bi spoznal tudi največji bedak. Iste si v vrstah pristaše SLS zavestnike in začetnike. Prepričan pa naj bo, da si bodo oni, ki jih ščije na učiteljstvo, poiskali boljše informatorje nego je on. Vprašali bodo pač za mnenje tudi zavedne slovenske duhovnike in mogoče tudi nekega visokega cerkvenega dostojanstvenika, ki bo znal povedati mično povest o neki vlogi na rimsko kurijo. Če jim še to ne zadostuje, naj se obrnejo na g. narodnega poslanca Klekja z vprašanjem o dogodkih iz leta po osvoboditvi.

Prišla je semkaj bolj zgodaj nego po navadi, — tako se je bila naveličala Pariza in tako zbit, utrujeno se je čutila. Nadejala se je, da se bo popravila v samotni. A kaj bi — tudi sem je bila prišla za njim Marta Lioran, ta nevlabljen, zahrbtna prijateljica, ki bi pred njo Zenevijevo najrajši pobegnila. Prispela je k njima danes, jutri pa bi imela nadaljevati neko — kdo ve kako potovanje. V resnici je bilo vse to samo izgovor: hotela je videti Roberta in ga znova užgati, znova zaplesti v svoje zločinske mreže.

Pri večerji je igrala veliko igro zapeljivke: sladostni pogledi, pritajeni, kakor da bi tonili v nečem, medeni usmivi in tisti bleščeci smeh, ki je ves zvonil in bil nič kaj v skladu z ostalimi gibi. Zenevijevo je dajala videz, kakor da ne bi opazila tega vedenja. Robert,

Prekmurja. Potem bodo razumeli, da je prišlo do nekakih nasprotij, a ne zaradi vere.

Drugič: Javnost bo razumela, da je včas dobro, ako se oglasi k besedi v cerkvenih stvarih kak učitelj, n. pr. da se mora tako iz versko — kakor iz narodnozgodnjega stališča o priliki slovenskega prvega sv. obhajila, katerega se je udeležila s svojimi starši in sorodniki več nego ena tretjina slovenskih otrok, govoriti ne samo madžarski, marveč tudi slovenski. V zlo se tudi ne more šteti onemu slovenskemu učitelju, ki je bil leta 1927. mnenja, da se mora n. pr. v popolnoma slovenski vasi Kobilje vršiti cerkvena propoved v slovensčini in ne v madžarsčini, kakor se je to tam dogajalo.

Tretjič: Slovenski učitelji se ne bojimo onega silnega «ljudskega odpora», ki si ga je izmislil «Slovenec» članek v svoji prebujni domišljiji. Ne bojimo se prečanske duhovščine, ki je pač marsikateremu Prekmurcu trn v peti, katero pa mi v splošnem visoko cenimo. Najmanj strahu pa imamo pred članekarjem samim. Če pa hoče poizvedeti g. članekar podrobneje o ljudskem odporu, a ne proti učiteljstvu, ampak proti duhovščini, naj si poišče n. pr. v Dol. Lendavi pristaje SLS in naj jih vpraša, kdo je tamkaj agitiral pri občinskih volitvah proti listi SLS, sestavljeni od samega njihovega oblasti nega tajnika. Ilkrti se lahko obrne na iste pristaje g. Klekja, kako in zakaj je demokratsko učiteljstvo agitiralo tudi za navedeno lito za časa občinskih volitev v Dol. Lendavi in Dolgi vasi. Zakaj? Zato, ker se resnično narodno učiteljstvo zaveda svojih dolžnosti in teže svoje naloge v narodno ogroženem in od Madžarske zahtevanem delu Prekmurja, ker sta mu narod in država resni ideal in ne objekt klinjene ljubezni in «zkoščanja».

Mogoče pa smo se pregrešili, ker smo ljudem pripovedovali, da niso Madžari in da je njih domovina Jugoslavija in ne Madžarska? Verjamemo članekarju, da noče prekmurjska madžarofilna inteligenca občutiti tujega vpliva. Hvala Bogu ne vsa prekmurjska inteligenca! So izjeme, ki so v Jugoslaviji kljub svoji nesrečni vzgoji našli svoje srce za svoj slovenski rod in tudi za nas «cizpleke». Njim zaupamo, ker so našli pravo pot, katero bodo hodili, zvesti narodu in državi. Gospodu članekarju pa bodi povedano v brk, da bo kljub odpornosti z madžarofilne strani naša volja obveljala. Čas, ugoden za Madžare in njihove pristaje je minul. Nastopila je jugoslovenska doba. Gospodarji deželice, v kateri je samo 14 odst. Madžarov ali boljše rečeno madžarsko govorečih Slovencev, ki pa imajo 14 madžarskih šol s 36 razredi, so po božjem in človeškem pravu Slovenci.

Da pa nam ne bo zopet očital g. članekar v «Slovcu» Sibirije in mučeništvo, mu povemo, da živimo kljub težkim razmeram v zadovoljstvu in harmoniji s preprostim člo-

vekom slovenske in madžarske narodnosti. Nezadovoljstvo nas navdaja samo, ko izvedemo za namere naših neprijateljev, katerim je lastna oseba več nego narod in država, ali pa, ko vidimo sadove madžarske propagande.

Da bi se naj mi polagoma, kakor se izraža g. članekar, polastili nekot popolnoma slovenske zemlje, ter si počasi, neopazeno in natihovali kakor tatovi osvojili duše in srea slovenskih Krajanov in njih sodeželanov madžarske narodnosti, je čudno odkritosrečno izražena želja članekarjeva. In zakaj? Ali naj sami Vašemu naziranj na ljubo ter na ljubo madžarofilom in Madžarski pomagamo ohraniti poslednji status quo ante iz leta 1918.? Ali naj prekmurjskemu madžar-

Križeva pot poštinih provizijonistov

Brezsrčno postopanje Vukičevičeve vlade

Beograd, 30. maja. Slovenski javnosti je gotovo znan položaj, v katerem se nahajajo poštini miloščinari in provizijonisti. V stari Avstriji je bil njihov položaj urejen s posebnim provizijonskim skladom. Poštini provizijonisti so v ta sklad prispevali gotove deleže in so po upokojitvi tudi iz njega redno prejeli svoje miloščine in provizije. Ti pokojninski prejemki niso bili bogve kaj, v stari dobri valuti in pri predvojnih cenah živila pa so vendarle nekaj zalegli.

Neverjetno se sliši, a je gola resnica, da je položaj teh provizijonistov postal kritičen šele z ustanovitvijo naše narodne države. Mesto poboljšanja iz nacionalnosocialnih ozirov, je te naše ljudi zadela strahovita nesreča. Penzijski fond je med vojno nasledel avstrijskim vojnim posojilom in po preobratu je z devalvacijo stare valute in starih vojnih posojil izgubil še zadnje pare. Vladi nove države se niso spomnile tega zaklada in nihče se ni brigal za miloščinarije. Dolgo, dolgo so morali čakati ti miloščinariji, da je naposled dozorelo spoznanje, da se je treba odzvati tudi socialni dolžnosti namreč tudi oslujenim javnim nameščencem. V finančni zakon za l. 1927 — 1928 so bili končno postavljeni mali krediti, finančni zakon pa je poskrbel tudi za potrebno pooblastilo za izplačilo uredb. Tedanja klerikalistična vlada je bila pravočasno obveščena, ali gospodje poslanci večine so imeli druge brige. Odobreni krediti se zato navzlic vsem urgencam z različnejših strani niso mogli izplačevati, draginski doklade ne priznavati. Uradniki ministristva so se izgovarjali, da nimajo uredb, po kateri bi mogli razdeljevati in odredjevati višino pokojnin in draginskih doklad.

Z blejskim sporazumom so predstavniki SSL znova prišli v vlado. Sedaj bi bila se posebno njihova dolžnost, da se zavamejo za te trpine, ker imamo poštne miloščinarije in provizijoniste v prvi vrsti v Sloveniji. Dolžnost slovenskih predstavnikov v vladi je zato bila, da urgirajo v pošten minist-

listvu na ljubo ovrhame razvoj renacionalizacije, da bi pridobili na času naši narodni in državni nasprotniki v Budimpešti in njihovi tukajšnji prijatelji za čas eventualne revizije trianonske pogodbe?

Ne, gospod članekar, tega veselja ne napravimo ne Vam ne drugim Vašim somišljenikom. Res je, da brije v «prekmurjski Sibiriji» včas strah in mrzel veter iz madžarske ravnine in da zavladala zategadej pravi pravcati sibirski mrz na naši Krajini. A bodite prepričani, g. članekar, da nam nič ne škodi in da ostanemo kljub temu v Prekmurju, ker vemo, da je ljudstvo dobro in ljubeznivo, kateri njegovih dobrin smo v isti meri deležni i mi. Želimo ostati tu, ker želimo Vi da bi šli od tod.

stvu vsaj primerno pooblastilo v finančnem zakonu za l. 1928/29. Tako pooblastilo žal ne od SLS, ne od vlade ni bilo predloženo v načrt novega finančnega zakona. Stvar je krenila v drugo, srečnejšo smer šele z energičnimi ponovnimi nastopi poslanca dr. Žerjavi, ki je na to socialno krivico opozarjal ministra pošt, ranjake dr. Kociča in višje uradništvo tega ministristva tako dolgo, dokler se jim srce ni omečalo in je pok. dr. Kocič milostno sprejel člen 255. finančnega zakona. Vendar še vedno ne v stiliaciji, kakor jo je predlagal poslanec dr. Žerjav, ki je hotel, da se ti poštini provizijonisti in miloščinariji kratkoma proglasijo za državne penzioniste, kakor bi jim s 1. aprilom 1928 pripadale draginske doklade kakor ostalim državnim upokojencem. Pač pa se glasi člen 255 finančnega zakona tako, da prejemo poštini provizijonisti in miloščinariji pokojnino iz državne blagajne. Njihove kronske pokojnine se izpremene v dinarske. O draginskih dokladah je rečeno, da se bodo uredile v smislu člena 51. zakona o draginskih dokladah z dne 28. februarja 1922, ki pa ne pravi drugega, kakor da se pooblašča vlada, da lahko izdaja z odobritvijo finančnega odbora posebne urede o draginskih dokladah.

Poštno ministristvo je v smislu tega člena takoj pristopilo k sestavi nove urede o draginskih dokladah za poštne provizijoniste in miloščinarije ter za njihove vdove in sirote. Uredba je bila izročena ministristvu financ že 17. aprila t. l. a žal ne predvideva onih draginskih doklad, kakor bi jih prejimali ti upokojenci, ako bi bil sprejet predlog dr. Žerjavi. Vendar bo značilna navzlic temu napredek. Draginska doklada za provizijone upokojence je predvidena s 300 Din mesečno, za vdove 150 in za vsako siroto mesečno po 120 Din.

Na žalost pa se je treba bati, da tudi do teh skromnih doklad provizijonisti še ne bodo tako kmalu prišli, ker vlada sprejem uredb očividno zavlačuje, da bi na račun najbednejših prihranila še nekaj par in se potem lahko pohvalila, kako varčno in skrb-

no je gospodarila... Uredbi gotovo živ kraj ne bi ugovarjal. Zadostuje, da jo finančni ministristvo odobri in predloži finančnemu odboru in ta jo lahko sprejme v enem popoldnevu. A vladi se ne mudi nikamor, saj gospodje ministristvi in visoki uradniki v ministristvih ne stradajo...

Tudi v letošnjem proračunu je kredit za te doklade že odobren in blagajna ga ima na razpolago, da ga izplača, čim prejme to uredbo. Vlada torej ne žrtvuje niti pare Dr. Korošcu bi bilo torej dovolj, da urgira sprejem, oziroma predložitev te uredbe finančnemu odboru in zadeva bi bila rešena. Toda gospod Korošec ima druge skrbi. Svoji načelnikom je hotel poskrbeti nove me sečne masne nagrade po 3000 Din, za ubo go provizijoniste pa nima niti toliko so čutja, da bi samo urgiral sprejem papirnate uredbe...

Naša rudarska mladina ob morju

Trbovlje, 31. maja. Drugi letnik rudarske nadaljevalne šole v Trbovljah je priredil pod vodstvom učiteljev g. Jesiha in Sušnika v dneh 24., 25. in 26. maja poučni izlet na Sušak. Izlet je uspel nad vse pričakovano dobro. Vožnja preko Dolenjske v Karlovec je seznanila izletnike z lepoto naše Slovenije, ki je s svojimi ljubimi vinorodnimi griči v resnem kontrastu s kamenitim in romantičnim hrvatskim Primorjem vzbujala zavest veličine naše domovine. Pri našem rojaku g. Dolničarju v obmejnem Karlovcu so izletniki v njegovi gostoljubni restavraciji imeli svoj prvi polanski odmor. Večina izletnikov morja še ni videla. Kaj čuda torej, da je prvi pogled nanj, ko je vlak hotel od postaje Slase izvaliti spontani, veseli klic: «Morje! Morje!...»

Misli vseh so se pa na mah strnile v bojni koraknici «Reka. Trst Gorica — naša je pravica», ki je tolmučila patrijotično mišljenje naših fantov rudarjev. V Bakru je sprejel izletnike učitelj g. K. Dolenčič, ki jim je prišel s Sušaka nasproti in je ostal ves čas njih spremljevalec in vodnik. Opozarjal jih je na zanimivosti proge proti Sušaku in Reki in jih dovedel v najboljšem razpoloženju na postajo Sušak, kjer je sprejel izletnike slovenski rojak g. Depoli kot odbornik Izobraževalnega društva «Simon Gregorčič» na Sušaku. Omenjena gospoda sta preskrbela ceneno hrano v restavraciji «Kosovo», kjer je pozdravil izletnike g. Dolenčič in se mu je zahvalil g. Sušnik. Slednji so našli prenočišče, ki je bilo pripravljeno v gostoljubni gimnaziji. Naslednjega dne so si ogledali izletniki pod vodstvom g. Dolenčiča častiljo cerkev na Trsatu, zanimivosti Frankopanskega grada, obiskali so krasno pokopališče. V tvojnici papirja so izletniki z največjim zanimanjem sledili ljubeznimu pojasnjevanju in razkazovanju g. inž. Babiča o velikopoteznih tvojnicnih napravah. G. inženjer je temeljito razložil vso pot, ki jo prehajajo stare kripe, preden se spremenijo v najfinejši cigaretni in svileni papir. Menda je tvojnica papirja na Sušaku ena izmed največjih te vrste v državi.

Po iskrenem in prisrčnem slovesu so se izletniki odpeljali s parnikom v Bakar. Med vožnjo so si po možnosti ogledali parnik. V Bakru so našli slovenske diake, ki so jih spremlili na bližnjo postajo Sv. Kuzem. V vselem razpoloženju je tudi nočni povratek v Zagreb hitro potekel. V Zagrebu so si ogledali izletniki zoološki vrt v Maksimiru, stolno cerkev, razne spomenike itd. Popoldanski vlak pa jih je pripeljal zdrave in zadovoljne v Trbovlje, kjer bodo še leta in leta vzbujali spomine na prekrasne izletne dni in se bodo v temnih rovi, v osrčju Slovenije, spominjali solnčnega, gostoljubnega Primorja.

Izletniki se toplo zahvaljujejo vsem, ki so jih gostoljubno sprejemali. Da je možno golcem rudarske nadaljevalne šole prirediti poučne izlete, je zasluha predvsem odbora, ki postavi vsako leto v proračun tozadevne primerne zneske. Želeli bi bilo, da se tudi v bodoče pospešuje izobraževanje potom sličnih izletov. Slovenskim izletnikom na Sušaku pa priporočamo izobraževalno društvo «Simon Gregorčič», ki skuša po vseh svojih možnostih ustrezati rojakom.

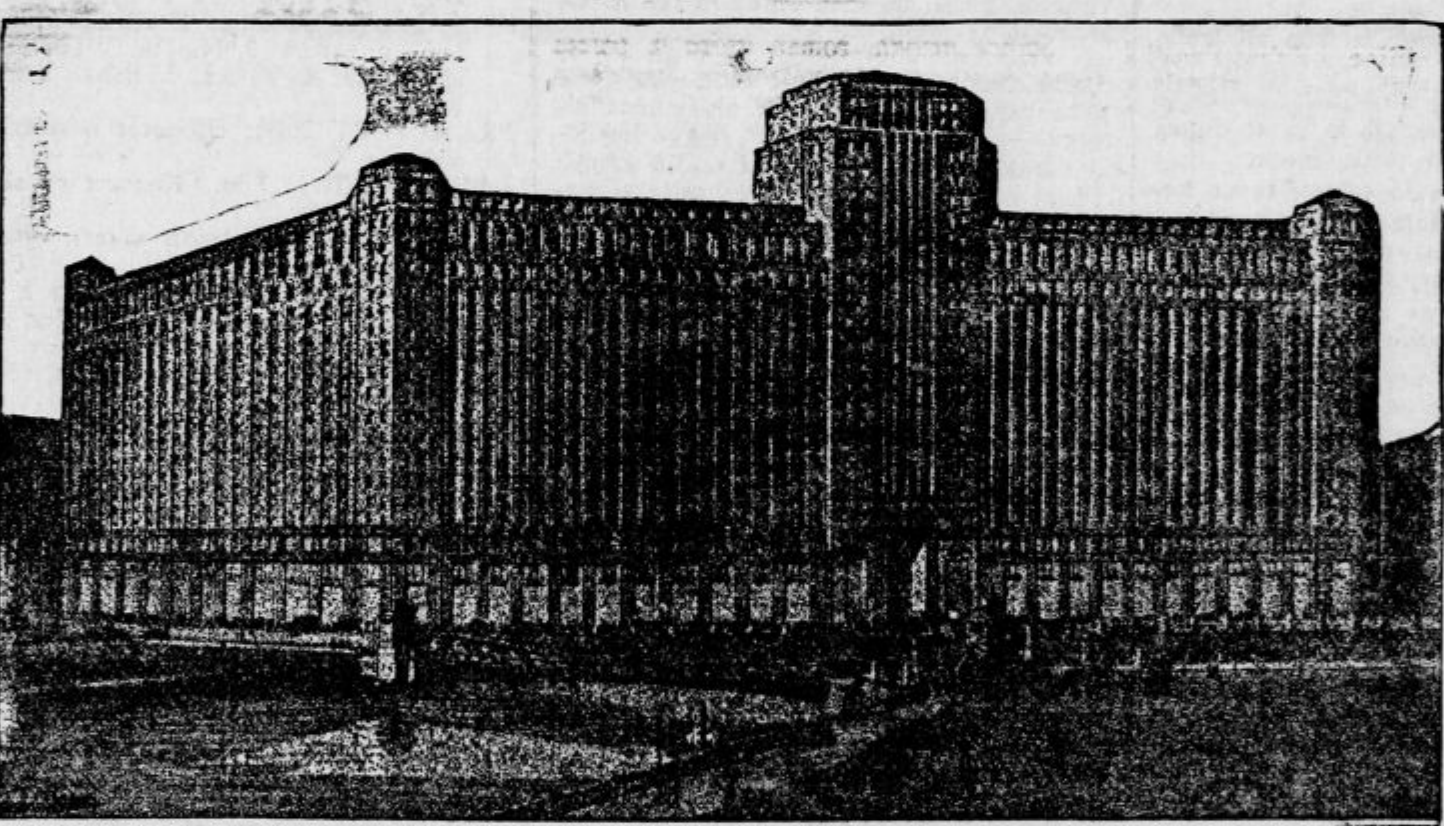
Zahvala.

Podpisana Barti Peterca in Franc Železnik, nameščena v Trbovljah, se tem potom najprisrčneje zahvaljujeva prebagovalnemu gospodu dr. A. Cizeli-u, rudniškemu zdravniku v Trbovljah, za trudopolno operacijo, vso vneto in vztrajno v najini bolezn, ter popolno ozdravljenje.

V Trbovljah, dne 1. junija 1928.

Barti Peterca, Franc Železnik.

Na jvečja trgovska hiša na svetu

»The Merchandise Mart« v Chicagu, največja trgovska hiša na svetu, ki jo v kratkem začne graditi. Stavba bo stala nad polnopravno milijardo dolarjev.

V Chicagu začne v kratkem graditi gigantni bazar (trgovsko hišo), ki bo po svoji velikosti dvakrat prekašala Furniture Mart, ki je danes največja trgovska hiša na svetu. Ta veličanska stavba, ki bo v dolžino obsegala dva hišna bloka, bo imela 18 do 23 nadstropij; v njej bodo kupci lahko dobili vse od draguljev in toaletnih artiklov do sportnih predmetov in kuhinjskih potrebščin. Stala bo 30 milijonov dolarjev ali 1.7 milijarde dinarjev.

»The Merchandise Mart«, kakor se bo ta trgovska hiša imenovala, bo stala na zemljišču, ki meri nad 4 milijone

kvadratnih čevljev ali 375 tisoč kvadratnih metrov (vsa Ljubljana s Spodnjo Šiško meri 3.795 ha ali 37.950.000 kvadratnih metrov). Vsako izmed 18 nadstropij bo zavzemalo nad 200 tisoč kvadratnih čevljev površine.

Manufakturni oddelek bo vseboval tekstilne izdelke, krojačnico, igračke, čipke, rokavice, korzete, lepota, srebrnino, steklene izdelke, volno, pletenine, nogavice, čevlje, moško perilo, galanterijo, sportne potrebščine, umetnine in antikvarijate, zlatnino in dragulje, potovalne in toaletne potrebščine, pisarniške in kuhinjske potrebščine itd.

V vseh nadstropjih bodo nad 650 čevljev dolgi hodniki, pravcati bulvarji, na obeh straneh hodnikov pa izložbe.

Posebnost trgovske hiše bo »Trgovski klub«, ki bo nameščen v stolpu (na sliki v sredi); v njem bodo saloni, čitalnice in pušnice. Dalje bodo v nebotičniku številni restavrant, lunch-rooms, bravnice, pošta, telefonske govorilnice in brzojavni uradi. Razume se, da »Merchandise Mart« ne bo brez velike dvorane za zborovanje, mitinge, trgovske konference, predavanja in gledališke, varijetejske in filmske predstave.

lo svetlo kakor podnevi. Robert se je na vso moč trudil, da bi postavil letevstvo. Bila je premajhna in ni segla do okna. A če se bo povzpela na zadnji klin, utegne doseči... — Na pomoč! Na pomoč, Robert! K meni, Robert! — je vpila Marta, kakor da bi bila zblaznena od strahu.

Tedajci pa jo je nenadoma postalo sram pred soprogom in je šepnila: Ah, oprosti, Zenevijevo...

Robert se je med tem vzpenjal po lestvi. Ko je stopil na zadnji klin, je dvignil glavo k dvema ženama.

Marta se je sklonila čez okno in je široko odprtili oči izprožila roke nasproti rešitelju.

— Robert! Robert! Urno! Hiti! Za hrbtom ji je stala nepremična, nima in blede Zenevijevo. Gledala je prizor in se je prezirljivo smehljala.

— Ne, ne vas, prva je Zenevijevo. Te besede so zvenele poveljniško, odločno, neizprosno. Marta je na mah umolknila. Zenevijevo je vztrepetala, si oddahnila, kakor da bi se ji bil iz globine prsi znova vrnil di. Videlo se je, da premišljuje.

— Pojdi, Zenevijevo, rotim te: prva si ti, — je ponovil mož, ki se mu je mudilo.

— Tu sem, — se je odločila žena.

Georges Sourcel:

V ognju

Zenevijevo ni mogla zaspati. Sama je bila prosila moža, da jo je ostavil in se v sosednji sobi vlegel k počitku. Tako je ležala to noč sama in je poslušala veter, ki je žvižgal okoli strehe lesene vile. Po glavi so ji vrvele žalostne misli.

Prišla je semkaj bolj zgodaj nego po navadi, — tako se je bila naveličala Pariza in tako zbit, utrujeno se je čutila. Nadejala se je, da se bo popravila v samotni. A kaj bi — tudi sem je bila prišla za njim Marta Lioran, ta nevlabljen, zahrbtna prijateljica, ki bi pred njo Zenevijevo najrajši pobegnila. Prispela je k njima danes, jutri pa bi imela nadaljevati neko — kdo ve kako potovanje. V resnici je bilo vse to samo izgovor: hotela je videti Roberta in ga znova užgati, znova zaplesti v svoje zločinske mreže.

Pri večerji je igrala veliko igro zapeljivke: sladostni pogledi, pritajeni, kakor da bi tonili v nečem, medeni usmivi in tisti bleščeci smeh, ki je ves zvonil in bil nič kaj v skladu z ostalimi gibi. Zenevijevo je dajala videz, kakor da ne bi opazila tega vedenja. Robert,

ki se je ulovil v sleherni zanki, pa je bil ves očaran.

Ali naj bi se borila zoper njo? Čemu? Bila je utrujena, skoro obupana. Robert jo sigurno ni privikar varal. Na skrivaj, v svojem srcu in telesu, je tolikokrat preživljala mučeniške muke. Danes se ji je videla zadeva nekam resnejša in se je jela bati najhujšega: da bo dokončno izgubila dušo, s katero se je čutila zvezano.

On tamle še ne spi. Morda se ni niti vlegel. Zenevijevo ga je čutila z druge strani zida. Sigurno kadi svaljčico in je ves razvnet od badaste želje. Nad njimi — v sobi v drugem nadstropju, spi Marta Lioran; mlada blondinka Marta, žal, tako lepa...

Odšel bo k nji, brez dvoma... Zakaj bi bil poslušal glas vesti? ... Pod isto streho, kjer je žena... Ko le žena zaspi...

Vzlic temu, da Zenevijevo ni imela nobenih iluzij, se ji je srce na mah silno skrčilo. Skoraj bi bila izgubila di, ko je čula, kako so se polagoma odprla vrata sosednje sobe, nato pa so se oglasili pritajeni koraki po hodniku in po stopnicah.

Koliko časa je pač jokala od bolesti, preden je občutila čuden vonj, ki jo je jel dušiti za nos in grlo. Skočila je po-

konci in je urno odprla vrta in okna: glej, odsev ognja je obseval drevesa v parku. V hodniku bi jo bil skoraj zadušil oblak gostega dima. Ena edina misel je bila: Robert...

Odhitela je po stopnicah v drugo nadstropje in je obstala pred znanimi vratmi. Z vso silo je udarila in zavpila:

— Robert, gori!

Odgovorila sta ji dva preplašena krika. Nastalo je besno tekanje po sobi, dokler se nisto vrata odprla.

— Ne, ne tod — zadušili bi se. Prvo nadstropje je v ognju. To okno tukaj je edini up. Treba je skočiti...

Robert, skoči! ... Deset metrov. Robert je s pogledom premeril prostor. Lahko se pri skoku poškoduje, lahko pa se tudi ubije. Toda on je sportnik in ima več verjetnosti, da bo uspel.

— Dobro, — je dejal, — vzel bom veliko lestvico pri hlevu. Čakajte. Vi dve ne morete skočiti brez nevarnosti. Spustil se je po zidu in je nato skočil na vrt. Za hip je oblezel nezavesten, nato pa je brž prišel k sebi in je urno zbežal k hlevu.

— Moj Bog, če bo le prišel ob pravem času! — je šepetala Marta, ki so ji škepetali zobje.

Na mesečini in v blesku ognja je bi-

In se je spustila v Robertove izprožene roke, k njegovim ustnam, njegovemu srcu. Robert jo je objel.

— Samo da se lestev ne zlomi, — je zamomljal. Nesel jo je po klinih oprezno in grozno počasi, — tako se je vsaj videlo Marti. Naposled je spustil na tla svoje drgetajoče breme.

In je ostal pri nji, napol onesveščeni, pozabljajoč, da ga čaka zgoraj druga žena, vsa premrla od strahu. Zenevijevo je znova odprla oči.

— Urno pohiti, da jo rešiš! — je vnela. — Skrajni čas je že.

In šepnila mu je tiho na uho: — Odušičanm ti, ker me vendar le ljubiš.

... Ko je Marta odšla... odšla za vedno — sta se Robert in Zenevijevo razgovarjala ob pogorišču svoje vile. Zenevijevo je ozdravela in je bila zopet vesela kakor nekoč. Postavila sta si drugo vilo, ki ne bo tako zlahka zgorela. Skušala sta si ustvariti tudi drugo trdnjajo srečo.

— Kaj bi bilo, če bi bil prej rešil Marto? — jo je vprašal Robert boječe. Dolge obrvi so se na mah povesile na svetle oči:

— Odsli bi po stopnicah, ki so gorele! je odgovorila Zenevijevo

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Začetek ob 20.
Nedelja, 3. Fanny, teta, strici itd. Izven.
Pondeljek, 4. Herman Celjski. A.
Torek, 5. Zaprt.
Sreda, 6. Stilmundski župan. D.
Četrtek, 7. Herman Celjski. Ljudska predstava po zniž. cenah. Izven.

Ljubljanska opera

Nedelja, 3. Knežinja Čaršava, opereta. Izven.
Ponedeljek, 4. Zaprt.
Torek, 5. Dekle zlatega zapada. C.
Sreda, 6. Čaršava knežinja, opereta. Ljud. predstava po zniž. cenah. Izven.
Četrtek, 7. ob 15. Faust. Ljudska predstava po zniž. cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 3. ob 20. Jesenski manevri. Znižane cene. Kuponi. Zadnjikrat.

Is ljubljanske gledališke pisarne. Danes, na večerjensko nedeljo zvečer se uprizori v ljubljanski operi Kalmanova opereta »Knežinja Čaršava« pod kapelnikom g. Stritofom v režiji g. ovlaha. V drami je ob 20. prva prizna angleške komedije »Fanny, teta, strici«. — (Herman Celjski) se uprizori v ponedeljek, 4. t. m. ob 20. v ljubljanski drami za red A. Konec tedna bo v ljubljanski operi premijera Strassove opere »Salome«, katero je nastudiral za naš ob kapelnik g. Stritof, zvečer v dramskem gledališču. Kralja ga bo eden naših najboljših igralcev g. Cesar. — V nedeljo dne 10. t. m. se uprizori v ljubljanski drami izvirna mladinska igra s petjem in plesu, Josipa Ribliča: »V kraljestvu palčkov«. To izredno ljubko mladinsko igro uprizaro šolski otroci iz Kranja, ki so jo pred nedavnim časom igrali na kranjskem odru. Pri predstavi bo sodeloval orkester Narodne filharmonije v Kranju. Vstopnice od srede tedna naprej.

Slavni francoski tenorist Henrik, Demassei, ki je pravkar gostoval z največjim uspehom v Zagrebu, je bil po dvestetkrat poklican pred zastor, gostuje 13. t. m. v Ljubljani kot Cavarados v operi »Tosca«. Uprava prosi, da se kupijo vstopnice v predprodaji, ki bo od ponedeljka dalje pri dnevnih blagajnah in operi po običajnih opernih cenah. Gostovanje se vrši le v slučaju, ako predprodaja ugodno izpade.

Deset let moderne umetnosti

(K razstavi likovnih umetnikov na spomladanskem velesejmu v Ljubljani.)

Umetniška matica, društvo za propagando moderne umetnosti, je priredilo na Velesejmu razstavo, da pokaže javnosti razvoj in uspeh ene umetniške generacije, ki je prišla nastopiti po vojni. Razstava je razdeljena v dva velika oddelka. V prvem je propagandni del, v drugem so razstavljene slike in plastike. Silno pester je pogled v oddelke za propagando. Tu je zastopana grafika, knjižna oprema, plakati, osnutki, fotografije, katalogi razstav, kritike, keramika, inženjerski itd. V slikarskem oddelku so zastopani s svojimi deli: Trstenjak, Gobjmir, Kos, oba Kralja, Zupan, Serajnik, Pilon, Jakac, Ivan Kos, Stiplovec in Cargo.

Kakor sicer je bil namen širokopotesno zasnovan, vendar opažam, da ga razstava ni dosegla v polni meri. Na aranzmanu se vidi, da je bila prirejena na brzo roko in zaradi tega napravi vti neke površnosti, ki je pri takšni reprezentativni razstavi ne bi smelo biti. Najbrže je kratki rok povzročil, da na razstavi ni zastopana večina slovenskih umetnikov. Pogrešamo predvsem inozemskih slovenskih umetnikov, pa tudi domačinov veliko manjka. Razvoj desetih let slovenske moderne umetnosti je zaradi tega premalo točno označen. Premalo tudi zaradi tega, ker so razen bratov Kraljev razstavili vsi ostali le dela novejšega datuma.

Dobro sta z deli zastopana brata Kralja. Razstavljata večina stara, že znana dela. Svoje slikarske zmožnosti prenašata v svojem lastnem slogu v umetno obliko. In to je zelo važno, ker je Slovenci do sedaj tako rekoč nismo poznali. Vendar pa slikarska dela ne ogrejejo več. Njihove asketske linije se mučijo odbijajo od živahnosti ostalih razstavljalcev. Kakor so včasih trenutno močno vplivala na gledalca, so sedaj samo nekakšen uokvirjen dokument nervoznega iskanja po senzaciji. Slike so v nekaj letih tako potemnele, da jih skoraj ni spoznati. Te površnosti se pač morata otresti! Brezdvomna pa sta kot ilustratorja in sploh v praktični umetnosti zelo spretna.

Lep napredek je pokazal Gobjmir Kos. In to je dobro! Umetnik, ki se stopoma razvija, vedno veliko obeta! Njegova dela so solidna, slikarsko premišljena in se je tako reprezentativni kot slikar velikih kvalit. Tu di Trstenjak je sijajno napredoval. Njegovi akvareli in olja iz Pariza so zelo privlačna in blagodejno vplivajo s svojo mirnostjo in urejenostjo. Pilon je razstavil več del, toda žal ne tega, kar bi ga pokazalo v pravi luči. Kar je razstavljeno, so samo slikarski

poskusi, ki razen nekaj pokrajščin odbijajo. Jakac ni razstavil tega, kar bi ga reprezentiralo. Razstavljena so le malo pomembna dela. Njegova znana grafika pa je izdelana le iz njemu lastno rutino in dovršenosti. Zelo privlačni so Zupanovi akvareli. Posebno koroški motivi so silajni in gotovo bodo našli največ kupcev. Stiplovec ima le dve deli, kakor da bi bili slučajno uneseni v razstavo. Zakaj ni razstavil novih del, v katerih se je pokazal že dovršenega mojstra? Kot grafik pa gotovo spada med najboljše slovenske. Serajnik ni pokazal bistveno novega. Najboljše delo je »Tihotilec«. Olje »Deklica z oranžjo« od Ivana Kosa je zelo posrečeno in se v njem zrcali velik talent. Izmed ostalih so še razstavili Omanen, ki ima lepe pokrajine v oglju, Maleš, Cargo, Kokalj in še precej drugih. S plastiko sta zastopana samo Kralja in Dollinar.

Splošni vtis te razstave je vsekakor ta, da je to desetletje dominirala grafika. Dalje je ta razstava pokazala, da se je ekspresionizem pri nas razen nekaj izjem preživel in da vse silni v novo realistično smer. Vsekarer pa priča ta razstava o velikih potrebah obstoja umetniške organizacije in Umetniška matica je s tem prvim svojim nastopom odlično demonstrirala važnost takšne institucije.

K. K.

Dramatično društvo v Celju

Celje, 31. maja 1928.

Občni zbor Dramatičnega društva, ki vodi celjsko mestno gledališče, se je vršil dne 30. maja ob skoraj polnočnem udeležbi članstva in mnogobrojem prisostvovanju prijateljev našega gledališča. Številni poseti nečlanov dramatičnega društva je dokaz, da vlada v Celju veliko zanimanje za naš kulturni zavod. Gledališče vodi od osvojitve z velikimi žrtvami Celjsko dramatično društvo, čigar člani po večini uživajo upravičeno dober sloves igralcev in igralk.

Poročilo odbora se je raztezalo na sezone 25-26, 26-27 in 27-28. ter posnemamo iz poročila blagajnika in tajnika velike napredek na kulturnem in obzirno gospodarstvo na finančnem polju.

V sezoni 25-27 je bilo Din 75.666,65 dohodkov dočim so izdatki znašali 69.817,60 ter je imelo društvo Din 5.849,05 prebitka.

V tej sezoni, ki je začela s Cankarjevim »Pohujšanjem« v dolini šentflorjanskic, so se vzprijazili sledeča dela: Strahovi, George Dandin, Vragolija, Pegica mojega srca, Elga, Deseti brat (ljudska predstava), Obel gospe Warren, Kar hočete, »Henrik IV«, Massene-tova »Manon« ter koncerta Zilka in Sainc. Razen Pohujšanja v dolini šentflorjanskic, Elge in Desetega brata, katerega dela so bila vzprijazena z domačimi igralci, so gostovali člani ljubljanskega Narodnega gledališča. Celje je v tem letu imelo 11. premier in 2 koncerta.

V sezoni 26-27 je bilo vzprijazjenih 10 premier in sicer: Periferija, Nepošteni in Norec v domači zasedbi in režiji gg. Pfeiferja in Gradišnik-a ter Skopuh, Drugi breg, dr. Knock, Slaba vest, Joy, Mirandolina in Stalni gost z ljubljanskimi igralci. Vsa ta gostovanja je vodil iz Ljubljane prof. Šest, kateremu gre zaradi nesebične požrtvovalnosti pri aranžiranju gostovanj posebna zahvala. Blagajna izkazuje v Din 61.234,05 dohodkov in Din 59.025,05 izdatkov ter 2.209 Din prebitka.

Z ozirom na adejstvo da je imelo Dram. društvo v teh 2 sezonah od Mestne občine poleg proste kurjave in razsvetljave ter gledališkega mojstra in raznih drugih javnih korporacij le nezadostno podporo v zneskih Din 13.880 v prvi in Din 11.700 v drugi sezoni, je vzprijazitev predstav od Shakespeara, preko Molière, Goldonija, Ibsena, Shawa, do najmodernejših čeških in celo italijanskih pisateljev, vse hvale vredno ter dokazuje, da vsi naše dramatično društvo svojo kulturno nalogo v popolni meri.

Za sezono 1927-28 si je Dram. društvo angažiralo za umetniško vodstvo priznanega režiserja in modernega inscenatorja, v osebi gosp. Vala Bratine, ki je ob sodelovanju celokupnega članstva dosegel lepo število 11 premier. Med temi je bila tudi krasna predstava Cerkvenikove »Roke pravice«. V Celju smo imeli letošnjo sezono Hlapce, Mogočni prstan, Minjarja in njegovo hčer, Roko pravice, Magdo, Peterčkovce poslednje sanje, Razporeka, Vstajenje, Divjega lovca, Pasion in kot zaključno predstavo Švejka. V sezoni je bilo 26 predstav.

Čeprav izkazuje blagajna za letošnjo sezono Din 103.288,50 dohodkov so stroški vendar toliko večji, da ima društvo Din 12.814,65 deficita.

Finančno so prispevali v sezoni: Mestna občina Din 21.000, Ljubljanska kreditna banka in Celjska Posojilnica po Din 1000, Dasi je oblastni odbor mariborske oblasti za Celjsko mestno gledališče votal Din 10.000 še upravi gledališča ta znesek do sedaj ni bil izplačan.

V novi odbor so bili izvoljeni: za predsednika g. Prekoršek in v odbor: ga. dr. Kalanova, ter gg. Gradišnik, Pfeifer, Hubert, Perc, Marolt, Bele in Sadar.

»Kako pravite, če se držim postrani. Vprašate, če sem bolan? Oprostite, dragi. Mene mislite? Ne, zdrav sem! Včeraj sem bil še bolan, danes pa sem raven in Bog se usmilil onega, ki bi rekel, da hodim kot paragraf. Postavim ga pred svoj rapir in razen sumka v srce ga zadene še moje globoko zaničevanje.«

Tak je odgovor, kadar šine vame slutnja. In danes se je dogodilo! Danes popoldne ob petih, ko sem šel iz teatra! S tem je konec sezone! Ali veste, kaj se to pravi? Ne, ne veste, saj to ni mogoče. To je isto kakor sčrtati na Mars... Konec sveta v teatru... zdaj lahko zvone zvonci, svetlo reflektorji, zdaj je to že samo gesta, gesta za abonente, solidna in točna... moje-ga srca ni več zraven... Servus, zvonci, servus reflektorji, kulise, partiture in revizivji... jaz jemljim slovo od vas, ki ste mi tako ljubli in dragi kakor prva ljubezen... Zapustim vas, a se vrnem, vi to veste, ljubčki, zato prosim, nikake revolucije, nikakega upora proti moji slutnji — zato le mir!

Zdaj pridejo na vrsto drugi ljubljenci, ki so tudi vam koristni... In imenujejo se vozni redi... Ali poznate slast vseh slasti...? Gori v Moskvi-kah kabakih sem pušil pri Kitajcih

XIX. razstava Slovenskega umetniškega društva

Istočasno s restrospektivno razstavo na velesejmu se vrši v Jakopičevem paviljonu razstava del slikarjev. Nandeta Vidmarja, Draga Vidmarja ter kiparja Tineta Kosa. Kakor se na oni razstavi jasno kaže konec ekspresionizma, tako se na tej vidno pojavlja začetek novega umetniškega gledanja in ustvarjanja. Kar so ti trije razstavili, ni več iskanje in tipanje, temveč že samozvestno delo, ki s svojo solidnostjo, sprlo razmetanosti, ki smo je bili do sedaj navajeni, zelo blagodejno vpliva na gledalca.

Oba Vidmarja razstavljata dela, ki (posebno nekatera večja) pričujejo v izredni umetniški moči. Njihova dela nimajo v sebi tako zvane iskane duhovnosti, vendar pa s svojo zdravo realnostjo pritegnejo publiko-nase. Ta umetnost se je približala masi, ki jo kot tako razume in vljudi.

Početnika nove stvarnosti ne podčrtavata več programa, postala sta v izražanju že svobodnejša in širokogrudnejša. V slikarskem pogledu se čuti v njih delih nekaka vez med vzhodom in zahodom. Sprlo tega so postali njihovi slikarski problemi popolnoma svojevrstni v naši oblikovski umetnosti. Tudi tehnična obdelava slik je poleg tega solidna, kar gotovo da umetniki trajno vrednoti.

Nitju razvoj zadnjih let je naravnost presenetljiv in že lahko danes trdimo, da sta v slovenski moderni tudi za javnost prebrla zid in ju po vsej pravici lahko prištevamo med vodilne mlajše slikarje.

Kipar Tine Kos je razstavil dela, ki se slogovno povsem skladajo s slikarskimi deli. V teh delih se vidi, da se je osamosvojil. Interesantno je, kako velika sorodnost je med trojico. Razstavljene kipi so po večini žgani v terakoto, ki jim daje silno privlačno preprostost in značaj. Tudi za Kosa velja isto, kar sem trdil o Vidmarjih. Njegova umetnost je resnično doživljanje objekta; nikjer hlastanja po pretirani senzaciji. In to je moralo priti! Danes lahko zopet z velikim in upravičenim upanjem gledamo v novo bodočnost slovenske likovne umetnosti.

K. K.

„Dedek jež“

V založbi »Domačega priročnika« v Ljubljani je pravkar izšel droben zvezek mladinske lirike »Dedek jež«. Pesnik Gustav Sramša je znan iz raznih slovenskih mesečnikov. V tej zbirki je zbral več ko 20 izvirnih pesmi, ki govorijo otroškemu občutju in domisljiji. Verzi teko po večini gladko in se zlivajo v silke, ki so včasih prev plastične. Tu in tam postane nageliv, večinoma pa ima veselo, lahke motive.

„Dedek, ježek, gozdni dedek, dober dan; kaj pa delaš, kaj boš šival, ves s šivankami obdam?“

Slikar grafik E. Justin je ilustriral do zbirke s 5 izvirnimi lesorezi, ki zavzemajo posebne strani in se knjižici lepo podajajo.

Zbirka se dobiva tudi v knjižarnah in jo prika-teljem mladinskega čtiva priporočamo v nakup!

Solnce mrvtih, roman groze iz peresa Ivana Smejljova, eno največjih umetniških del povojne svetovne literature, je pravkar izšel v hrvaškem prevodu, ki ga je dal na svetlo »Zabavna biblioteka« v Zagrebu.

Vaclov Talich, sloviti dirigent, je te dni koncertiral s Češko filharmonijo na Dunaju. Izvajal je Mahlerjevo Deveto simfonijo z zanimivo kontrapunktiko, Jirakovo uverturo in Novakovo simfonično pesnitev »Večno hrepenenje«. Uspeh je bil velikanski. Dunajska kritika, ena najbolj razvijenih na kontinentu, ne more prehlvaliti Talichovega mojstrstva v dirigiranju in njegovih orkestrantov, ki so, kakor se izražajo, rojeni glasbeniki.

CREME SIMON

Čuvalite svojo lepoto kakor čuvate svoje zdravje. Vaše lice je občutljiva mojstrovina, ki je ne smete zanemarjati.

CREME SIMON

sestavljena po preizkušeni obrabi, odstrani s kože sleherni nedostatek in ohranja lepoto, mehkost in volnost ter brani, da bi se tvorile gube.

Podar š m'lo Simon
Pariz

Kopalništvo Preštanj

na reki Vag v Karpatih. ČSR. Vulk. žvepl. močvirni vrelci iz globine 1000 m (679 C). z brezprimernimi uspehi pri zdravljenju Revme — Ishiasa — Protina — Eksudatov. Idealno bivanje v hotelih. ki so direktno zvezani s kopalnicami.

Therma-Palace Ia. Pro Patria Pa. počenši od Kč 45. Krasen park, obalne in solne kopeli, zabave vsake vrste.

Poasnitja tudi glede zdravljenja v hiši: L. Schreiber, Zagreb. Akademski trg 1/II.

Kaj vem? — Koliko znam?

Odgovori na 25 vprašanj iz kemije

- 1.) Robert Boyle (Bajl, 1626—1691).
- 2.) Iatrokemija je veda, ki se je bavila s kemijskim pripravljanjem zdravil. Philippus, Aureolus, Paracelsus, Theophrastus, Bombastus, Hohenheimski. (1493—1541).
- 3.) Francoz Antoine Laurent Lavoisier (Lavoazijé; 1743—1794).
- 4.) Wöhler, 1828, s tem, da je napravil umetnihiu potom mokračevino (urin).
- 5.) Ona množina toplote, s katero se dvigne toplota 1 gramu čiste vode za 1 stopinjo Celzija (mala kalorija; velika kalorija velja za 1 kg vode).
- 6.) Aparat, s katerim se po brzini kemijskega procesa presoja kemična sila svetlobe.
- 7.) Pretvarja ga v nestrupeni reči.
- 8.) Ker je v umetni svetlobi jako malo kemično delujočih (ultravijoletnih) žarkov, posebno v svetilnem plinu.
- 9.) Katoda je negativni, anoda pozitivni pol v galvanskem elementu.
- 10.) Raztvorjanje kemičnih spojin s električnim tokom je elektroliza, spojine pa, ki se tako raztvorjajo, so elektroliti.
- 11.) Solnce.
- 12.) Substanc, katerih navzočnost nekatere kemične procese pospešuje, druge pa zopet ovira, pri čemer pa se same ne izpremenje.
- 13.) Kemični preparati, ki se v temi svetijo, ako so bili prej izpostavljeni svetlobi. So to po večini spojine žvepla s kalcijem, stroncijem ali barijem. Številke na urah in kazalci, ki se v temi svetijo, so pomazani s temi spojinami in ne z radijem, kot mislijo nekateri.
- 14.) Pepsiin je encim, ki se nahaja v želodčnem soku in ob navzočnosti solne kisline peptonizira (prebavlja) beljakovine.

Križanka „Štor“

Pomen besed:
Vodorsvno: 1. slovensko letalo, 8. elektrarna v Sloveniji, 9. kvarta, 10. stara zemljiska mera, 12. kovina, 14. nikalnica, 15. ljubljanski kavarnar, 18. grški glagol (delam), 20. ml., 21. planinski pastirji, 24. svojeročno, 25. žensko ime, 26. petarda, 29. živalski glas, 30. žensko ime, 31. glasbeni pojem, 33. muza, 36. gozd, 37. francoski pisatelj (»La vie de Jésus«), 38. okus časa, 41. trab, 43. svetopisemska oseba, 44. število, 46. povratni zaimek, 47. kazalni zaimek, 48. kapa.

Navpično: 1. moško ime, 2. filmska tvor-nica, 3. evropsko gorovje, 4. datumska k-ratica, 5. slovenski slikar, 6. predlog z zaimkom, 7. kakor 9. vodorsvno, 11. avstrijski veleizdajalec, 13. pesnitev, 16. rošada (franc. fonet.), 17. jedilno orodje, 19. del roke, 21. časovni veznik, 22. svetopisemska oseba, 23. egiptski bog, 24. mesto v Belgiji, 27. del te-že, 28. žensko ime, 29. romunska princesa, 30. moderna drama, 32. star (angl.), 34. moško ime, 35. slovenski nogometaš, 39. po-

potna, že desetkrat pregnana in od-klonjena in spet sprejeta... tudi letos bo pokrivala na potih mojih avantur mojo odlično glavo... Proračun sem! Rokavice in svilene srajce in smoking in tabatiero... in ti, o »Putnik«, pripravi mednarodni list za vlake in paro-brode, za popotnika in viteza... Spet je prišel čas, ko je treba zaslužiti slut-nji zlate ostroke, ki leže Bog si ga ve-di kje onkraj mej v tujih deželah... Ti pa, teater, oprosti! Maršalska palica leži povita v moji tornistri in kamor me povede pot, čim dalje in za čim deli, tem občutnejša bo tvoja teža, in spet se utegne zasukati, morda na novem meridianu, moja slutnja z imenom tvo-jim kot glava podlistka.

J. Krapč:

Nagelj

Rajko je zal fant. Ko pravim »zal«, nimam v mislih samo njegovega lepega lica, živahnih oči, valovitih las, ampak vobče vse, kar količkar pripomore k popolni moški lepoti. Lepa postava, lepa obleka. Vsega tega je na Rajku obilo. Le ene lastnosti, ki je tako rekoč privilegij mladega, lepega fanta, Rajko nima. Namreč — nisem prijatelj pripovedovanja po ovinkih, ampak jo

15.) Bresbarven, strupen plin, ki se pridobiva iz kalcijevega karbida in vode ter služi za razsvetljavo.

16.) Vazelin je smes pri 35—40 stopinjah Celzija topečih se parafinov, mehke konsistence, ki se pridobiva iz ostankov petrolejske destilacije (ameriški, ruski, nemški, galški petroleji) in ki se potem očisti s pomočjo žveplene kisline, sode in živalskega oglja.

17.) Potom frakcionirane destilacije iz sirovega ameriškega petroleja, ki izvira iz zemlje.

18.) Ultima consolatio corporis humani. (Poslednja tolažba človeškega telesa.)

19.) Etalni alkohol, ki je zastrupljen s metilnim alkoholom in raznimi piridinaki-mi bazami in služi le tehničnim svrham (gorigo).

20.) Potom destilacije prevrele sladkorne melase v Zapadni Indiji (Jamajka, Kuba). Vse rum, ki je pri nas v trgovini, pa je iz umetnih esenc.

21.) Ne, ker glicerina ni olje, pač pa dipri-maren — sekundarni alkohol. Kot izhoden material za tehnično pridobivanje glicerina služijo masti in mastna olja, ki so estiri al-kohola (glicerina) z mastnimi kisljinami, v glavnem palmitinsko, stearinsko in oleinsko kislino in vsebujejo okrog 10 % glicerina.

22.) Potom iztiskanja jeter od rib raznih Gadus vrst (Gadus Morrhua, G. Callarias, G. aellefinus). Vsebuje lipochrome, sledove joda in kot najvažnejši: antitrahitični D vitamini.

23.) Soli mastnih kisljin s kalcijem ali al-kalijskimi prstmi. Dobivajo se potom kuhanja (omilenja) iz masti (loj, cenene vrste olja) s lužino.

24.) Z nitrobenzonom.

25.) Ker ga je iznašel Ehrlich, ki mu je pomagal njegov asistent Hata in je bil se-danji Salvarsan 606. preparat, ki ga je na-pravil in se mu je poeidel.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

13

set, 40 slovenski matematik in astronom, 42. barva, 45. četrt neapolitanka.

Rešitev nedeljske križanke

Vodorsvno: 1. deževje, 7. Turkestan, 8. miza, 11. moka, 12. Tigrovi (zobje), 17. jo, 18. l. c., 13. Arabi, 15. Ala. — Navpično: 22. Evrazija, 3. eter, 4. Jutrovci, 5. atom, 6. unca, 9. it, 10. agorá, 11. molba, 16. ki, 14. Alpe.

Rešitev zlogovnice

1. dekagram, 2. otava, 3. lira, 4. Zumbak, 5. amonjak, 6. Nurni, 7. Njegos, 8. Irtiš, 9. stoletje, 10. Armenija, 11. Maori, 12. obžalovanje, 13. Kijev, 14. Amerika, 15. Risan, 16. Vrtača, 17. egoist, 18. Lermontov, 19. elipsa, 20. vitra, 21. Ahilej, 22. modras, 23. Uroš, 24. Salomon, 25. tožilnik, 26. Apa-tin, 27. Ninive.

Gregorčičev citat se glasi: Dožlan ni za-mo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dožlan.

udarim kar po bližnjici — dekleta ni-ma nobenega. Čudno! Pa je tako. Za-kaj? Zato, ker vkljub svojim lepim očem, lasem in postavi nima karjaže, da bi poprašal katero. Saj ga poznam že dokaj let, a da bi se kedaj čulo o kakem njegovem dekletu, ne vem. Cu-dež bi bil, če bi kaj takega ostalo skri-to pri nas, čudež, večji od konners-reuthskega. O, ta Rajko! Toda časi se spreminjajo in mi z njimi in Rajko je dobil — dekle. Kako in na kakšen na-čin? Evo vam storije!

Ob cesti, na klancu, malo višje od ti-stega korita, kjer napajajo živino, sto-ji hiša z zelenimi okni. Mala, enonad-stropna, pa čedna. Z oken padajo v ko-šatih kitah nageljni, toliko, da ne na vrt, ki se razprostira za hišo. Tod, mi-mo teh nageljev vodi bližnjica v vas, zakaj cesta se ovija okoli hriba. Po stezi hodi vsak dan Rajko, ko gre na pošto v službo. Nagelji diše opojno... za okni pa sedi Marija in živa... — Zdaj boste razumeli, koga je Rajko vzel na piko. Dan za dnem hodi tod mimo. Srčno rad bi videl Marijo in jo pobaral, kako ji je... in v tiste modre, nedolžne oči bi ji pogledal. Toda Raj-ko je plaš. Ne upa se. Poprosil bi jo za nagelj, enega izmed tolikih, ki kipe po zidu navzdol! Ali poguma ni. Trden

Ost.:

Popotna slutnja

Včeraj se je pričelo... Čisto natanko sem jo začutil, to slutnjo dahline, ki se pojavi vsako leto do malega ob istem času... — Tako je vedno! Minejo me-seci in še tedni in dnevi, sonce že sveti toplo in površnike že nosimo... Tudi Velika noč mine in nič se ni... Vse življenje poteka vsakdanje in ena-komerno... Mahoma, sredi dneva, pa stopi vame ta slutnja, ta občutek širo-kega sveta, prostornih cest, pulmanovih vagonov, ropotajočih strojev parnika... občutek popotovanja... Včas se to zgodi sredi noči, sredi spanja me pre-budi in v prvi dnevni luči se mi na-smehne. Ali pa se zgodi pod večer, sredi razgovora z znancem, razgovora, ki se suče okoli vsakdanjih stvari... O, ta slutnja dahline, ta slutnja lepote je mila in blaga človeku... Ne, ne sa-mo meni, ampak vsem onim, ki so spo-znali slast ropotajočih koles brzovlaka... Nije je dano, da z gostimi pajčolani prikrije vse trpljenje sedanosti, njej je dano, da igraje rodi pozabljenje in polni naše duše z južnim solncem, in dano ji je, da nas osvoboduje vsega mrkega, kar nam prinese vsak dan iz-nova...

Iz življenja in sveta

Usodepolen papežev križ

Med tem ko svet nestrno pričakuje prvo vest, ki bi povedala čisto določno in sigurno, kaj se je zgodilo z Nobilovo ekspedicijo, prihajajo na dan vedno nove podrobnosti iz časa njenega zadnjega poleta in druga je bolj pesimistična od druge. Najboljši poznavalci polarnih krajev povešajo glave; stari, utrjeni možakarji, ki poznajo »belo peklo Arktide« v vseh njegovih grozotah in skrivnostih, so izgubili zad-

jejo mnenje, da ni imel svoje razsodnosti v polni oblasti. Tako je hotel na Severnem tečaju izkrcati osem alpincev, da bi se peš pretočili do obljubljenih krajev. Larsu Hansenu je izjavil, da ga vzame s seboj na tečaj, če prevzame vodstvo te skupine. Izvedba takšnega načrta bi pomenila gotovo smrt devetih ljudi in je samo odobravati, da so ga alpinci kakor Hansen gladko odklonili.

Kakšni so bili vzroki katastrofe?

Eden izmed zadnjih radiotelegramov z »Italije« je javil, da je zrakoplov zelo trpel radi ledenih skorij, ki so se luščile pri zvišanji temperaturi od nje in ki so jih zračni vrtinci iz propelejev zaganjali s silno močjo znova proti plašču ter ga luknjali. Poleg tega so sporočili tudi to, da so motorji poškodovani. Če ni bilo kaj hujšega, je bil Nobile torej prisiljen, da pristane. A hipni premolki njegovih radioaparatorov kaže, da se ta pristanek v severnem ledu ali kjerkoli že ni mogel izvršiti brez nesreče.

Ta hip so na delu tri rešilne ekspedicije, ki preiskujejo zapadni del Špicbergov, kjer bi bilo še najbolj verjetno, da je »Italija« pristala, in še največ upanja, da je morda pristala brez katastrofe. V treh, štirih dneh bodo te preiskave končane — a vse kaže, da brez pozitivnega uspeha.

Kaj pravijo laški znanstveniki?

V laških znanstvenih krogih se pojavlja silna razburjenost proti ministrskemu predsedniku Mussoliniju, ki mu očitajo, da ni dal ekspedicije zadostno pripraviti in je poleg tega Nobilu ukazal, naj vzame inostrancev kolikor mogoče malo s seboj. Norvežanov pa še celo ne. Nobile je večkrat ugovarjal, da je navezan na Norvežane, ker imajo v arktičnih zadevah največ strokovnega znanja. Končno pa se je uklonil diktatu Mussoliniju, ki je hotel s samimi Italijani »osvojiti« tečaj. Za znanstvene cilje samoderžcu ni šlo; bilo mu je samo do političnih. In tako je postal skrivni katastrofe, ki je zadela »Italijo«, njeno posadko, pa najbrže spravi la ob življenje.

Lov na žive predpotopne zmaje

Šele pred nekoliko leti smo zvedeli, da bivajo na malem otoku Komodu, vzhodno od Jave, čez tri metre dolgi kuščarji, potomci nekdanjih geoloških zmajev. Med tem so organizirali razne ekspedicije, čijih namen je bil ta, da bi ujeli kakšen eksemplar teh strahotnih živali. Pravkar je izdal Anglež Burden knjigo, v kateri opisuje svoje doživljanje na takšnih lovih.

O prvem srečanju z njim pripoveduje sledeče: »Tu se je prikazal siv in velik nestvor. Zlezel sem na ugodno mesto, pri čemer sem bil zelo oprezen, da bi me ne videl, kajti oči teh bestij

so ostrejšje od oči vseh zverin. Kuščar je počasi lazil skozi grušč gorskega obronka; sonce je izžarevalo svoje poševne žarke, tako da je spremljala črna senca temno žival. Bil je pravcat fantastičen vtis; predpotopen nestvor v tej predpotopni okolici.

Požrešnost teh reptilov opisuje zelo zanimivo. Nekoč je zmaj napadel konja in si odtrgal velik kos njegovega mesa iz bokov. Drugič je drug eksemplar požrl cel zadek merjasca s kopiti in nogami vred do hrbtnične kosti. Najlažje je ujeti žival pri takšni požrtiji, ker je zelo zdržljiva in se večkrat od razburjenja zaduši, če jo zalotiš s takšnimi grizljaji v gobcu. Lov pa je silno težaven in nevar. Običajno zvbijo zverino v jamaste pasti, kjer jih potem zvežejo z vrvmi. Potreben je seveda dober metalec lasa. Burdenova ekspedicija je imela takšnega strokovnjaka, po imenu Defosse. »Malajci«, pravi avtor, »se niso drznili bližje nego na par pedit od živali. Tedaj je prišel čas za Defosseja. Hladnokrvno je stopil s svojim lasom na bojišče. To vam je bil nenavaden par, stari lovec in njegov nasprotnik, ki se je zdel ves divji in ki mu je pena dobesečno lila iz gobca. Toda Defosse je bil pameten. Prvi met ni uspel, tako je ovil vrv še enkrat z istim mirom, kakor da se vadi. Zmaj je sekal s svojimi kremplji divje okoli sebe. Defosse se je postavil čisto blizu za njim in mu vrgel laso okoli vratu. Konec vrvi smo pritrčili okoli nekega drevesa. Potem smo mu z drugo vrvo ujeli rep, da ni mogel s tem orožjem napraviti nobene škode. In sedaj je bil razorožen.

Olimpijske znamke

V počast in spomin na mednarodno olimpijado v Amsterdamu je izdala holandska pošta upravo celo serijo novih znamk različne vrednosti, kakor nam kaže slika.

Milijon ga ne veseli

Sledeča zgodba je gotovo zelo osamljena med kronikami vsega sveta. Mladi krojaški mojster Leclerc iz Roubaixa je prejel od nekega svojega klijenta namesto denarja srečko državne loterije. Nekaj dni pozneje je bral v časopisu, da iščejo človeka, ki je zadel glavni dobiček v vrednosti 1 milijona frankov. Zadel pa ga je njegova srečka. Leclerc je sklenil, da bo o stvari molčal — sam Bog vedi, zakaj mi milijon ni delal veselja. Toda klijent, ki

liko poguma? Kako ti govori! Da res: časi se spreminjajo...

»Le.« je dejala Marija potihoma. V resnici lepa noč. Prijetna, topla, božajoča majska noč. Za vasjo so peli fantje. Kratka se je zdela Rajku pot, ko je hodil ob strani nje. Kar mahoma sta bila na vrtu. Marija je skočila v hišo, on pa je šel po stezji in sedel na klopi ob koncu vrta. Čez trenutke se je Marija vrnila z nageljem v roki.

»Nate ga! Pa lahko noč! Ste že pridni...«

»Marija, počakajte! Ali pomnite, kaj ste mi rekli pred nekaj dnevi... ko sem dobil prvi nagelj? ...«

»Kaj sem rekla?«

»Rekli ste: prosite se lahko, samo...«

»In? Samo?«

»Nekaj bi vas prosil, Marija! Saj ne boste hudi, če vam povem... Marija! Tako rad vas imam... Dolgo že. Pa se nisem upal povedati. Prosil bi vas... če... če... vas smem poljubiti?«

Tedaj je stopila k njemu in mu je sepnila na uho:

»Naj bo, ker ste tako lepo prosili. Veste, Rajko... veš, Rajko... tudi jaz... oba sva bila enaka! ...«

Tako je dobil Rajko dekle in sedaj ima vse, česar treba zalemu fantu.

mu je bil srečko dal, seveda ni mogel molčati in tako je oblast zvedela za Leclerca in tako ga je tudi pozvala, naj bi šel v Pariz po dobljeno vsoto. Hočeš nočeš se je moral odpeljati in ni vedel boljšega, kakor da je denar naložil v neko banko. Od tega trenutka dalje pa ni imel nobenega miru več. Najprvo in še v Parizu ga je obiskal agent avtomobilske tvrdke, ki ga je obdelaval toliko časa, da je podpisal nakup avtomobila. Potem so prišli zavarovalni agenti in so ga tako zmešali, da se je dal še zavarovati. V popoldanskih urah pa ga je posetila elegantna dama, ki mu je odkrila, da je on nje »tip« in da si je vedno želela takšnega prijatelja. Ubogi milijonar-krojač je moral dopustiti, da ga je povedla v eleganten salon, kjer so ga spremenili v kratkem času v zlikanega gizdalina. Nato ga je dama povabila za — njegov denar v fino restavracijo, kjer ju je čakalo že kakšnih dvajset »prijateljev«, ki jih Leclerc nikdar prej niti ni videl ni.

In so se začeli gostiti in piti, da še nikoli tako. Opolnoči so ga z damo celo zaročili. Drugo jutro se je znašel sam v svoji sobi in je moral z žalostjo ugotoviti, da ga je stala ta družina malenkost 30.000 frankov. Prijel ga je takšen kes, da je kar naglo pobral šila in kopta ter ostavil Pariz in vse njegove zapeljivosti z »zaročenko« vred. Ampak v Roubaixu mu tudi že ni bilo več dobro postlano. Doma ga je čakalo nič manj nego 3000 pisem, v katerih so mu moža željne device razkladale svojo ljubezen in kupčijski ljudje svoje sijajne načrte za eksploatacijo dobljenega milijona, ne glede na številne prošice, ki so opisovali svoje težave in mole-dovali za manjša ali večja posojila in darove. Če bi hotel revež vsem ustreči, bi moral biti lastnik najmanj treh, štirih Fordovih premoženj. Pravijo, da se mu v možganih mračilo in da hoče po vsej sili nadaljevati s svojim krojaškim poslom v istih okoliščinah kakor prej. A o svojem milijonu noče niti slišati.

Plevnja s kolesom

Neki danski agrarec je izumil zanimiv način čiščenja obdelane zemlje od plevlja. Plevlici vstijo med dvema kolesoma, pri čemer imajo obe roki prosti. Njih delo zalcže tako dvakrat več nego po običajnem načinu.

Čebela na delu

V laboratoriju za čebelarstvo v ameriškem poljedelskem ministrstvu je napravil prof. Leroy Miller zelo interesantne poskuse, da ugotovi, koliko zmore čebela s svojim delom. Uporabil je posebne oznake za posamezne čebele delavke in pa električen aparat, ki je registriral prihod vsake čebele v panj. Miller je dognal na ta način, da se od 2.434.666 čebel, ki so zletele iz panja, nekaj več nego 3% niso več vrnili. To so žrtve hipnih viharjev, prevelike utrujenosti, ptič i. dr. V svojem življenju izleti čebela delavka približno 3165krat in nektarja nabere okroglo 800 miligramov. Treba je torej 567 čebel, da naberejo funt nektarja ali več nego 1000, da spravijo funt medu v panj, kajti dva funta nektarja izdaja za funt medu. Uspehi posamezne čebele torej navzlic vsej pridnosti niso bogve kako veliki, ali skupno delo dela čudeže.

Valovna nprav elektrike dognana

Fizikoma Davisonu in Gernerju se je slednjič posrečilo, da sta s pomočjo kovinskega kristala razklonila električni tok in dokazala, da je elektrika v bistvu neko valovanje. To doznanje bo morda postavilo na glavo vse naše dosedanje pojmovanje o tej stvari. Dokazalo bo morda, kaj je elektrika.

O slednji se je sedaj domnevalo, da sestoji iz neskončno majhnih sestavnih delcev, ki jim pravimo elektroni. Ti teko po žicah in tvorijo na ta način električni tok. To pojmovanje elektrike je sedaj utrpelo hud poraz. Z genijalnim poizkusom sta imenovana fizika dokazala, da je elektrika sorodni pojav kakor svetloba.

Ze Frauenhofer je opazil, da se svetlobni žarki, ki pronicajo skozi prav tanke špranje, uklonijo in da se na zaslonki mesto ene same črte pokaže več svetlih črt. To je opazil čisto slučajno. Gledal je nekoč skozi kurje pero proti luči in je videl plamen v mavričnih barvah. Bela svetloba plamena se je v finih presledkih med dlačicami peresa razklonila v vse mavrične barve, katere tvorijo kakor znano belo svetlobo. Da bi dosegli ta efekt, so pozneje fi-

ziki uporabljali fine umetno napravljene mrežice, ki so pa odpovedale, če so bili žarki, ki naj bi jih razklonile, prav kratki. S takšnim razklonom je doslej vedno uspel dokaz, če so ti ali oni žarki valovne ali nevalovne naravi. Röntgenske žarke se je posrečilo razkloniti z kristalom, ki se po svojem sestavu ponaša kakor silno fina mrežica. Čije zanke so posamezni molekuli. Na isti način je uspešno Davisonu in Gernerju razkloniti elektronske toke in dokazati, da tudi ti niso nič drugega kot valovanje — da torej sestoji elektrika samo iz elektronskih valov.

Dokaz je sprožil celo vrsto novih vprašanj. Kako naj si na pr. razlagamo radijeve beta-žarke, kako katodne žarke itd., po novem načinu? Na vsa ta vprašanja bo treba dati točne odgovore šele potem ko bo fizika ovrgla sedanjo teorijo o elektriki ter jo nadomestila z popolnejšim znanjem.

Mlada plavalka

Mlada Suzana Camus je zmagala v Parizu na plavalni tekmi na 50 m, ki so jo priredili za dekleta pod 15. letom. Plavalca je tako dobro, da ji prerokujejo vsi sijajno karjiero v plavalnem športu.

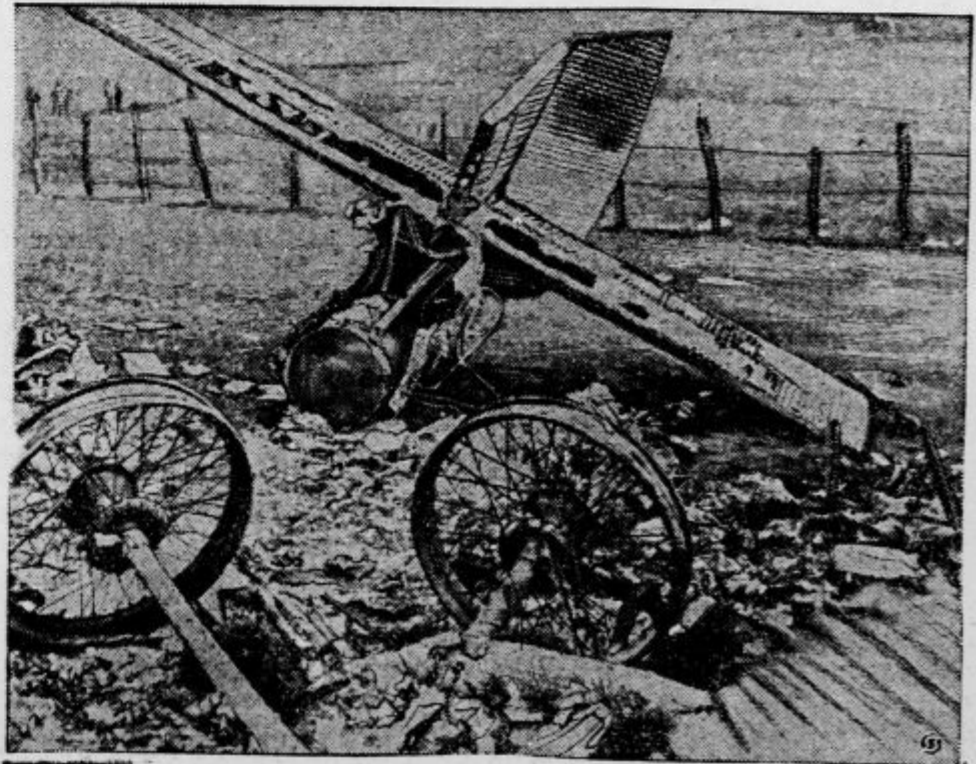

Birmanske obleke

svilene, etamin, popelin v veliki izbiri ter vseh velikosti že od Din 90 naprej kupite edino le pri tvrdki BELIHAR & VELEPIČ

Ljubljana, Mestni trg 13.

— Oglejte si izložbe! —

Katastrofa nemškega letala

Potniško letalo »D 583«, ki vozi med Dortmundom in Frankfurtom, je padlo pri Radevormwaldu na tla in se zgorelo. Pilot in dva potnika so zgoreli. Slika nam kaže ostanke letala.

Ga. Karlota Nobilova

Žena generala Nobila, ki čaka s strahom vesti o usodi izžubljene zrakoplova.

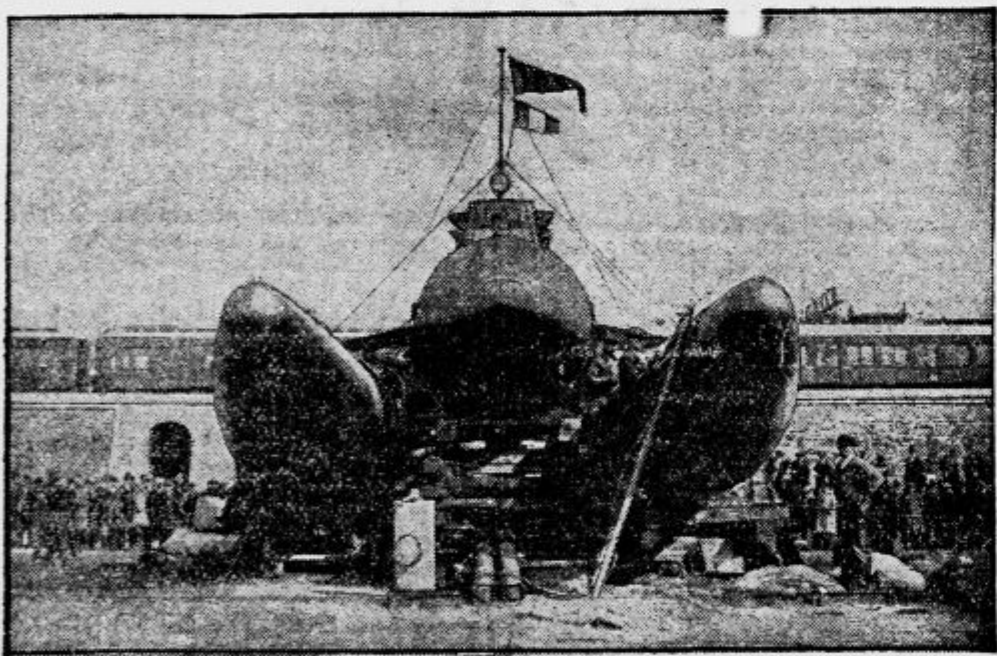
njo nado, da bi se kdaj odkrila usoda ponesrečenega podjetja. V to pesimistično razpoloženje se vmešava hida praznovoverja. Posebno vlogo igra pri tem

papežev križ.

Znano je, da je imela Nobilova žena pred odhodom svojega moža hude sanje, radi katerih je prosila moža, naj nikar ne jemlje s seboj tega papeževga daru in raj ga ne vrže na Severni tečaj. Nobile ni uvaževal te prošnje. Posadka in drugi ljudje so opazili, da je bil pred zadnjim startom zelo nervozen in potlačen, kakor da ga navdajajo hude slutnje. Ko se je prikazal zadnjikrat pri oknu gondole, se je nasmejal s čisto spačenim, utrujenim smehom, s smehom, v katerem ni bilo niti sence zmagoslavne zavesti. O tem smehu izjavljajo vsi, ki so ga videli, da ga ne bodo nikoli pozabili. O takšnih stvareh si šepečejo danes špicbergenški lovci in rudarji ter ugibajo vse mogoče.

Fantastični načrt.

V zadnjih časih je snoval Nobile prav čudne načrte, ki še bolj potrju-

Ladja, ki drsi na morju

Neki francoski inženjer je zgradil to nenavadno povodno vozilo, ki se ne pogreza v vodo, temveč drsi po njeni površini. V kratkem bo poskusil z njim vožnjo preko Atlantskega oceana. Ladja izgleda tako, kakor da bi znala tudi leteti. Baje pa drevi z neznansko brzino.

sklep napravi jutraj: danes se zgodi! Pa gre mimo oken, sliši Marijo, kako govori v sobi, in... nagelji se smejejo... strah zapre Rajku usta. Ubere jo dalje... in kakor je danes, tako bo jutri, pojutrišnjem...

Tudi danes je že v postelji sklenil, da spravi besedo iz sebe in poprosi za nagelj. Skrbno se je oblekel, počesal lase kar najlepše in — v božjem imenu... Da bi te! Marija je pri oknu; zaliva. Ko začuti korake, dvigne glavo... Lepa je, ta Marija. Lica — nagelji, lasje — žarki, oči — nebo. Rajku prihaja vroče. Pogleda se srečata. Hoče govoriti, a jezik mu je kakor prilepjen... Zdi se, da je uganila željo, ki mu leži v srcu, a se ne upa na dan. Reši ga:

»Dobro jutro, Rajko! Moji nagelji vam ugajajo, kaj ne?«

Taka toplota je v Marijinem glasu. Kakor žamet je njena govorica. Rajko je presrečen. Jezik se mu razveže.

»O, pa še kako mi ugajajo! Kolikokrat sem vas že mislil prositi, pa —«

»Pa?« vprašuje dekle.

— pa se nisem upal, Marija! — spravi končno iz sebe.

»Oh, vi! Saj ni taka reč, nagelj. Zato vendar rastejo. Sicer pa, prosite se lahko, krasti se ne sme!... Katerega

pa?« vprašuje porednica z usti in očmi. Res v zadregu ga spravlja.

»Enega. Naj bo že kateri hoče. Vsi so lepi. Za spomin in... jaz tako ljubim cvetice, posebno nagelje in —« še bi rad kaj povedal, pa mu ne gre. Gleda kito, ki pada po zidu in ročico, ki tiptje cvetove in išče, katerega bi odtrgala. Gleda njene modre oči in skraj izgublja zavest. Prav nič ne ve, kako je prišel na pošto, z razcvelim nageljem v gumbnici. Toliko pač: ko se je dotaknil njene roke, ga je prešinilo kakor elektrika. Toda občutek je bil prijeten, mehek, slahek...

Mlada poštarica, koleginja, se je zavzela:

»Oho, danes pa z nageljom!... Čas se spreminja... Nu, bomo že videli in — slišali!«

Nekaj dni nato sta se srečala na cesti. Zvečer; on iz službe, ona po opravkih.

»Dober večer, Marija!«

»Dober večer! Kje imate moj nagelj?«

»Doma. Spravil sem ga v škatlico, za spomin.«

»Tako? Lepo. Pa dobite jutri drugega, če hočete?«

»Kaj pa nocoj? Ali smem iti z vami, Marija. Tako lepa noč je nocoj...«

(Križ božji; le odkod je vzel fant to-

Srbski kmetje v krempeljih grdih oderuhov

Že leta in leta jih vladne stranke vlečejo, da jim bodo pomagale

Eno izmed glavnih političnih vprašanj v Srbiji tvori problem razdolžitve kmeta. Srbijski kmet je v mnogih kraljih po volni popolnoma zapadel v roke oderuhov in se nahaja danes v naravnost obupnem gospodarskem položaju. Razni konzorciji, privatniki in banke imajo srbskega seljaka popolnoma v krempeljih. Večina teh kmečkih dolgov je izdana na menice, na katere se plačujejo naravnost strašne obresti, 40 odstotkov je normalno, a v mnogih slučajih dosega obresti 50 do 60 odstotkov in še več.

»Zelenaci«, kakor imenuje srbski seljak oderuha, držijo menice, ki igrajo tudi pri volitvah veliko vlogo, trdno v svojih rokah. Nič izrednega ni, da bogati kandidati pokupijo po okrajnih menicah najuglednejših kmetov in potem pritiskajo z njimi uspešneje nego z vsakim drugim agitacijskim sredstvom. Ta metoda razkriva tudi talnost marksistarske poslanske izvolitve in v Narodni skupščini s prstom kažejo na posameznike, ki so dobili mandat, ker drže v svojih rokah veliko število kmečkih menic. Nedavno so listi poročali iz Sabca, kako so tamkajšnji radikalni in demokratski velikaši deloma z uspehom skušali preprečiti, proti obema strankama naperjen zbor na ta način, da so po vaseh prešli z iztožbo meničnih dolgov. Mnogi računajo, da gre do v milijarde vsote, ki jih srbski kmet dolguje oderuhom; ako se pomislijo še strahovit obrestna mera, potem razumemo, zakaj je pri prošlih volitvah bilo največje agitacijsko sredstvo i radikalov i demokratov v Srbiji, da se bodo razveljavili kmečki dolgi.

Volitve so prošle, a g. Vukčević in njegovi so na obljube popolnoma pozabili. dokler ni nastal v Srbiji nov pokret, kmečko gibanje, ki ga vodijo radikalni disidenti in pa zemljoradniki in ki postaja obema vladnim strankama zelo opasno. Pod pritiskom tega pokreta je stopilo vprašanje ureditve kmečkih dolgov zopet v ospredje. Med obema vladnima strankama je prišel originalni konkurenčni boj, kdo bo mogel sebi pripisati zaslugi za zakon o razdolžitvi seljstva. Zmago so zaenkrat odnesli demokraci. Karakteristično je, da se vlada sama ni upala izdelati tozadnega zakonskega projekta, temveč da je pristala na to, da tak načrt izdelal poslanec Kosta Timotijević, eden izmed demokratskih prvakov.

Te dni je g. Timotijević dogotovil svoj projekt »zakona o dolgovih in razdolžitvi poljedelcev«, ki je zamišljen kot obli državnega zakona. Projekt je interesanten po svoji vsebini in je važen z ozirom na celokupno gospodarsko stanje v državi. Nanaša se sicer na poljedelce v cel državi, toda prirojen je za specialne prilike v Srbiji ter predstavlja na eni strani poskus olajšati neznošenje denarne obveze srbskega kmeta, na drugi strani pa rešiti »zelenacema«, kar se reči da, po velikem delu na državne stroške.

Načrt je razdeljen na tri glavne oddelke. Prvi vsebuje določbe o likvidaciji dosedanjih kmečkih dolgov, drugi predloži odredbe glede bodočega zadolževanja poljedelcev, tretji pa predvideva posebno državno pomoč za poljedelske kredite.

Likvidacija dosedanjih kmečkih dolgov

Zakon se nanaša le na one dolgovce, za katere je poljделец prejel gotovino. Dolgovci pri Državni hipotekarni banki, pri Narodni banki, pri Poštni hranilnici in pri poljedelskih zadrugah ter zadrugah za poljedelske kredite in pri okrajnih fondih so izvrženi. Za likvidacijo kmečkih dolgov se uvaja neke vrste moratorij. Nemenične dolgovce je poljделец (ako niso dogovorjeni ugodnejši pogoji) dolžan izplačati tekom petih let, in to vsako leto po eno petino. Obresti ne smejo biti večje od 12%, katerim se sme pristeti še dogovorjena provizija največ 2 odstotka. Kdor zamudi dva plačilna roka, od tega sme upnik zahtevati izplačilo celokupnega zneska.

Za menične dolgovce veljajo isti roki, istočasno pa dobi menični dolg, ako je kontrahiran pri denarnem zavodu, značaj hipotekarne obveze. Na take menice bo dajala Državna hipotekarna banka denarnim zavodom na njihovo željo v tekočem računu kredit do 80 odst. menične vrednosti. Ako so upniki privatne osebe, pa niso svoje terjatve priglasiš davčni oblasti v svojih davčnih napovedih, izgube pravico tožbe za te terjatve. Ako je poljделец, ko stopi zakon v veljavo, že obsojen zaradi denarnega dolga, se eksekucija odgodi za eno leto.

Bodoče zadolžitve poljedelcev

Projekt predvideva, da se more poljделец v bodoče za gotovino na menico zadolžiti le pri poljedelski zadrugi in zadrugi za poljoprivredni kredit, pri Poštni hranilnici, pri Državni hipotekarni banki in pri Narodni banki in to le po maksimalni obrestni meri do 12 odst. in provizije 2 odst. Druge menice so neveljavne.

Državna pomoč za poljedelski kredit

V svrhu financiranja moratorija za poljedelske dolgovce predvideva Timotijević projekt obsežno državno pomoč. Predvsem predvideva neke vrste razprodajo državnega premoženja. Vlada se pooblašča, da proda veliko državno tovarno sladkorja v Beogradu in da v zakup za dobo do 90 let ogromno državno veleposestvo Belje, nadalje, da razparcelira in proda državna zemljišča, v kolikor ji niso nujno potrebna. Denar iz teh operacij gre fondu za poljedelske kredite, kateremu naj se tudi izročijo polovica državnega deleža na dobičku Narodne banke, polovica čistega dohodka Poštne hranilnice in državne Hipotekarne banke ter polovica dohodkov državne razredne loterije. Povrh se še vse oblasti in hranilnice obvežejo, da morajo dve tretjini svojih denarnih sredstev izročiti poljedelskim zadrugam za poljoprivredne kredite svojega teritorija. Oblastne hranilnice ne smejo neposredno poedincem dajati nikakih kreditov več, niti na solidarno obvezo, niti na skupno jamstvo, niti na lombard. V bodoče se smeta v enem in istem kraju ustanavljati tudi po dve zadrugi za poljoprivredni kredit.

Projekt podrobno predpisuje, kdo je v smislu zakona poljделец in odreja, da od dajajo o tem spricavalo občinske oblasti.

dar pa tudi s sedanjim položajem ne sme biti povsem zadovoljnih.

Po vseh treh referatih se je razvila obširna debata, ki so v njo posegli bratje: dr. Kovačič, dr. Fux, Djikić, Svaizgar, dr. Murlik, Brozović, dr. Dragić, Bajželj, Siber, Muzić in brat starosta. Po sklenjenih besedah br. Prunka se je sklenilo, da se mora po vseh župah vse storiti za razširjenje sokolskega tiska bilo mladinskega, bilo članskega in strokovnega. V to svrhu se mora storiti trdna in dobro delujoča sokolska novinarska organizacija v posameznih društvih, župah in pri savezu. Glede mladinskega tiska so bili napravljeni še posebni sklepi, ki bodo imeli, ako se posreje gospodarska izvršitev, velik pomen za razširjenje mladinskih glasil.

Važen je bil referat br. dr. Kovačič iz Maribora: Sokolstvo in dnevni tisk. Poročevalec je najprej prikazal, kako se je tekom let tvorila pri slovenskem dnevnem naprednem časopisu sokolska rubrika ter je izrazil željo, naj bi se čim prej poskrbelo, da se obstoječe razširi in tako izpopolni, da bi časoma dobili pri vseh večjih listih v državi posebne sokolske priloge, ki naj služijo za obveščanje široke jugoslovanske javnosti o delovanju Sokolstva. Slovensko časopisje pa naj pri tej akciji prednjači, kakor je že dosedaj. — Vsi tozadnji predlogi poročevalca so bili po kratki razpravi soglasno sprejeti.

Po razpravi in sprejetju osnove za novi pravilnik o sokolski poročevalski službi, ki ga je tolmačil br. Silber, je poročal savezni prosvetar br. Jeras o knjigi, ki je namenjena jugoslovansko Sokolstvo izdati o priliki desetletnega obstoja naše države. V njej naj bi bilo razvrščeno vse ono ogromno gradivo, ki nam priča, kaj so storili jugoslovanski Sokoli za razvoj jugoslovanske države misli pred, med in po vojni. Tudi v tem pogledu je bilo doseženo popolno soglasje, kakor je zaključil br. starosta dobro uspešno zborovanje z pozitivno in koristno delo in akorajšnje svidenje na prihodnjem zboru sokolskih novinarjev.

Občni zbor Jugoslovanske sokolske matice se je vršil v sredo, 30. maja, v prostorih JSS. Zbor je otvoril predsednik upravnega odbora br. dr. Šubic, ki je podal poročilo o dosedanjem delovanju zadrug. Izdal se je dosedaj troje sokolskih knjig: J. Bajželj: »Vežbe za deca«, »Slovarček strokovnih terminov izrazov« in »Sokolski pesmarico« pod uredništvom br. Ferda Juvaneča. Zanimanje za Sokolsko matico med članstvom sokolskih društev ni bilo baš zadovoljivo, zato se tudi njeno delovanje radi pomanjkanja denarnih sredstev ni moglo tako razmahati, kakor bi bilo nujno potrebno. Zadruga poseduje precejšnjo zalogo knjig in ima tudi nekaj denarnih sredstev, za pa do delo nikakor ne zadošča. Blagajniško poročilo je podal br. Parzer. Občni zbor je odobril poročilo, kakor so se vršile vo-

lne sovrage upravnega in nadzornega odbora, ki so izpadle naslednje: predsednik br. Gangl, podpredsednik br. Kajželj, tajnik br. Svaizgar, blagajnik br. dr. Fux, odbornika br. dr. Fran Kander in Vilko Kutec. V nadzorni odbor so bili imenovani br. Franke, Kostančič in Simončič.

Ljubljanski Sokol. V izpopolnjenem poročilu o jubilejni javni telovadbi Ljublj. Sokola v nedeljski številki našega lista naj še omenimo, da je pri telovadbi s priznanim marljivostjo sodelovala godba Dravske divizijske oblasti pod osebnim vodstvom gospoda višjega kapelnika dr. J. Cernina.

Javna telovadba coljskega Sokola se bo vršila v nedeljo dne 10. junija popoldne na dvorišču mestne osnovne šole.

Sokolski praznik v Mariboru. V dnevi 16. in 17. junija bo, po pripravi sodeč, največja sokolska prireditev v Mariboru po velikem pokrajinskem zletu l. 1920. Poseben zletni odbor je na delu, da zlet čim dostojnejše izvede. Na sporedu so tekme, ki se jih udeležijo do 800 tekmovalcev, 16. junija zvečer akademija v Narodnem domu, na glavni zletni dan 17. junija pa povorka po glavnih ulicah, ob 15. velika javna telovadba na prostoru I. SSK »Maribora«, zvečer pa koncert na vrtu Narodnega doma. Prijavljena je velika udeležba iz vseh 33 društev mariborske župe.

Sokolska župa Strossmajerjeva s sedežem v Ostilju priredi v nedeljo 3. junija svoj prvi župni zlet v Vinkovcih, kjer razvije vinkovsko sokolsko društvo svojo zastavo. Sodelovanje so obljubile sosodne župe Beograd, Zagreb, Novi Sad, Bjelovar in Tuzla. Vlado bo zastopal na zletu minister vojne in mornarice, minister prosvete in narodnega zdravlja. Poleg sokolskih oddelkov vseh kategorij nastopi tudi del osiške in vinkovske garnizije ter mornarici iz Boke Kotorske. Osiješka župa je svoječasno ob prihli hrvatskega separatističnega gibanja zelo trpela na cepljenju vrst, nato pa je po reorganizaciji pričela delovati s podvojeno silo. Delo je sedaj tako dač dozorilo, da se je lahko mislilo na prireditev prvega župnega zleta.

Narajalski zlet mostarske župe v Dubrovniku. Dne 3. junija se bo vršil v lepem in zgodovinsko pomembnem Dubrovniku prvi zlet narajalske župe Aleksa Šantića, kjer bo sodelovala tudi sokolska mladina iz mesta in bližnjih naselij v polnem številu. Slavnosti bodo otvorene z raznimi telovadnimi akademijami na predvečer, drugi dan pa se bo vršil ves javni nastop narajalske in sokolske mladine na stadionu v Lapadu. Sokolska mladina, dijaštvo in narajalski bo najprej tekmoval, nakar se izvede popoldanski program zleta. Pri prireditvi bo sodelovalo večje število sokolskih pihalnih godb, prirejem bo sokolska razstava, po završeni javni telovadbi pa se vrši na Šetalištu kralja Aleksandra velika narodna veselica in zabava z raznimi zabavnimi točkami, ki jih izvede narajalski sokolski društvi, JSS bo zastopal br. Jeras.

Dopisi

Radevlija. Danes se bo vršila velika efektivna tombola Sokolskega društva v Radevliji. Do pol 4. ure popoldne je še čas seči po tablicah, ki prinese lahko glavni dobiček: krasno spalno opravilo iz trdega lesa, lepo rejeno kravo, živalni stroj ali kolo in poleg tega še neštete druge lepe in drage dobite. Torej ne zamudite prilike, ki vam nudi za mali denar res vredne stvari.

PETROVČE. Znano jugoslovansko gostoljubnost sta zopet posvedočila gospod in gospa Krapež, restavraterja v ljubljanski »Zvezdi«, s brezplačno popostitvijo učencev VI. razreda petrovške osnovne šole povodom izleta v Ljubljano dne 23. maja. Za svojo dobrodušnost napram šolski mladini blagovolita sprejeti prirčno zalogo od upravitelja osnovne šole v Petrovčah.

OPLOTNICA. Čebelarica podružnica za kmetijsko srez priredi prihodnjo nedeljo, dne 10. junija t. l. s pričetkom ob 9. uri dopoldne celodnevni čebelarški tečaj pri čebelnjaku g. Josipa Srebrca. Tečaj bo vodil predsednik Zveze čebelarških podružnic za mariborsko oblast g. H. Petermel. Dobrodošel vsak, ki se zanima za čebelarstvo.

SV. JURJ OB ŠČAVNICI. Sokolski odsek pri Sv. Jurju ob Ščavnici naproša vse one, ki so prejeli nabiralne pole za nabavo telovadnega orodja, naj blagovolijo poslati prispevke najpozneje do 10. junija po priloženi polovnici. Ponovno prosimo, da nam po možnosti pomagajo. Odbor.

SV. PETER POD SVETIMI GORAMI. Tam pod Svetimi gorami v lepi romantični sokolski dolini leži precej pozabljen kraj Sv. Peter. In vendar je ta lep kraj tako pripraven za letoviščenje, ki si iščejo po trudnem delu počitka in miru. Dve mali rečici Sotla in Bistrica nudita posetnikom dovolj kopalne priročnosti. Krasne zelene točke za ljubitelje turizma in solca so bližnje vinske gorice, da bi izšli grad itd. Grebeni Sv. Gora, polni zdravilnih ultraviolettih žarkov, so pospeševalci zdravja posebno za bolne na pljučih. Kraj ima vodovod z izborno gorsko pitno vodo. Letoviščarjem so na razpolago krasna solčna stanovanja z izvrstno brano po zelo nizkih cenah. Za zvezo z ostalim svetom skrbijo avtomobili na vse strani. Iz Sv. Petra v Rogaske Slatine in Grobelno dve uri, dalje v Zagreb preko Krapinskih toplic in Klanja dva uri, v Brezice preko bizelskih holmov ena ura. Skratka, Sv. Peter pod Sv. Gorami naj bo posetna točka za letošnje leto. Kdor bo enkrat okusil dobroto bivanja v tem divnem, romantičnem kraju, polnem solca in zdravja, ta se bo vračal leto za leto in naše dobro slovensko ljudstvo ga bo sprejelo kakor brata in mu s svojo ljubeznivostjo napravilo bivanje za užitek.

CRNA PRI PREVALJAH. Naše sokolsko društvo je uprizorilo na svojem odru dne 20. maja igro »Španska muha« v režiji br. inž. Uršiča. To je bila letos že tretja igra, če izznamemo pomočvot ene prejšnjih. Vloge so bile jako srečno

razdeljene, igralci pa nad vse zadovoljni. Prvo vrsta na sta bila kot gospod in gospa Celin br. Ledinek in gdč. Korenova. Dosti smeja je povzročil br. Maubier v vlogi mlajšega Zorca. Pripravljen se zopet nova predstava. Imamo lep oder s pridnimi igralci, vzorno vplajeno halizmo v rokah br. Zupana in niz predvidenih predstav, tako da lahko rečemo, da se je z letošnjim letom prosvetno delo našega društva povzpelo na isto stopnjo kakor naša telovadba.

SV. LOVRENC NA POM. Tukajšnje Sokolsko društvo je priredilo na binkoštni ponedeljek ljudsko igro »Deseti brat«, ki je v splošnem bila prav dobro izvedena. Zaenaka za to gre predvsem režiserju in vsem igralcem, ki so svojo nalogo izvršili za naše razmere prav častno in zadovoljivo ter s tem dokazali, da se dajo z malimi razpoložljivimi sredstvi doseči prav lepi uspehi. Zahvala pa velja predvsem onim igralcem — nesokolom, ki se iz prijaznosti in veselja sodelovali ter pripomogli k tako lepemu uspehu. Ljudstvo je napolnilo dvorano do zadnjega kotička, kar je za naše razmere nekaj izrednega ter je z zanimanjem in odobravanjem sledila poteku igre. Igra se bo predvidoma ponavljala v nedeljo 10. junija, da si bodo tudi ostali, ki sedaj niso mogli dobiti prostora, ogledali to res lepo ljudsko igro.

»Kaj je s tvojim konjem?«
»Noče vtiči, pa gre vedno ritensko!«
»Nu, tedaj ga pa narobe vpreži!«

Izjava

Podpisani Lenart Pačnik, Filip Lesnik, Mihael Glasenčnik in Jurij Pačnik, vsi posetniki v Razborju pri Slovenjgradcu, smo dne 18. decembra 1927, podpisali vlogo, v kateri smo žalili našega šolskega upravitelja Stefana Rataja ter to vlogo odposlali velikemu županu mariborske oblasti v Mariboru, zaradi česar so bile zoper njega uvedene poizvedbe.

Prepričani smo se, da smo s to vlogo gospodu upravitelju storili krivico, obžalujemo to dejanje ter se gospodu upravitelju zahvaljujemo, da je odstopil od zasebne poizvedbe.

Slovenjgradec, 2. junija 1928.
Lenart Pačnik, Filip Lesnik, Mihael Glasenčnik, Jurij Pačnik.

Sokol

Zbor sokolskih novinarjev v Ljubljani

V nedeljo se je sestalo v Ljubljani sokolsko novinarstvo. Zbrali so se bratje zastopniki sokolskega tiska iz Beograda, Zagreba, Osijeke, Mostarja, Maribora, Celja, Novega mesta in končno vsi iz Ljubljane, da se na svojem prvem sestanku porazgovorijo in dogovorijo za nadaljnje smotreno delovanje kot novinarji med Sokolstvom. Za to sejo je bilo pripravljeno nekoliko referatov, ki so seznaili prisotne o stanju sokolskega tiska vobče, o delovanju sokolske poročevalske službe med članstvom in v javnosti ter nekoliko predlogov, kako delo razširiti in poglobiti. — Z dosedanjim začetim delom v vseh oziirih smemo biti le deloma zadovoljni, nadaljnji uspehi so odvisni od marljivosti in poštvalnosti sokolskega novinarstva in celokupnega članstva.

Sestanek je otvoril brat starosta JSS Gangl, ki je pozdravil vse prispele sokolske novinarje, nakar je povzel takoj besedo prvi referat, br. Bajželj, da pojasni dosedanje delo, ki je bilo storjeno na polju sokolskega mladinskega tiska. Kakor znano, izdaja Učiteljska tiskarna v Ljubljani list za sokolski narajalski, »Sokolčica« in list za deca »Naša Radost«. Oba lista prinašata članke in drugo gradivo v slovenski in srbo-hrvatski, imata sedaj že nekaj stalnega sotrudništva, vendar pa obstoji želja, da bi se krog sodelavcev razširil, kar naj JSS potem svoje novinarske organizacije uredi. — Kot drugi referent je bil določen urednik »Sokolskega Glasnika« br. Silber, ki je zbranil delegatov pojasnil najprej historijat preosnove tega lista v letu 1928. Nato so se podrobno bavili z dosedanjimi uspehi preosnove in pokazali na dejstvo, da število naročnikov — posameznikov raste, število skupnih naročil pa je nekoliko nazadovalo. V splošnem se je sicer število naročnikov na »Sokolski glasnik« od lanskega leta dvignilo, vendar bo treba po nekaterih župah in po mnogih društvih še mnogo dela, da se doseže primerno, številu celokupnega članstva odgovarjajočo tiražo. Glede oglasov za list je bil dosežen primeren uspeh le iz Slovenije, četudi se nudijo ravno v tem pogledu društvom mnoge ugodnosti. — Ako pa naj postane »Sokolski Glasnik« celo tednik, kar zahteva že sedaj cela vrsta društev, je nujno potrebno, da se stori vse za materialno osiguranje bodočega tednika. — Isti poročevalec je nato kratko referiral tudi o stanju »Prednjaka«, nakar je pojasnil savezni gospodar br. Čobal gospodar. stanje saveznih glasil, ki je sicer mnogo povoljnije kot je bilo poprej, ven-

Touring voz	Din 76.000.—
Roadster	> 75.000.—
Sedan	> 86.000.—
Sport Sedan	> 89.000.—

PRI ISTI NIZKI CENI

JE TA MODERNI VOZ Z 6 CILINDRI IN ZAVORAMI ŠE MOCNEJŠI IN LEPSI.

Vsok hladilnik v modernem slogu, nižja chassis, Fisherjeva karoserija napravijo PONTIAC-a odličnejšim in elegantnejšim. Graditelji PONTIAC-a so združili s tem tudi mehanična izboljšanja, tako da je mogoče sedaj opravljati PONTIAC-a še lažje kljub večji moči — pri isti ekonomičnosti v obratovanju.

Tisoč kupcev, kateri iščejo le zanesljivo 6cilindrski voz, izberejo PONTIAC-a. Vedo, da ima edino-le PONTIAC izmed vseh vozov iste kategorije tako dovršeno konstrukcijo, toliko lepo zu-

nanjost in bogato opremo in vse to pri skrajno nizki ceni.

Oglejte si samo ta voz! Opazili boste takoj izredno linijo, izbrane barve, najboljše notranje opreme in skrajno dovršenost najmodernejšega motornega vozila. Ugotovili boste vse te prednosti pri razločitvah odprtih in zaprtih modelih tega voza.

Naš avtoriziran zastopnik Vam bo vsak čas radevolje predvedel na Vašo željo ta voz. Zahtevajte gu, nižja chassis, Fisherjeva karoserija, poskušno vožnjo.

PONTIAC SIX

PROIZVOD GENERAL MOTORS

Glavno zastopstvo in zaloga rezervnih delov

V. & M. BAREŠIČ & Co.

ZAGREB

Kraljice Marije 34. — Tel. 27-44.

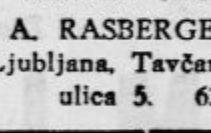
LJUBLJANA

Dunajska cesta 12. — Tel. 2292

Gramofoni nisti pozor!

15 in 17 cm široke gramofonske plošče, ki igrajo delj kakor 20 cm in stane 1 centimeter samo 1 Din, ne dobite nikjer, a prvovrstne plošče znamk »His Master's Voice«, »Odeon«, »Columbia«, »Polydora«, »Homokord«, »Fonotipia«, dalje ameriške, francoske, plošče samo pri gramofonski trdki A. RASBERGER, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 5. 6301-a

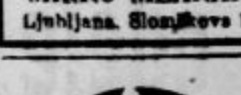
MR. BAHOVEC PLANINKA

zdravilni čaj prenavlja, bistri in osvaja kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje črevesa, naplavljenost, obolenja mokracne kisline, jeter, žolca in žolčnih kamen. Vapodnja apert in izborna učinkuje pri arteriosklerozii.

»Planinka« čaj je pripravljen v plombranih paketih po Din 20 s capisom protivajala. Lekarna Bahovec Ljubljana, Kong. trg (Dobi se v vseh lekarnah.)

Vreče

ovrta in rabljene vreče za uto za embalažo ima vedno v zaloz MIRKO MLAKAR Ljubljana, Slomškova 1

T. SOKLIČ MARIBOR

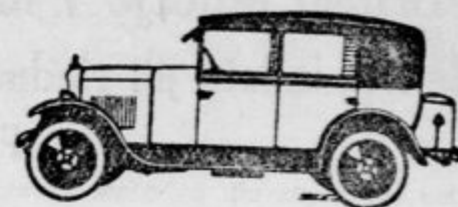
Pozor obiskovalci Ljubljanskega velesejma!

Avtomobilske in motociklske interese vlijudno vabimo na ogled velike razstave svetovnoznanih, kvalitetnih avtomobilov: limuzin in odprti; osebnih in tovornih PEUGEOT, od najmanjšega do največjega. ESSEX SUPER - SIX ameriških 6cilindrskih. AUSTRO - FIAT 1 3/4, do 2-, 3- in 5tonskih.

Na zalogi svetovnoznani sportni avtomobil BUGATTI in AMILCAR VSI REZERVNI DELI STALNO NA SKLADIŠČU. NAJNIZJE BREZKONKURENČNE CENE!

Generalno zastopstvo: O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica šte. 11. — Paviljon »G«.

svetovnoznanih kvalitetnih motociklov z in brez prikolice: A. J. S. angleška znamenita znamka 1- in 2cilindrskih. EXCELSIOR and HENDERSON ameriških 2- in 4cilindrskih. GILLET belgijskih 1cilindrskih. GRIFFON francoskih 1cilindrskih.

7447

Kadar najbolj cveto evetice v loncih, so tudi najbolj potrebne hrane. Najbolj priporočljivo je, da hranite Vaše cvetice s KANIPOS rastlinsko soljo, po priključnih navodilih. Omot 12-50 in 42 Din. — Prodaja v lekarnah in drogerijah ter trgovinah semen. Po povzetju razpošilja Z. SUMAHER, kem. in far. laboratorij, Crvenka SHS.

Brez kakršnekoli izgube na gojenju perjadi že 40 let uporabljajo priznani „Koko“ prašek za živno. Če ga le malo pridenete redni hrani, že boste videli uspeh. Kuretna se odebeli in tudi bolje nese. Je tudi najsigurnejše zdravilo proti raznim boleznim. Univerzalni učinek je pravi blagoslov na dvojišču. Omot 10—40 ali 115 Din.

Objava

Uprava Državnih Monopola razpisuje drugo ofertno licitacijo za nabavku raznih požarnih sprava za potrebe raznih monopskih ustanov.

Licitacija će se održati na dan 6. jula 1928. g. u kancelariji Upravnika Državnih Monopola u 11 časova pre podne.

Svaki ponudjač dužan je Depozitnoj Blagajni Uprave Državnih Monopola najdalje do 10. časova dana označenog za licitaciju položiti kauciju, koja iznosi za državljane SHS 5 %, a za strane 10 % od ponudjene cene.

Uslove i bliža obaveštenja mogu se dobiti u kancelariji Mašinskog odeljka, Odeljenja Industrije svakog radnog dana od 9. do 12. časova pre podne.

Iz Kancelarije Industrijskog Odeljenja Uprave Državnih Monopola
I. M. Br. 5304 od 26. maja 1928. g.

Pijte Chobeso

za žejo in okrepitev, katera je najcenejša in najboljša brez alkoholna, osvežujoča namizna pijača. Dobiva se v vsaki gostini in branjerji ter pri izdelovalcu CHOBESO, Maribor. Kopitarjeva ul. 8. in Ljubljani, Celovška c. 79.

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priloga svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

183

Za krojače! **Nova, velika** Za krojače!

Knjiga krojaštva

za samouke o prikrojevanju moških oblačil.

A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7
Zahtevajte opis knjige

255

Elektro-tehnično podjetje

7427-a

M. Leben, Ptui

za luč in moč, kakor tudi šibkejša stroja za zvonce (indikatore) itd. Bogata zaloga svetilnih teles, kurilnih aparatov, likalnikov, kuhalnikov, kuhalnih plošč najnovejšega sistema, velika zaloga instalacijskega materiala in električnih strojev, ovijanje vseh vrst motorjev, dinamo-stroji itd. — Tehnični nasveti in podatki se dajejo brezplačno.

Najboljša postrežba, zmerne cene.

OPSTE JUGOSLOVENSKO BANKARSKO DRUSTVO A. D.

Beograd - Zagreb.

6382

Delniška glavica

100 milijonov dinarjev, vplačanih v gotovini.

Reserve 25 milijonov dinarjev.

Opravlja vse v bančno stroko spadajoče transakcije po najkulantnejših pogojih.

Sprejema vsak čas prosto razpoložljive hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 5 %.

Volnene posteljne odeje in odeje za konje (koce)

6493a

ima v najboljši kvaliteti na zalogi

TOVARNA VOLNENIH IZDELKOV — CELJE.

Ugoden nakup!

Cenjenemu občinstvu sporočam, da prodajam radi preselitve svojo bogato zalogo vseh ur zlatnine in srebrnine po globoko znižanih cenah.

IVAN PAKIČ

Ljubljana - Stari trg 20 in na ljublj. velese mu Pav. H 446,448

Ne zamudite prilike!

7440

„SPECTRUM“ d. d.

izl. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica ogledal in brušenega stekla, Ljubljana VII, Medvedova ul. 38, tel. 343 Zagreb, Beograd, Osijek, Srednjošljica: Zagreb

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena vseh velikosti in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljanje v med. Fina, navadna ogledala.

82

Ali ste se že naročili na „PONEDELJEK“?

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN te mast

Skladišče v lekarnah ali drogerijah ali na ravnanje iz tvornice in glavnega skladišča

M. Hrnjak
lekarnar, SISK.

115

Žima

za modroce najboljša in najcenejša pri **M. MASTERL** tovarna žime Strazišče pri Kranju

D. M. C.

znamovane bel in barvan, Peril-prejica št. 5 in 8, kvačkanec št. 30—100 in

MOULINE

v veliki izbiri in najceneje pri

OSVALD DOBEIC

Trgovina galanterije in pletenila

Ljubljana, Pred Skofljo 15. 4613

J. Stjepušin, Zagreb

Jurjevska ulica 57

priloga najbolje tamburice

struna, partitura, šole in

ostale potrebščine za vsa glasbila. Odlikovan na pariški izložitvi. Osnovki franke.

Osnovki franke

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

Mehanična hranilna pušica

s premično figuro in skrivnim klopcom.

Najnovejši „šlag“ 1928

Odlikovano s srebrno kolajno Heidelberg 1927

Prihranki so najsigurnejši dobiček!

Zato Vam daje najlepšo priliko moja umno konstruirana hranilna pušica iz trdega lesa, v pestri mnogobarvni izdelavi. Mehanični hranilnik ima spredaj figuro. Ta figura se zasuje avtomatično, kakor hitro položite na pripravljeni krožnik novce katerekoli velikosti, sama od sebe naokoli in vrže novce v hišico. Največja zabava za staro in mlado! Hranilna pušica ima skrivni zaklop, ki se odpre le, kot pove vsaki pošiljatelj dodani navod o uporabi. Zatorej je nepristranski, ki jim ta tajnost ni znana, ne morejo hranilnik odpreti. Kjer ga ni v prodaji, ga naročite naravnost pri samoprodajcu Drago Černjavi, Selo 25, Moste pri Ljubljani. — Cena komada Din 35.— franco, proti predplačilu, po povzetju Din 40.—. Predprodajalci, krošnjari, trafikanti, sejmari se iščejo povsod. Prospekti gratis. V inozemstvo se razpošilja le proti predplačilu radi visokih stroškov za porto.

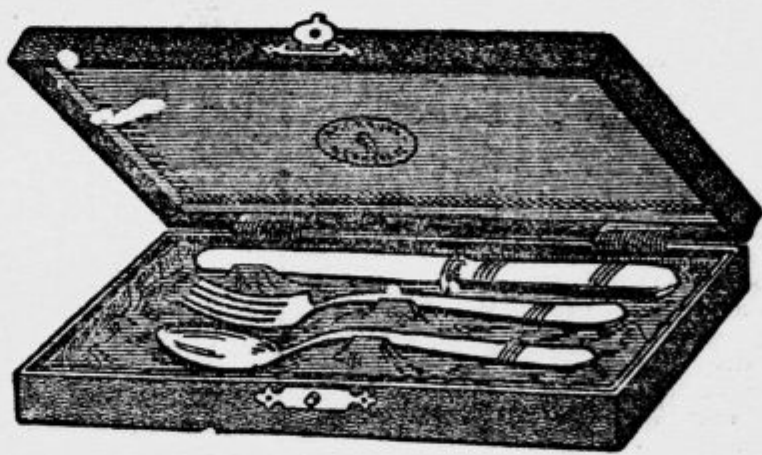
Najpopolnejši Stoewer šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki

Lud. Baraga, Ljubljana
Šelenburgova ulica 6 I.
Brezplačno jouk 15-letno garancija
Telefon št. 980.

Cilje od 195 Din dalje: Gramofoni od 345 Din. Ročne harmonike od 85 Din. Največja odprta trdnost glasbenih instrumentov. Skladišče. **Meinel & Herold** Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik. **Maribor** II-A. Razpošilja prvovrstne kvalitete. Izdelke po izredno nizkih cenah. Preko 100.000 glasbil smo prodali v preteklem letu. Kar dokazuje solidnost naše trdnosti in nizke cene! **Zahtevajte naš veliki brezplačni katalog** Mandoline od 207 Din dalje. Od 136 Din.

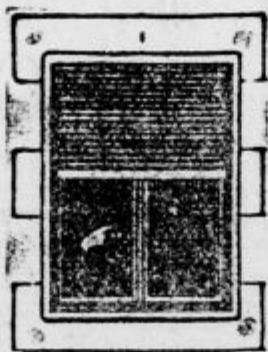
Prodajam poceni manjšo **zalogo žarnic** Vprašanja na oglasni oddelek „Jutra“ pod „žarnice“ 7437

Zgoraj naslikano otroško JEDILNO ORODJE V TOKU dobite **zastonj** od družbe Nestlé, ako pošljete na spodnji naslov **50 belih etiket** v francoskem besedilu, opremljenih s tvorniško znamko „NESTLÉ“ ki so nalenjene na vsaki etiketi **NESTLÉ-jevo OTROŠKE MOKE**. Prosimo ohenem za navedbo krstnega imena Vašega ljubljence, ki se bo brezplačno graviralo v nož, vilice in žlico.

Gen. zast. za kralj. SHS. NESTLÉ
Martičeva ul. 11 ZAGREB, Pošt. pretinac 371

7429a **Esslingske rolade** so samo s patent „BENCZE“ mehuniastim klinčcem neporušljive Stari sistem Patent „Bencze“

Edina tvornica ANTON BENCE I SIN, tvornica lesenih rolojev Vel. Bečkerek. Zahtevajte ponudbe. Agenti se sprejemajo.

Graditelje hiš in graditelje domov opozarjamo na novo izdelovanje

rolojev za okna

kompletno Din 200 — za m' Izvršitev je zajamčeno prvovrstno in trpežno.

Uzorci na ogled na velesejmu in v delavnici rolojev in šaluzij

6560

Ivana Bernika, Ljubljana

Linhartova ulica 16.

V Ljubljani, dne 1. junija 1928.

P. n.

Slavno občinstvo mi je čast obvestiti, da sem z današnjim dnevom prevzel od svoje mame, gospe

Ane Turk

njeno trgovino z mešanim blagom v Strelški ulici 22, ki jo bodem pod svojim imenom vodil v nezmanjšanem obsegu dalje.

Zagotavljam cenjeno občinstvo, da se bodem slejko prej potrudil nuditi pri najboljši in točni postrežbi izvrstno blago in se priporočam za naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

Vlado Turk.

Ljubljana, Strelška ulica 22.

7428a

Pozor!

P. n. obiskovalce Ljubljanskega velesejma in cenjeno občinstvo vlijudno opozarjamo na veliko izbiro

damskega perila

po najnižjih cenah. Prodaja detail in engros trgovcem po izredno ugodnih plačilnih pogojih.

PETER PIRC CO, d. z o. z. tvornica perila
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 25.

7377a

7435

Zahvala.

Vsem, ki so o priliki smrti mojega nepozabnega soproga

Franca Horvata

gostilničarja in posestnika v Središču

Izrazili svoje sočutje, vsem slavnim društvom in korporacijam in vsem onim, ki so pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, prisrčna moja zahvala.

Središče ob Dr., 30. maja 1928.

LUCIJA HORVAT-ova, vdova

Sodna prodaja avtomobilov

Dne 21. junija 1928. ob 9. dopoldne se bodo prodajali v Žireh v avtogaraži Avtomobilne družbe po sodni dražbi sledeči avtomobili:

- 1 osebni »Turino Fiat« 15 Ter. za 10—12 oseb, odprt, malo rabljen, cenjen 20.000 Din.
- 1 luksuzni »Chevrolet«, šestsežni, z lepo karoserijo, po generalni reparaturi nerabljen, cenjen 12.000 Din.
- 1 avtobus »Saurer«, 360—40 HP, za 18—24 oseb, s pokrito karoserijo, s polnogumijastimi obroči, cenjen 40.000 Din.
- 1 avtobus »Saurer«, 35 HP, za 16—20 oseb, pokrit, s polnogumijastimi obroči, cenjen 12.000 Din.
- 1 avto »Isoto Freschini«, brez karoserije in pnevmatike, z dobro ohranjenim motorjem, cenjen 5000 Din.
- 1 tovorni Froes Büssing. 36 HP, 2—3 tonski, generalno popraviljen, s polnogumijastimi obroči, cenjen 12.000 Din.

Dalje 4 karoserije, 2 avtomagneta, 4 cilindri Saurer, 1 kompletna železna stružnica, 1 elektromotor, razni deli avtomobilov ter vsakovrstno orodje za ključavničarsko in avtomehanično delavnico.

Izklicna cena bo cenilna vrednost. Ponudbe pod 1/4 cenilne vrednosti se ne bodo sprejemale.

Podrobnejše informacije se daje v pisarni notarija Frana Tavcesa v Logatcu kot upravitelja konkurznega sklada Avtomobilne družbe v Žireh.

I dobro žgano apno

v komadih nudi po konkurenčni ceni
PORTLAND-CEMENTNA TOVARNA D. D.
DOVJE-MOJSTRANA (Gorenjsko) 6538 a

Leiterberška opekarna pri Mariboru

priloga svojo v državi SMS priznana, najboljša vpečana
in vremeniko najbolj odporna

Izporit strešno in zidno opeko prvovrstne kakovosti 114

ki zaradi svoje visoke žgane temperature nadkrijuje navadno
okovato opeko, in sicer v najmanj dvojnem obzoru

Izporit zarezna strešna opeka, sistem inž. »Steinbrück«:
• prešana opeka, sistem Wienerberger;
• dvojno zarezana prešana opeka, sistem Leiters-
berg;
• bobrovec (strang) z dvema nosovi;
• strojna zidna opeka, 184 kg pritiska na cm²;
• radlal in votla zidna opeka l. t. d.

Za kvadratni meter se uporabi 15 komadov zarezne strešne
opeke, ali prešana opeka v težini 32 do 35 kg, ali pa 30 ko-
madov bobrovcev v teži ca. 45 kg.

Lažja streha štedenje pri leseni konstrukciji.

Na 10-tonski vagon se natovori 2500 komadov zidne, odnosno
4500 komadov zarezane strešne ali 4000 komadov prešane
(Wienerberger) ter 5000 dvojnó zarezane prešane opeke
(Leitersberger) ali pa 6000 komadov bobrovcev.

Dobre zastopnike sprejem.

Z odličnim spoštovanjem

Franz Derwuschek

mestni stavbeni mojster in posestnik leiterberške opekarnice
pri Mariboru.

Vabilo

7361 a

OBČNI ZBOR

Posojilnice v Cerknici r. z. z o. z.

ki se bo vrtil

v nedeljo, dne 17. junija 1928

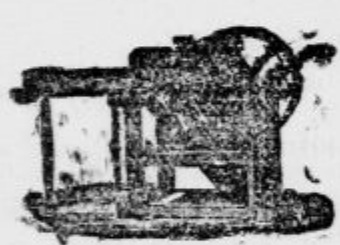
ob 14. uri v prostorih Posojilnice v Cerknici.

DNEVNI RED:

- 1.) Poročilo načelnika.
- 2.) Poročilo računskega pregledovalca za l. 1927.
- 3.) Potrjenje računa za l. 1927. in razdelitev čistó-
ga dobička.
- 4.) Izvolitev načelnika, odbora, računskega pre-
glednika in njegovega namestnika.
- 5.) Poročilo o izvršeni reviziji.
- 6.) Slučajnosti.

7361a

NACELSTVO.

Obiskovalcem velesejma

7362 a

se priporoča

veletrgovina z železnino

SCHNEIDER & VEROVŠEK

LJUBLJANA, Dunajska cesta 16

za nakup raznovrstnega poljedelskega orodja ka-
kor: motorje na bencin in petrolej, vrtila, mlatil-
nice na ročni ali transmisijski pogon, čistilnice,
trijerje, kosilnice, slamoreznice, Sackove in druge
pluge, bakrene kotle in sploh vse za poljedelstvo
potrebne stroje in priprave.

Vse stavbne potrebščine, kakor: železo, traverze,
cement, strešna lepenka, okovje za vrata in okna
i. t. d. i. t. d. 7362a

Oglejte si zalogo!

Nizke cene!

Reform steklenice

so za konzerviranje sadja in povrtnin
najboljše in najcenejše.
Glavna zaloga za celo Jugoslavijo
pri tvrdki

LOVRO PETOVAR, Ivanjkovec.

Istotam se dobi Zupanc-eva knjiga:
Konzerviranje sadja in vsakovrstnih
povrtnin za domačo uporabo
Ceniki na zahtevo. 119

Novo kožo lica!

dobite s »Venus-om«,
največjim izumom mo-
derne kozmetike. To me-
dicinsko - biološko sred-
stvo od dr. Dorraine &
Cie, Paris, odstranjuje v
10 do 14 dneh vse neči-
stoče lica, kakor bore,
nabora, masloje, grube, pore, hrpavost,
rdečilo, bobuljice, namreženo kožo, lišaje
in maščobo. Koža lica postane zopet elasti-
čna, barvnato nežna kot malega deteta.
a izgled lica pomlajen je za mnogo let. Ne-
brojne priznanke služijo vsakomur na uvid.
Garnitura Din 92 — Centifolia kosmet. za-
vod, Zagreb, lica 37. Zahtevajte brezplač-
ne ilustrirane prospekte!

L. Mikuš

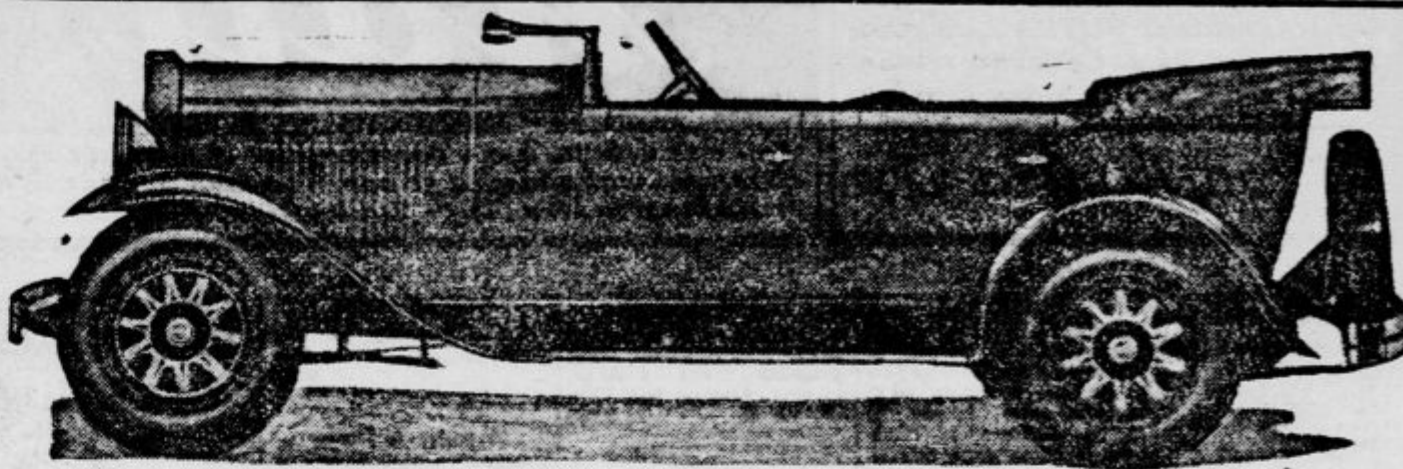
MESTNI TRG ŠTEV. 15

Tvornica dežnikov, zaloga spre-
hajalnih palic

ni zdravja brez dobre prebave

Ali čutite pritisk in napihnjenost v š-
lodu po jedi, kislo okus v ustih? Ali
trpite na sipeki, vrtoglavosti in ne-
spanju? Ali vas mučijo glavoboli, boleči-
ne v šlodu in lakotnosti?
Ali imate kožne izpuščaje in monole,
ki so se pojavili v sledi slabše prebave!
Uverite se tudi vi, da prečiščena zdr-
vilna specialiteta Figol-eliksir ureja pre-
bavo in vam povrne zdravje. Figol
izdeluje in pošilja po pošti proti po-
zvetju s navodilom o uporabi lekarna
SEMLIC, Dubrovnik 2. 111
Originalni zavojček s 3 steklenicami s
omotom in poštno vred 105 Din, 8 ste-
klenic 245 Din, a 1 steklenica 40 Din.
Mnogobrojne zabave prilagajo dnevno
o uspešnem zdravljenju FIGOLA

Izkušnje, pridobljene v teku 32 let in sredstva
General Motors, so zagotovila novemu Oldsmobile
prvo mesto, ki ga je dosegel že v letu 1896.

Novi Oldsmobile je odlično prestal vse najhujše preizkušnje tudi po naj-
slabših cestah.

Z izdelovanjem prvega Oldsmobilea
leta 1896. je napravila Olds Company
silno delo, ki je svoječasno vzbujalo
občudovanje.

Danes je Oldsmobile s pomočjo Ge-
neral Motors popolnoma preoblikovan
ter med vozovi svoje kategorije za-
vzema zopet prvo mesto, ki mu je pri-
padalo že leta 1896.

Stremljenje izdelovalcev Olds-
mobilea je bilo vedno to, da povečajo

veselje in zadovoljstvo vozača tega
voza. Da se doseže popolna tišina, po-
čiva motor na blazinah iz kavčuka, ve-
zava je pokrita na isti način in tudi vsi
sklepi so opremljeni z dvojnimi blazi-
nami. Karoserija je izdelana tako, da je
onemogočeno vsako škripanje.

Novi Oldsmobile tvori z radiatorom
novega tipa in pa z izredno elegantno
ter mehko oblikovano linijo nove karo-
serije, neprekosljivo harmonično enoto.

OLDSMOBILE SIX

IZDELEK GENERAL MOTORS

Glavno zastopstvo: **VIKTOR BOHINEC, Ljubljana**
Dunajska cesta 21 6555 a

Veletrgovina I. C. MAYER, Ljubljana

7450

Ustanovljena 1834

MANUFATURA

Engros

En detail

Zaloga čevljev tvornice F. L. POPPER, Chrudin

Posetniki velesejma - interesentje!

Ne zamudite prilike, oglejte si našo zalogo zadnjih novosti!

„Elektrola“

najnovejši in najpopolnejši **GRAMOFON.**

Kolosalna zvočna jakost presega vse dosedanje proizvode.

BREZ KONKURENCE!

Za dvorane — kino — restavracije — kavarne — in zaba-
višča. — Nadomestuje popolnoma dober večji orkester.

Z prospekti radi postrežemo!

Velikanska zaloga električno posnetih
prvovrstnih

gramofonskih plošč

samo iz svetovno znanih veletovar, z
posnetki celemu svetu znanih pevcev in
drugih umetnikov, klasične in moderne
godbe - SLOVENSKIH NA 'EVOV - hu-
moristike, zamorskih pevcev in njih
glasbe itd.

Vse v gramofonijo spadajoče predmete,
posamezne dele dobite samo v naši tr-
govini v naši delavnici za montažo gra-

efonov se izvršilo tudi vsa popravila ceno in strokovno.

A. RASBERGER — Ljubljana, Tavčarjeva ul. 5

Edina specialna trgovina modernih, na višku tehnike stoječih GRAMOFONOV
in GRAMOFONSKIH PLOŠČ, KOVČEGASTIH APARATOV, brezhibno delujočih
GRAMOFON-AUTOMATOV.

Za vsak prodani aparat dvesto letno jamstvo. Ceniki zastoj.
Razstava aparatov, predvajanje v Tavčarjevi ulici 5.

Ne kupujte druge dokler ne slišite naših umotvorov.
Mi ne prodajamo papir, lepenke, marele, predpasnike, pečatnega voska ampak
samo GRAM FONE PLŠČE in k temu spadajoče predmete.

Kostanjev taninski les

n smrekove škorje oziroma čisto plačujem po
najugodnejših dnevnik cenah in takošnjem na željo akre-
ditivnem plačilu.

Ernest Marinc, Celje, Zrinjskega ul. 4

Telefon interurban šte. 136. 6456 a

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

DUNAJSKA C. 46

Telefon št. 579

MESTNI TESARSKI MOJSTER

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe,
ostreža za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in
zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, pari-
ljoni, verande, lesene ograje l. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna Tega. 64 Tovarna furnirja.

Na veliko! BRAČA LASAN Na drobno!

točita zajamčeno pristna dalmatinska vina

Odlikovana v Šibeniku z zlato kolajno.

V Ljubljani se prodaja vino:

6518 a v Spodnji Šiški št. 17 (pri Anžoku), v Kersnikovi

ulici 5, na Dunajski cesti šte. 31.

Za obilen poset gostilni se priporočata Brača Lasan.

MALINOVEC

Orangeade, Citronade,
malinov sokus in ekstrakte za pokalce

izdeluje v najfinerjih vrstah in prodaja po zmernih cenah

„ALKO“

tvornica kavižja, likerja, ruma in sadnih sokov

LJUBLJANA 130 a

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

68

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja
vsakovrstnih vrednostnih papirjev, de-
viz in valut, borzna naročila, oredujmi
in krediti vsake vrste, eskompt in to-
kaso menic ter nakazila v tu- in ino-
zemstvo safe - donnetts Ltd. Ltd.

Branjavke: Kredit, Ljubljana — Telefon
št. 2040 2457 2548 Interurban 2706 2806

špaga Grosuplje:

domać slovenski izdelek
Svoji k svojim
Razstavljamo na Ljubljanskem velesejmu od 2. do 11. junija Paviljon I. 554 — 558.

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani

Naročila in ure dopre, kiče
se malih oglašev, se paradi na
Oglasni oddelku JUTRA, Ljubljana,
Priemova ul. 4. Čekovni račun
pošta Ljubljana št. 1842

Telefon številka 2492

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene
občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 10 par.
Priročina za šifro 10 par. Zbiranje, doplačevanja in oglaš

trgovskega ali reklamnega značaja, vsaka beseda 10 par.
Najmanjši znesek 10 par. Priročina za šifro 10 par. Ure priročina
ne je upodabljati obsejem z naročilom, niti se oglaš ne prodajo

Sprejemanje malih oglašev za pri-
ročino številko JUTRA se zaključuje
dan pred izidom lista ob 17 uri.
Pozneje sprejeti oglaš bodo pri-
občeni v naslednji številki lista.

Telefon številka 2492

Službe dobi

Natakarico
za serviranje, vroče tudi
nemške, sprejemne za po-
stalo ob Jadrani. Vprašati
na Miklošičevi cesti 36/1.
levo. 1928

Fotograf, pomočnika
prvotnega, ki ima do-
leže za takoj ali pozneje
za stalno službo. Nal. D.
Rovšek, foto-stelje v Ljub-
ljani. 1929

Učenca
za usposabljanje, s vso
okrobo v hiši sprejme Jęgłis
na Grosupljem. 1929

Praktikanta
za dobrih sprejemnih, trga-
rsko akademijo, sprejemem
v pisarno po končanem šol-
skem letu v veletrgovino R.
Stiermecki, Celje. 1929

Učenca
je boljše hiše, ki ima ve-
se do trgovine ter pri-
metno šolsko izobrazbo —
sprejme takoj trgovino s
šolstvom Anton Brenčič
v Ptuj. 1929

Kravarja
samostojno ali oženega,
sprejemem. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 1928

2 valenca
za električarstvo in strojno
klijavničarstvo, sprejemem
Naslov v oglaš. oddelku
Jutra. 1928

Učenko
za strojno pletenje, sprejemem
naslov v oglaš. oddelku
Jutra. 1928

Pisarniško moč
mlajšo, začetnik, ki bi
bila zmogljiva knjižničarica
in strojevalja. Išem za ta-
koj ali 15. junijem. Po-
nude na oglaš. oddelku
Jutra. pod šifro Zmo-
nost 908. 1929

Brivskega pomočnika
dobrega delavca sprejme
takoj Dragan Lisac, Hrast-
nik. 1928

Več šivilj
ki so veščine šivanja pla-
ni na roko in na special-
ne stroje, sprejemem. Na-
slov v oglaš. oddelku
Jutra. 1928

Mesarski pomočnik
vešč prekalivalec, dober in
samostojen — dobi stalno
službo plaša po dogovoru,
zastop takoj Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 1928

Učenca
poštenega, sprejemem v tr-
govino meš. blaga. Naslov
v oglaš. oddelku Jutra.
20117

Praktikantinja
absolventinja trg. šole, s
znanjem slovenskega, srbo-
hrvaškega in nemškega je-
zika, se sprejme za pisarno
Ponude na Tekstilbazar —
Krekov trg 10/1. 20121

Strojnika
mlajšo moč, popolnoma iz-
obrazovano za opravljanje
strojev v pivovarni na Hr-
vaškem, v veličino prakso
sprejemem. Ponude na
vešč doseganja delova-
nja poslati na poštni pre-
dal 138, Ljubljana. 20098

Natakarico
ki poloti 3000 Din kavelje,
sprejemem takoj na Naslov
v oglaš. oddelku Jutra. 20030

Kmečko dekle
polno, ki bi se učilo go-
silniške obrti, v kuhinji in
postrežbi, sprejemem. Po-
stalo predpogoji, ker bi ji
naslov plaš po kleti. Na-
slov v oglaš. oddelku
Jutra. 20031

Čevljar, učenca
sprejme J. Zoroc, št. 1/1
pri Šiški. 20087

Učenko
je ta mesec sprejemem za
strojno pletenje, proti pla-
šila za 4 tedne, ki so ga
nastavilo vsa nauči. Po-
zabilski J. preoblikovni
plašila, je samo 500 Din.
Naslov v oglaš. odd. Jk
Jutra. 20029

Kontoristinja
perfektno v nemščini in sa-
nosilno v pisarni, sprejemem
— Ker nimam čene, bi tudi
vzgojvalno pitala na
otroke. Ponude po mož-
nosti s sliko in naznanilom
dostavljanje službe ter star-
ši na oglas. oddelku Jutra.
pod šifro Zmožna sim-
fina. 20099

Novost
Zastopnik(ce)
za nov, popolnoma brez-
konkurenčni, praktično
posredništvu neobhodno
potrebni premet, sprejemem
Ponude na oglas. oddelku
Jutra. pod 440 par. 20100

Služkinjo

zanesljivo in pošteno, ki
razume dobro kuharico in
opravlja druga boljša
hišna dela, sprejemem takoj
v boljšo hišo. Starost do
35 let. Zastalo se mož-
nost in dobra sprejela. —
Naslov 8. julija. Naslov
v oglaš. oddelku Jutra. 20030

Brivski pomočnik
vojašine prost, soliden in
prvotnega delavca, vešč
tudi bubli, dobi službo
pod naj. ugodnejšimi pogoji stalno
službo. Nastop 1. julija.
R. Kreutz, brivoc, Servica.
1929

Kinooperater
ki je smolen samostojno
voditi podjetja, dobi službo
Ponude na oglas. oddelku
Jutra. pod šifro Zresen. 20030

Brivskega pomočnika
za dame, prvotnega moč
sprejme Pajo Husak, možki
in teniski frizer v Subotici.
1929

Čevljar, valenca
po dogovoru s hrane in
stanovanjem v hiši sprej-
me Senk, Maribor, Tržaška
cesta 1. 1929

Gdč. k otroku
inteligentno Nemko
sprejme k triletni deklici
trg. družina v Zagrebu.
Francosko ali angleško go-
vorijo anglo prednost. —
Naslov ali ponude na oglaš.
odd. Jutra. pod šifro
št. 24. 1929

Plačilno natakarico
zmogljivo kavelje, sprejemem.
Naslov v oglaš. oddelku
Jutra. 20041

Mizar, pomočnika
za splošno delo sprejme ta-
koj Ivan Bitenc, Streliška
ulica 24. 20042

Trg. učenca
ki ima veščine do tr-
govine in meš. blagom in
je s dobrih uspehom do-
vršil 2 razreda meš. šole,
sprejme trivarka Karol
Rožnik, Slovenjgradec. 20006

Strojnik in ključavničar
dobro razredovan, s prakso
iše službo Naslov: Emil
Herber, Slov. Bistrica. 1929

Šivilja
iše službo pomočnice. —
Ponude na oglas. oddelku
Jutra. pod šifro Spretna. 20032

Gospodična
bitra strojevalka in steno-
grafinja, s prakso, zmogljiva
vseh ostalih pisarn. del,
iše primerno službo. Cenj.
Jutra na oglaš. oddelku
Jutra. pod šifro Posten. 25. 20108

Kontoristinja
dobro računarico in samo-
stojno korekcijsko tajo-
koj sprejemem. Ponude na
vešč doseganja delova-
nja poslati na poštni pre-
dal 138, Ljubljana. 20098

Postrežniko
za pospravljanje parketa-
nih sob, od 148.—1512. ure
sprejemem. Bti mora zbra-
va in močna ter razpolaga-
va s tem časovno. Celovška
cesta 14, prilike. 20044

Kot praktikant
želi vstopiti k lesni trgo-
vinji ali lesni obrti slo-
venskega, nemškega in ita-
lijskega jezika ter per-
fektan računar. Naslov
v oglaš. oddelku Jutra. 20090

Sofer
iše službo Naslov: Jugo-
avto, Dunajska c. 20024

Zadružek
Sigurna eksistenca!
Siguren zaslužek!
Iščemo zastopnika za pro-
dajo vaših predmetov, na
otroke. Dajem fiksno pla-
šo in provizijo. Ugodna
prilika dobrega zaslužka.
Zambulović, Ljubljana
Aleksandrova 12. 19293

Ljubljancan
ki stalno živi v Novem Sa-
du, s dobrimi trgovskimi
zvezami v Srbiji, Vojvodini
in Banatu, šeli sprejeti par
zastopateljev, dobro vpeljanih
trgov. Ponude pod šifro
A. K. na oglaš. oddelku
Jutra. 20120

Pletilja
dobro izurjena, vešč vsa-
ga dela, želi službe. Po-
nude na oglaš. oddelku
Jutra. pod šifro Pletilja 20. 19293

Mlad trgovec
miren, agilen in zelo soli-
den, želi mesto samostoj-
nega vodstva ali nekaj
službe v mestu ali provinci.
Na razpolago 25.000 Din
kavelje. Posreduje samo naj-
boljše pismene in ustne
reference. Cenjene ponude
na podružnico Jutra —
Maribor pod šifro Dobro
organizator. 20008

Brivskega pomočnika
mlajšega, dobrega delavca
sprejme takoj s oštrobo
v hiši Martin Gurin, brivoc,
Kamnik. 19291

Dijak trg. šole
11. letnika, želi službo v
pisarni. Zmožen je knji-
žničarstva, slovenskega in sr-
bohrvaškega, doplačevanje
ter stenografije. V službi,
la se mu zaslužka stalno
mesto, gre tudi kot prak-
tikant. Naslov pri podru-
žnici Jutra v Celju. 20010

Trg. zastopnika

za prodajo galanterijskega
blaga, proti proviziji takoj
sprejemem. Pisma na oglas.
odd. Jutra. pod šifro
Potnik 86. 20086

Potnice
za dobro idejo predmet
iše Franjo Ahla, Ljub-
ljana VII. 19294

Nemško konverzациjo
želim. Ponude s cenjo na
oglaš. oddelku Jutra. pod
šifro Konverzacija. 20102

Šoferska šola
daje poost in izobrazbo
praktično in teoretično ka-
ndidate za samostojne šoferske
Pouk je temeljit in aspe-
kturn. Kandidate sprej-
mamo vsak dan Prospekti
vrat. Katane informacije
v avto-bli. Zagreb, Kaplo
št. 15 — telefon št. 11-95
220

Trg. pomočnik
galanterij in modne stroke
iše službo Gre tudi kot
potnik. Ponude na oglas.
odd. Jutra. pod šifro
Pomočnik. 19297

Trg. pomočnik
vojašine prost, s 20.000
Din kavelje, želi preme-
niti službo. Cenjene ponude
na oglaš. oddelku Jutra. pod
šifro Samostojna moč 13. 19273

Poduradnik
vojašine prost, vešč slov.
srbohrvaškega in nemškega
jezika, s večletno prak-
so v vseh pisarniških po-
slih, želi namestitve hotelu
v katerikoli kraju Jugo-
slavije Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 19241

Strojnik in ključavničar
dobro razredovan, s prakso
iše službo Naslov: Emil
Herber, Slov. Bistrica. 1929

Šivilja
iše službo pomočnice. —
Ponude na oglas. oddelku
Jutra. pod šifro Spretna. 20032

Gospodična
bitra strojevalka in steno-
grafinja, s prakso, zmogljiva
vseh ostalih pisarn. del,
iše primerno službo. Cenj.
Jutra na oglaš. oddelku
Jutra. pod šifro Posten. 25. 20108

Kontoristinja
dobro računarico in samo-
stojno korekcijsko tajo-
koj sprejemem. Ponude na
vešč doseganja delova-
nja poslati na poštni pre-
dal 138, Ljubljana. 20098

Postrežniko
za pospravljanje parketa-
nih sob, od 148.—1512. ure
sprejemem. Bti mora zbra-
va in močna ter razpolaga-
va s tem časovno. Celovška
cesta 14, prilike. 20044

Kot praktikant
želi vstopiti k lesni trgo-
vinji ali lesni obrti slo-
venskega, nemškega in ita-
lijskega jezika ter per-
fektan računar. Naslov
v oglaš. oddelku Jutra. 20090

Sofer
iše službo Naslov: Jugo-
avto, Dunajska c. 20024

Zadružek
Sigurna eksistenca!
Siguren zaslužek!
Iščemo zastopnika za pro-
dajo vaših predmetov, na
otroke. Dajem fiksno pla-
šo in provizijo. Ugodna
prilika dobrega zaslužka.
Zambulović, Ljubljana
Aleksandrova 12. 19293

Ljubljancan
ki stalno živi v Novem Sa-
du, s dobrimi trgovskimi
zvezami v Srbiji, Vojvodini
in Banatu, šeli sprejeti par
zastopateljev, dobro vpeljanih
trgov. Ponude pod šifro
A. K. na oglaš. oddelku
Jutra. 20120

Pletilja
dobro izurjena, vešč vsa-
ga dela, želi službe. Po-
nude na oglaš. oddelku
Jutra. pod šifro Pletilja 20. 19293

Mlad trgovec
miren, agilen in zelo soli-
den, želi mesto samostoj-
nega vodstva ali nekaj
službe v mestu ali provinci.
Na razpolago 25.000 Din
kavelje. Posreduje samo naj-
boljše pismene in ustne
reference. Cenjene ponude
na podružnico Jutra —
Maribor pod šifro Dobro
organizator. 20008

Brivskega pomočnika
mlajšega, dobrega delavca
sprejme takoj s oštrobo
v hiši Martin Gurin, brivoc,
Kamnik. 19291

Dijak trg. šole
11. letnika, želi službo v
pisarni. Zmožen je knji-
žničarstva, slovenskega in sr-
bohrvaškega, doplačevanje
ter stenografije. V službi,
la se mu zaslužka stalno
mesto, gre tudi kot prak-
tikant. Naslov pri podru-
žnici Jutra v Celju. 20010

Mesto službe

sejmi v Sloveniji. Naslov
v oglaš. oddelku Jutra. 20036

Mesto šoferja
išem — najraje na deželi.
Naslov v oglaš. oddelku
Jutra. 19289

Dekle
boljše, mlado in pošteno,
vaje gospodinjstva, iše
službo pri majhni boljši
družini. Event. gre tudi k
otrokam. Cenj. ponude na
oglaš. oddelku Jutra. pod
šifro Marjiva. 19292

Bivši orožniški podoficir
želi kjerkoli mesto aka-
demičnega, aluge, žuvala ali
kaj ališnega. Naslov pove
oglaš. oddelku Jutra. 19242

Šofer - mehanik
želi službo s 15. junijem.
Vešč je tudi nemškega je-
zika. Naslov v oglaš. oddelku
Jutra. 19230

Gospodična
stara 16 let, s meš. šol-
stvom, želi mesto, vešč
stenografije in strojevalja,
želi mesta v pisarni ali
trgovini. Dora Kurat, Ma-
ribor, Studenci 17. 19292

Kuharica
samostojna gospodinja, iše
službo. Dopise na oglaš.
odd. Jutra. pod šifro
Zmožna 86. 19280

Mesto dojilje
sprejme zdrava in smolna
žena. Vprašanja pod šifro
Zdravi otroci št. 71 na
oglaš. oddelku Jutra. 20071

Mlad trg. pomočnik
vešč in aspekt, izučen v
Zagrebu, ki govori hrva-
sko in slovensko, s dobri-
mi spricvali, želi službo
v trgovini meš. blaga
v mestu ali provinci. Po-
nude pod šifro Pomočnik
K-906 na Interklam 28.
d., Zagreb, Marovska 88.
19285

Inteligentne samec
starejši, trvrljen v vseh
gospodarskih in lesnograd-
skih panogah, iše mesto
gospodarskega namestnika
pri kakšni vdovi ali ka-
kem veletrgovcu. Naslov v
oglaš. oddelku Jutra. pod
šifro Marjiva. 20113

Natakarica
simpatična, stara 25 let,
dobra servitarka, iše za
takoj službo. Cenjene po-
nude na oglaš. oddelku
Jutra. pod šifro Isten
ljane. 20062

Nabiralci znamk!
Za 10 Din pošljem 50 raz-
ličnih znamk od drak, ka-
kara Vi želite. — Avgu-
st, Potnik, Kranj št. 60.
19296

Kopalo banjo
veliko, poceni prodam. —
Naslov v oglaš. oddelku
Jutra. 20048

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Spalnica
elegančno izdelana, masiv.
na, iz trilega lesa, nova,
naprodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20047

Prodaj

Cebelnih panjev
več novih, židovskega
sistema, prodam. Naslov
v oglaš. oddelku Jutra. 19277

Nova vrata
široka 53 47, visoka 196 cm
prodaj na 150 Din Naslov
pove oglaš. oddelku Jutra 20119

Novo sedlo
prodaj. Naslov v oglaš.
odd. Jutra. 20105

Za ročno delo
materijal: šablone, barve
itd. prodaj I. Podboj, Sv.
Petra cesta. 20107

Konjskega gnoja
dobrekga, oddam 2 voza v
Slovenski ulici št. 6. —
Istom prodaj 24 metrov
lesene ograje
s stebri iz cementa. 20081

Kodak
žepni normalfilm, Minigraph
obemen povč. apar. in 20
metrov film, filma ugodno
prodaj I. Soppor, Novo me-
sto. 20017

Damsko sedlo
naprodaj na Sv. Petra c.
št. 27. 20095

Anodne baterije
nove, zvočni, slušalke in
druga radio potrebščina za
lo ugodno prodaj. Naslov
v oglaš. oddelku Jutra. 20051

Športni čoln
prodaj. Polve se v trgo-
vini Vrhovce, Sv. Flori-
jana ulica 3. 20090

Motor
320 volt, 4 k. s., ciklurak-
ko za žaganje drv in stro-
nico za les, vse v dobrem
stanju prodaj v Zg. Šiški,
Celovška cesta št. 49
strugarstvo. 20061

Vrvarske izdelke
najboljše kvalitete kupa-
njeneje s najvišji vrvar-
ni v Jugoavstriji. Tovarna
motvoza in vrvarna d.
d. Ljubljana. 20098

Inteligentne samec
starejši, trvrljen v vseh
gospodarskih in lesnograd-
skih panogah, iše mesto
gospodarskega namestnika
pri kakšni vdovi ali ka-
kem veletrgovcu. Naslov v
oglaš. oddelku Jutra. pod
šifro Marjiva. 20113

Natakarica
simpatična, stara 25 let,
dobra servitarka, iše za
takoj službo. Cenjene po-
nude na

Stroji za obdelavo lesa in kovin

Zastopstvo prvovrstnih nemških, avstrijskih in belgijskih strojnih tovarn.

PRVOVRSTNA IZPELJAVA. POPOLNA GARANCIJA. NIZKE CENE. NAJUGODNEJŠI PLAČILNI POGOJI.

I. Stroji za obdelavo lesa, direktno spojeni s motorji. Univerzalni mizarški stroji (6 strojev v enem). Stroji za žage in razne lesne industrije. Sušilnice za les.

II. Orodni stroji vseh vrst za obdelavo kovin. Stružnice vodilne nemške tovarne stružnice Bernhard Gläsa, Chemnitz.

III. Parni stroji, kotli, motorji vseh vrst in velikosti. Specialne kurilne naprave za vse vrste kuriva.

IV. Komisijska prodaja rabljenih strojev vseh vrst, kotlov, lokomobil, motorjev itd. — Velika izbira!

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE IN PONUDBE!

Ing. G. Römer
LJUBLJANA, Kongresni trg šte. 8, I.

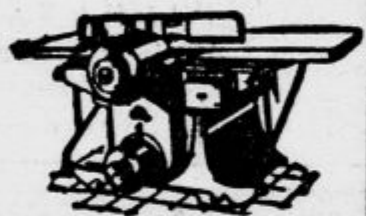
Specialna tovarna strojev za obdelavo lesa
KLEIN & STIEFEL, Fulda

Na velesejmu v Ljubljani
bomo razstavili najnovejšo in najboljšo stroje za obdelavo lesa v polnem obratu. 6470 a

Novost! Pogon brez jermena!

Obiščite naš prostor
203 Paviljon F
Zastopnik za SHS:
Peter Angelo

Ljubljana, Gledališka ulica 4/I.

LION SVEČICE

Preiskušene

Trajne

vendar

Cenejše

Svečice

kot vse druge

Glavno zastopstvo
za SHS

ZLATKO F. FISCHER

Zagreb, Mažuraničev trg 14
Prospekti in ceniki na zahtevo

Oglejte si specialno detaljno in enovrstno vrvarskih lastnih izdelkov

Prepričali se boste, da je blago napravljeno iz prave dolge konoplje, garantirano in sicer: VRVI za zvonove, transmisije, dvigala in za tovarno orodje vseh dimenzij. Posebno močne oprti za transmisije (Müllergurten), oprti navadne vseh širokosti, vrvi in mreže za seno, ribe mreže, gugalne mreže (Hängematten) bombažne mreže za otroške postelje v vseh barvah, tržne torbice, ognje-gasne cevi, striki za perilo, tržne vrvice, širange, uzde, špaga, dretna, zidarske in tesarske vrvice, trakovi in vrvice za žaluzije. Velika zaloga pravih tržaških bičevnikov, gož, jermenov, morske trave, žime vseh vrst, konjskih krtač, konjskih odel, nepremočljivih vozniških plaht, juta platna, ribaric itd. po najnižji ceni. 6627

Špeciialno montiranje (splajsanje)

vrvi za transmisije in dvigala se izvrši solidno in točno.

Ivan N. Adamič, Sv. cesta Petra cesta 31

Telefon 2441

PODROŽNICI: Maribor, Vetrinjska ulica 20, telefon 454 — Kamnik, Sotna 4
Celje, Kraljeva cesta šte. 33

Naročila in popravila se točno in vestno izvršujejo!

Razstava v lastni hiši

VOZovi ZA VSE UPOŠTEVAJTE NIZKO CENO IZVRSTNEGA CHRYSLER 52 IZBOREN VELIK VOZ SLOVITEGA IMENA

V svojem delu enakomeren in tih štiricilinder-ski motor. Montiran na skrajno mehka peresa.

Maže se pod pritiskom, da se mu zagotovi dolgotrajno življenje. Doseže hitrost do 83 kilometrov na uro v vsej sigurnosti in z vso udobnostjo. Lahko upravljanje in menjanje brzín. Nizka in dolga, elegantna karoserija, veliki žarometi, vztrajna barva "Duco."

Pet odraslih potnikov se more v njem udati užitkom udobne vožnje. Oglejte si sami divne modele Chrysler 52. Zahtevajte od zastopnika brezplačno in brezobvezno poizkušeno vožnjo.

Oglejte si voz, ki so ga konstruirali genijalni Chryslerjevi inženjerji, da Vam nudijo automobil, na katerega boste ponosni in ki odgovarja Vašim zahtevam po svoji konstrukciji in ceni.

RODITELJEM!

Ne dopustite, da hodi deca bosa.

Živahno dete se lahko rani.

Rana na nogi okuži celo telo.

Kupite deci naše čevlje z gumo.

Ker so nepokončljivi, poceni in praktični.

Prihranili boste na zdravljenju in skrbi.

Vse številke Din **49.-**

Rata

Higijensko antiseptična
VODA ZA USTA

Botot

najbolje sredstvo za osve-
ževanje ust, osobito pri-
jetno poleti.

Znižane cene!

Zahtevajte Botot milo
za zobe in
pasto za zobe.

Strokovnjaki so si edini v tem, da so

„WECK“

žage in aparati za vkuha-
vanje najzanesljivejši.

Tovarniška zaloga „Weck“ pri tvrdki

„FRUCTUS“, Ljubljana, Krekov trg 10/I.
Celje: JOS. JAGODIČ, 134. Maribor: KARL LOTZ.

Rast brade pri damah

in vse nadležne dlake na tilnu
ku pod pazduho in na obrazu
odstranite sami na najpro-
stejši način s molim preizkuše-
nim odstranjevalcem dlak —
Kompletni same Din 60 franko.
ako pošlete denar naprej.

Kosm. laboratorij

W. ECKHARDT, Augsburg, Deutschland.

Ravensburgerstr. 12/93.

Opozarjamo, da
vsakdo potrjuje dej-
stvo, da so danes

harmonike

iz prve jugoslov-
ske izdelovalnice harmonik

FRAN KUCLER, Drenov grič p. Vrhnika
najboljši izdelek.

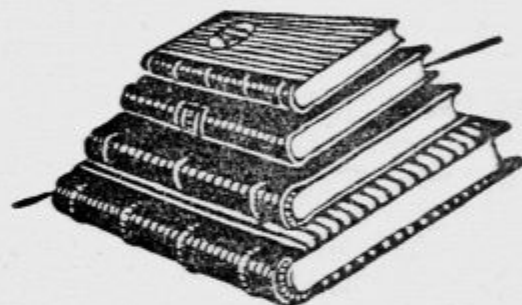
Oglejte si jih na velesejmu od 2. do 11. junija.
Prepričali se boste, da ni mogoče boljših izdelat
in dobiti. 6146 a

Ne kupujte poprej harmonik iz inozemstva, ako
se niste videli naše na najnovejši model izdelane
harmonike. Kupujte le pravo domače delo.

Vsakovrstne

trgovske knjige,

štraco, mape, noteze, herbarije, odje-
malne knjižice, bloke, šolske zvezke itd.

nučim po skrajno ugodnih cenah!

Anton Janežič,

LJUBLJANA, Florjanska 14.

Knjigovoznica in čitalnica trgovskih
knjig.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Išče se

automehanik

kateri je bil najmanj 3 leta v autode-
lavnici za monterja. Ponudbe pod „Sa-
mostojen delavec na oglašni oddelek
Jutra pod šte. 12

Obnavljamo

našo akcijo cene prodaje, s ka-
tero smo imeli v zimski seziji

najpopolnejši uspehi.

Nudimo Vam: 3 m modernega
blaga za damske plašče s la pod-
logo po

bajno nizki ceni

Din 396.—

In to na šestmesečne obroke!

Oblačilnica „ILIRIJA“

Ljubljana, Mestni trg šte. 17-I.
telef. 2825

REVATIZEM.

ZAHVALNA IZJAVA.

Laboratorij Radio Balsamika.

Beograd, Kosovska 43.

Vaše zdravilo Radio Balsamika zasluži
nepopisno zahvalo in veliko priporočilo
vsakemu, ki trpi na revmatizmu. Jaz sem
polnih šest let trpela na revmatizmu: Ka-
dar so me napadle bolečine, nisem mogla
ganiti niti z enim udom. Po uporabi niti ene
cele steklenice sem se preporodila in se
sedaj lahko svobodno kretam in gib-
ljam. Tako naglo ozdravljenje me je za-
čudilo ter ne morem odloiti želji, da se
Vam ne bi zahvalila. Ostale steklenice, ki
ste mi jih poslali, sem oddala drugim.
Vsem je Vaše zdravilo pomagalo in se Vam
istočasno z menoj zahvaljujejo. Prosim, da
mi pošljete še eno steklenico, takisto za
druge. Tudi v bodoče bom priporočala vsa-
komur Vašo specialiteto. Želeč Vam dolgo-
leten, dober uspeh, bilježim s spoštovanjem
4237

Lenka Cvitanović, žena Matina.

Baška voda (Dalmacija), 19. IV. 1927.
Zdravilo Radio-Balsamika izdeluje, pro-
daja in razpošilja proti doplatilu (povzetju)
laboratorij Radio - Balsamika dr. I. Rahle-
jeva, Beograd, Kosovska ul. 43. Dobi se v
vsaki boljši drogeriji in lekarni.